

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din 2026

Chișinău

cu privire la modificarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950/2013

În temeiul art. 40 din Legea apelor nr. 272/2011 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 46-49, art. 70), cu modificările ulterioare, și al art. 22 din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.60-65, art.123), cu modificările ulterioare,

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Prezenta hotărâre transpune Directiva (UE) 2024/3019 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2024 privind epurarea apelor uzate urbane (reformare), nr. CELEX: 02024L3019-20241212, publicată în Jurnalul Oficial L 3019 12.12.2024, p.1, rectificată prin Jurnalul Oficial L 90038, 16.1.2025, p.1 (2024/3019).

1. Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale (republicată în

Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr.112-114, art. 344), cu modificările ulterioare, **se modifică după cum urmează:**

1.1 Clauza de armonizare va avea următorul cuprins:

„Prezenta hotărâre transpune Directiva Consiliului 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene L 135 din 30 mai 1991, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2013/64/UE a Consiliului din 17 decembrie 2013 de modificare a Directivelor 91/271/CEE și 1999/74/CE ale Consiliului și a Directivelor 2000/60/CE, 2006/7/CE, 2006/25/CE și 2011/24/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, ca urmare a schimbării statutului Mayotte în raport cu Uniunea Europeană și Directiva (UE) 2024/3019 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2024 privind epurarea apelor uzate urbane (reformare), publicată în Jurnalul Oficial L 3019 12.12.2024, p. 1, rectificată prin Jurnalul Oficial L 90038, 16.1.2025, p. 1 (2024/3019).”;

1.2 în Regulament:

1.3 Punctul 1 se completează cu textul „și a Directivei (UE) 2024/3019 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2024 privind epurarea apelor uzate urbane (reformare), publicată în Jurnalul Oficial L 3019 12.12.2024, p. 1, rectificată prin Jurnalul Oficial L 90038, 16.1.2025, p. 1 (2024/3019). ”

1.4 Punctul 2 se expune în redacție nouă:

„2. Prezentul Regulament stabilește norme privind colectarea, epurarea și evacuarea apelor uzate urbane cu scopul de a proteja mediul și sănătatea umană, în concordanță cu abordarea „o singură sănătate”, în același timp reducând treptat emisiile de gaze cu efect de seră (GES), până la atingerea unor niveluri durabile, îmbunătățind bilanțul energetic al activităților de colectare și epurare a apelor uzate urbane și contribuind la tranziția către o economie circulară, inclusiv prin:

1) stabilirea cerințelor cu privire la sanitația pentru toți, transparența sectorului apelor uzate urbane, supravegherea cu regularitate a parametrilor de sănătate publică relevanți în apele uzate urbane și punerea în aplicare a principiului „poluatorul plătește”;

2) stabilirea cerințelor pentru exploatarea sistemelor de colectare a apelor uzate și pentru exploatarea stațiilor de epurare, care trebuie să conțină prevederi referitor la:

a) metoda și gradul de epurare care trebuie asigurate în funcție de numărul de locuitori/de mărimea localității deservite sau care urmează să fie deservită de un sistem de colectare și de o stație de epurare și/sau de calitatea emisarelor în care se deversează apele uzate epurate;

b) identificarea și clasificarea unor astfel de emisare, desemnate ca zone sensibile sau mai puțin sensibile;

c) obligativitatea deversării tuturor apelor industriale uzate într-un sistem de colectare în localitățile urbane, care trebuie să aibă loc în baza unui contract și/sau aviz eliberat de operator;

d) condițiile privind gestionarea nămolurilor ce rezultă din procesul de epurare și reutilizarea lor în conformitate cu principiile economiei circulare;

e) măsurile pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și îmbunătățirea bilanțului energetic în procesele de colectare și epurare;

f) cerințele de transparență în sectorul apelor uzate urbane, inclusiv raportarea publică a datelor operaționale;

g) supravegherea regulată a parametrilor de sănătate publică în apele uzate, inclusiv monitorizarea patogenilor și a altor indicatori relevanți;

h) asigurarea sanitației pentru toți, prin acces universal la sisteme de colectare și epurare.

3) stabilirea cerințelor de epurare a apelor uzate în localitățile rurale privind colectarea, depozitarea, epurarea și deversarea apelor uzate casnice în localitățile rurale, inclusiv a cerințelor de exploatare a sistemelor de colectare locale, a stațiilor și a proceselor de epurare alternative, a tehnologiilor și a proceselor adecvate.

4) protejarea calității resurselor de apă și în general a protecției mediului și sănătății umane.

5) stabilirea metodologiei de calcul a plăților suplimentare pentru evacuarea apelor uzate industriale în sistemul public de canalizare cu depășirea CMA a poluanților stabilite, în aplicarea principiului „poluatorul plătește”. ”

1.5 La punctul 6:

1.4.1. La noțiunea „sistem de colectare”, cuvântul „canalizare” se substituie cu cuvântul „conduce”.

1.4.2 Noțiunea „aglomerare” se expune în redacție nouă:

„*aglomerarea* – zonă în care populația exprimată în echivalenți locuitor combinată sau nu cu activitățile economice este suficient de concentrată pentru a face posibilă colectarea și transportul apelor uzate urbane către una sau mai multe stații de epurare a apelor uzate urbane sau către unul sau mai multe puncte finale de evacuare;”;

1.4.3 După noțiunea „aglomerare”, se completează cu noțiunea „biomediu”, cu următorul cuprins:

„ *biomediu* - orice suport, de obicei din plastic, utilizat pentru dezvoltarea bacteriilor necesare pentru epurarea apelor uzate urbane; ”;

1.4.4 Noțiunea „epurare primară”, se expune în redacție nouă:

„*epurare primară*- epurarea apelor uzate printr-un proces fizic și/sau chimic care implică decantarea materiilor în suspensie sau prin alte procedee în care CBO₅ al apelor uzate influente este redus cu cel puțin 20%, iar materiile totale în suspensie din influent – cu cel puțin 50%;

1.4.5 La noțiunea „epurare secundară”, după cuvântul „care”, se completează cu cuvintele „reduce materiile organice biodegradabile din apele uzate și” iar după cuvintele „în anexa nr. 2” se completează cu textul „și anexa nr.3”;

1.4.6 După noțiunea „epurare secundară”, se completează cu 2 noțiuni noi cu următorul cuprins:

„*epurare terțiară* - epurarea apelor uzate urbane printr-un procedeu care reduce azotul sau fosforul sau ambele din apele uzate urbane;

epurare cuaternară - epurarea apelor uzate urbane printr-un procedeu care reduce un spectru larg de micropoluanți din apele uzate urbane; ”

1.4.7 Noțiunea CMA se completează cu textul „în emisar. ”

1.4.8 După noțiunea CMA, se completează cu noțiunea „încărcare” cu următorul cuprins:

„încărcare - cantitatea de materie organică biodegradabilă măsurată ca CBO₅ în apele uzate urbane, exprimată în l.e., sau de orice poluant sau nutrient, exprimată în unități de masă pe timp;

1.4.9 După noțiunea „*deversarea limitat admisibilă (DLA)*”, se completează cu 2 noțiuni noi, cu următorul cuprins:

„*organizație care implementează răspunderea extinsă a producătorilor*- o organizație recunoscută la nivel național înființată pentru a le permite producătorilor să își îndeplinească obligațiile care le revin în temeiul prevederilor Capitolului XII;

micropoluant - o substanță, astfel cum este definită la articolul 4 subpunctul 27 din Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice, inclusiv produșii de degradare ai acesteia, care este prezentă de obicei în mediul acvatic, în apele uzate urbane sau în nămoluri și care poate fi considerată periculoasă pentru mediu sau pentru sănătatea umană pe baza criteriilor de clasificare a substanțelor chimice în clasele de pericol și în diferențierile acestora și cerințele referitoare la modalitatea de îndeplinire a criteriilor. ”

1.4.10 După noțiunea „*plăți suplimentare*”, se completează cu 3 noțiuni noi, cu următorul cuprins:

„*producător* - orice fabricant, importator sau distribuitor care, cu titlu profesional, introduce produse pe piața unui stat membru, inclusiv prin intermediul unor contracte la distanță prevăzute în Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

public interesat - publicul afectat sau care ar putea fi afectat ori care este interesat de adoptarea deciziilor pentru punerea în aplicare a obligațiilor prevăzute la capitolul IV¹. În sensul prezentei definiții, se consideră că organizațiile neguvernamentale care promovează protecția mediului sau a sănătății umane și care îndeplinesc condițiile prevăzute în dreptul intern au un interes;

rezistența la antimicrobiene - capacitatea microorganismelor de a supraviețui sau de a crește în prezența unei concentrații de agent antimicrobian care, de obicei, este suficientă pentru a inhiba sau a distruge microorganisme din aceeași specie;”

1.4.11 Noțiunea „nămol”, se substituie cu noțiunea „nămoluri” care va avea următorul cuprins:

„*nămoluri* - reziduuri organice și anorganice rezultate din epurarea apelor uzate urbane într-o stație de epurare a apelor uzate urbane, excluzând nisipul, grăsimile, alte reziduuri și orice alte resturi de cernere și reziduuri din etapa de preepurare;”

1.4.12 După noțiunea „*nămol industrial*”, se completează cu noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*număr întreg de stații de epurare a apelor uzate*” - rezultatul final al calculului numărului de stații sau aglomerări eligibile care trebuie modernizate la nivel național pentru a atinge obiectivele de conformitate cu standardele de epurare, acest calcul pornind de la totalul entităților existente și aplicând un procent specificat (cum ar fi 20%, 30%, 40%, 60%, 70% sau 100%) pentru a determina câte dintre ele trebuie să îndeplinească cerințele la anumite termene etapizate, iar dacă produsul matematic al procentajului aplicat la total nu este un număr întreg din cauza fracțiunilor inerente (de exemplu, 20% din 125 de stații dă 25, exact întreg, dar 20% din 127 dă 25,4, neîntreg), se rotunjește rezultatul la cel mai apropiat număr întreg, cu rotunjire în jos dacă valoarea este exact la mijloc între două numere întregi (cum ar fi 25,5, care devine 25), pentru a obține un număr practic și implementabil de entități, evitând orice fracțiune imposibilă în planificarea reală a modernizărilor; ”

1.4.13 Noțiunea de „ape urbane reziduale” se substituie cu noțiunea de ape uzate urbane, cu următorul cuprins:

„*ape uzate urbane* - oricare dintre următoarele:

- 1) ape uzate menajere;
- 2) amestecul de ape uzate menajere și de ape uzate nemenajere;
- 3) amestecul de ape uzate menajere și de scurgeri de apă urbane;
- 4) amestecul de ape uzate menajere, de ape uzate nemenajere și de scurgeri de apă urbane.”;

1.4.14 Noțiunea „ape menajere uzate”, se va expune în redacție nouă:

„*ape menajere uzate* – apele uzate care provin de la aşezări rezidenţiale, instituţii şi servicii şi care sunt generate, în special de metabolismul uman sau de activităţile menajere sau de ambele.”

1.4.15 La noţiunea „*ape industriale uzate*”, se exclude cuvântul „toate”, după cuvântul „scopuri” se completează cu cuvântul „economice”, iar cuvintele „sau apele de scurgere” se substituie cu cuvintele „şi scurgerile de ape urbane”;

1.4.16 După noţiunea „deversare accidentală a apelor uzate”, se completează cu 7 noţiuni noi cu următorul cuprins:

„*diluţie* - raportul dintre volumul mediu din ultimii cinci ani al debitului anual al apelor receptoare la punctul de evacuare şi volumul mediu din ultimii cinci ani al evacuării anuale de ape uzate urbane în apele de suprafaţă;

sanitaţie - instalaţii şi servicii pentru gestionarea şi eliminarea în condiţii de siguranţă, de igienă şi de securitate şi în condiţii acceptabile din punct de vedere social şi cultural ale urinei şi fecalelor umane, precum şi pentru schimbarea şi eliminarea produselor menstruale, cu respectarea vieţii private şi cu asigurarea demnităţii;

sistem de canalizare combinată - un singur sistem de canalizare care colectează şi transportă apele uzate urbane, inclusiv scurgerile de apă urbane;

sistem de canalizare separată - un sistem de canalizare care adună şi transportă în mod separat una dintre următoarele:

- 1) ape uzate menajere;
- 2) ape uzate nemenajere;
- 3) un amestec de ape uzate menajere şi nemenajere;
- 4) scurgeri de apă urbane.

scurgeri de apă urbane - precipitaţiile din aglomerări, colectate prin sisteme de canalizare combinate sau separate;

supraîncărcare cu apă ca urmare a furtunilor - evacuarea de ape uzate urbane neepurate, din sisteme de canalizare combinată în apele receptoare, cauzată de precipitaţii sau defecţiuni ale sistemelor;

zonă de drenare - suprafaţă de teren din care apele de suprafaţă şi subterane sunt colectate şi transportate către un punct comun, cum ar fi un râu sau un lac, prin intermediul unui sistem de drenaj.”

1.5 Se completează cu punctele 11¹-11¹¹, cu următorul cuprins:

„11¹. Evacuarea apelor uzate nemenajere în sistemele de colectare şi în staţiile de epurare a apelor uzate urbane se efectuează în baza autorizaţiei de mediu pentru folosinţa specială a apei, eliberată în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 272/2011, ale Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale şi ale altor acte normative aplicabile. În cazul unor condiţii tehnice generale privind deversarea

apelor uzate nemenajere, acestea se aplică cu respectarea avizului operatorului sistemului de canalizare.

11². În procesul de emitere a autorizației de mediu pentru folosința specială a apei prevăzute la pct. 11¹, Agenția de Mediu consultă operatorul sistemului de colectare și al stației de epurare în care urmează a fi realizată evacuarea, înainte de emiterea autorizației. Operatorii pot formula observații privind capacitatea tehnică de preluare și compatibilitatea apelor uzate cu sistemul de epurare.

11³. Operatorii sistemelor de colectare și ai stațiilor de epurare a apelor uzate urbane au dreptul, la cerere, să consulte autorizațiile de mediu pentru folosința specială a apei emise pentru evacuările de ape uzate nemenajere din bazinul hidrografic respectiv.

11⁴. În cazul reglementărilor prealabile care stabilesc condițiile generale de evacuare a apelor uzate nemenajere în sistemele de colectare și în stațiile de epurare a apelor uzate urbane, autoritățile competente vor consulta, în prealabil, operatorii acestor sisteme și stații. Consultarea se efectuează prin transmiterea proiectului de act normativ către operatorii serviciilor publice de canalizare și stațiilor de epurare urbane, în vederea prezentării observațiilor și propunerilor tehnice privind implementarea prevederilor propuse.

11⁵. Reglementările prealabile și autorizațiile de mediu pentru folosința specială a apei, prevăzute la pct. 11¹ și 11⁴ se elaborează și se emit astfel încât să asigure respectarea următoarelor condiții:

1) îndeplinirea cerințelor de calitate a apei stabilite în Legea apelor nr. 272/2011, Hotărârea Guvernului nr. 890/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață și că după caz, se monitorizează calitatea și cantitatea evacuărilor relevante de ape uzate nemenajere, în special, că încărcarea poluantă din evacuarea de la stația de epurare a apelor uzate urbane nu conduce la deteriorarea stării corpului de apă receptor și nu împiedică atingerea acestei stări de către corpul de apă respectiv, în conformitate cu obiectivele de mediu pentru ape prevăzute în art. 38 al Legii apelor nr. 272/2011;

2) asigurarea faptului că substanțele poluante emise nu împiedică funcționarea stației de epurare a apelor uzate urbane, nu deteriorează sistemele de colectare, stațiile de epurare a apelor uzate urbane sau echipamentele aferente și nu limitează vreo capacitate de a recupera resursele, inclusiv reutilizarea apei epurate și recuperarea nutrienților sau a altor materiale din apele uzate urbane sau din nămoluri;

3) prevenirea oricărui risc asupra sănătății personalului implicat în exploatarea sistemelor de colectare și a stațiilor de epurare a apelor uzate urbane;

4) asigurarea faptului că stațiile de epurare a apelor uzate urbane sunt proiectate și echipate corespunzător pentru a reduce încărcarea poluantă provenită din apele uzate nemenajere evacuate;

5) în cazul în care stația de epurare tratează ape uzate provenite de la instalații de producție sau activități supuse regimului de autorizare conform art.12 al Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale, încărcarea poluantă a apelor epurate nu trebuie să depășească nivelurile corespunzătoare valorilor-limită de emisie aplicabile instalației respective în conformitate cu Legea nr.227/2022.

11⁶. Nu se acordă autorizații de mediu pentru folosința specială a apei și nu se emit reglementări prealabile care să permită evacuarea apelor uzate nemenajere în sistemele de colectare sau în stațiile de epurare amplasate în bazinele hidrografice aferente punctelor de captare a apei destinate consumului uman, în absența evaluării și gestionării riscurilor corespunzătoare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile, ale Legii apelor nr. 272/2011 și ale Hotărârii Guvernului nr. 651/2023 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind supravegherea și monitorizarea calității apei potabile.

11⁷. Autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului, asigură elaborarea, revizuirea sau abrogarea după caz a reglementărilor prealabile, iar Agenția de Mediu asigură revizuirea și adaptarea condițiilor pentru evacuarea apelor uzate prevăzute în autorizațiile de mediu pentru folosința specială a apei în următoarele situații:

1) sunt identificate substanțe poluante la intrarea sau ieșirea stațiilor de epurare a apelor uzate urbane, conform rezultatelor monitorizării efectuate în temeiul pct.109-112;

2) nămolurile provenite din epurarea apelor uzate urbane urmează să fie utilizate pe terenuri agricole, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 265/2025 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Măsurile de protecție a solului în cadrul practicilor agricole”;

3) apele uzate urbane epurate urmează să fie reutilizate în conformitate cu cerințele minime pentru reutilizarea apei sau în alte scopuri decât scopuri agricole;

4) apele receptoare sunt utilizate pentru captarea apei destinate consumului uman în conformitate cu Legea nr.182/2019 privind calitatea apei potabile;

5) poluarea provenită din evacuările de ape uzate nemenajere în sistemele de colectare sau în stațiile de epurare urbane prezintă riscuri pentru funcționarea acestor sisteme sau pentru eficiența procesului de epurare.

11⁸. Reglementările prealabile și condițiile de deversare a apei uzate prevăzute în autorizația de mediu pentru folosința specială a apei se revizuiesc la fiecare 3 ani în conformitate cu art. 42 alin. (3) al Legii apelor nr.272/2011.

11⁹. Prin excepție de la prevederile pct.11⁸, în cazul în care caracteristicile apelor uzate nemenajere, ale stației de epurare a apelor uzate urbane sau ale corpului de apă receptor înregistrează modificări importante, titularul autorizației de mediu privind folosința special a apei înaintează Agenției de Mediu în termen de 15 zile, cererea de revizuire a condițiilor de deversare a apei uzate.

11¹⁰. Agenția de Mediu reexaminează și, după caz, adaptează condițiile de deversare a apei uzate prevăzute în autorizația de mediu pentru folosința specială a apei, în conformitate cu art. 42 alin. (5) din Legea apelor nr. 272/2011, asigurând respectarea cerințelor stabilite în anexa nr. 2¹, partea B.

11¹¹. În cazuri excepționale, cum ar fi riscul imediat pentru mediu sau sănătatea publică, Agenția de Mediu poate suspenda temporar autorizația conform art. 30 alin. (2) lit. e) din Legea apelor nr. 272/2011 până la finalizarea adaptării condițiilor de deversare.”

1.6 La punctul 13, litera k) se completează cu textul: „, cu excepția cazurilor în care deversarea lor este permisă conform pct. 12, dacă nu prejudiciază sistemul de canalizare, mediul sau sănătatea publică, și doar în sisteme de canalizare combinate proiectate special.”

1.7 Punctul 17 va avea următorul cuprins:

„17. Pentru localitățile în care sunt în curs de realizare stații de epurare sau extinderi ale acestora, se permite construirea de noi stații de epurare a apelor uzate urbane, cu condiția ca acestea să respecte, cel puțin de la punerea în funcțiune, cerințele privind epurarea secundară, ca standard minim obligatoriu, și să fie proiectate și realizate astfel încât să permită conformarea etapizată la cerințele privind extinderea și avansarea ulterioară către epurarea terțiară și, după caz, cuaternară, în conformitate cu prevederile Capitolului IV¹ și cu termenele de tranziție stabilite în Programul național de punere în aplicare. ”

1.8 se completează cu punctele 17¹ și 17², cu următorul cuprins:

„17¹. Stațiile de epurare a apelor uzate urbane existente care nu respectă cerințele prevăzute la Capitolul IV¹, precum și stațiile de epurare nou proiectate sau în curs de realizare, sunt supuse în mod obligatoriu unor proiecte de investiții ori unor măsuri de modernizare etapizate, conforme cu Programul național de punere în aplicare menționat la Capitolul XIII. Pe durata derulării acestor proiecte și până la atingerea obiectivelor acestora, autoritatea competentă poate stabili condiții temporare de evacuare a apelor uzate, fundamentate pe evaluări ale riscurilor pentru mediu și sănătate, cu respectarea, cel puțin, a cerințelor privind epurarea secundară, ca standard minim obligatoriu și cu asigurarea unui nivel adecvat de protecție a mediului și a sănătății publice, ținând cont de cerințele și perioadele de tranziție prevăzute la Capitolul IV¹, precum și de obiectivele de mediu pentru ape stabilite prin Legea apelor nr. 272/2011.

17². Până la data de 31 decembrie 2036, toate aglomerările urbane cu un echivalent-locuitor mai mare de 15.000 trebuie să fie dotate cu sisteme de colectare a apelor uzate urbane, iar apele uzate care intră în aceste sisteme de colectare, fac obiectul unei epurări secundare sau al unui tratament echivalent , înainte de evacuare. ”

1.9 La pct. 19⁹, cuvintele „în prezența reprezentantului consumatorului, se exclud.

1.10 Se completează cu punctele 24¹ - 24⁴ , cu următorul cuprins:

„24¹. Evacuările provenite de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane cu capacitatea de cel puțin 1 000 l.e. se efectuează în baza autorizațiilor de mediu pentru folosința specială a apei, eliberate în conformitate cu art. 23 alin. (2) lit. e) din Legea apelor nr. 272/2011, care garantează respectarea cerințelor prevăzute în anexa nr. 2¹, partea B.

24². Autoritatea centrală în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale ia toate măsurile necesare pentru asigurarea adaptării infrastructurii de colectare și de epurare a apelor uzate urbane în vederea gestionării încărcărilor crescute de ape uzate menajere, inclusiv prin construcția de noi infrastructuri, după caz.

24³. La implementarea măsurilor prevăzute pct. 24², se consideră că sunt respectate obiectivele de mediu pentru ape prevăzute în art. 38 al Legii apelor nr. 272/2011, în cazul în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

1) construcția sau extinderea unei stații de epurare a apelor uzate urbane, destinată epurării unor încărcări crescute sau anterior neepurate de ape uzate menajere, este supusă autorizării.

2) din motive de fezabilitate tehnică sau costuri disproporționate, beneficiile obținute prin funcționarea stației de epurare prevăzute la subpct. 1) nu pot fi realizate prin alte măsuri alternative, inclusiv prin stabilirea unor puncte alternative de evacuare a apelor uzate epurate, care ar contribui la atingerea obiectivelor de mediu pentru ape prevăzute în art. 38 al Legii apelor nr. 272/2011;

3) se implementează toate măsurile de atenuare fezabile din punct de vedere tehnic pentru reducerea la minimum a impactului negativ al stației de epurare asupra corpurilor de apă afectate. Măsurile respective se stabilesc în autorizațiile de mediu pentru folosința specială a apei și pot include, după caz, cerințe de epurare mai stricte decât cele aplicate anterior creșterii încărcării apelor uzate menajere, pentru a asigura respectarea cerințelor actelor menționate în partea B punctul 6 din anexa nr. 2¹;

4) sunt aplicate toate măsurile de atenuare fezabile din punct de vedere tehnic pentru reducerea la minimum a impactului negativ al altor activități care generează presiuni similare asupra aceluiași corpuri de apă.

24⁴. În cazul în care incapacitatea de a preveni deteriorarea sau de a atinge obiectivele de mediu într-un corp de apă de suprafață este cauzată de o autorizare

emisă conform subpct. 1) această autorizație se indică expres, iar condițiile prevăzute la 24³ se explică și se justifică în Planul de gestionare al districtului bazinului hidrografic corespunzător.”

1.11. Se completează cu punctele 28¹ - 28³, cu următorul cuprins:

„28¹.Operatorii instalațiilor industriale care generează ape uzate nemenajere biodegradabile, au obligația de a respecta cerințele specifice de evacuare stabilite de autoritatea competentă, astfel încât să se asigure protecția mediului acvatic la un nivel echivalent cu cerințele prevăzute în anexa nr. 2¹ partea B.

28². Cerințele prevăzute la pct. 28¹ se aplică în următoarele condiții:

1) apele uzate provin de la instalații de epurare care tratează o încărcătură de minimum 4.000 de echivalenți locuitori, aparținând sectoarelor industriale enumerate în anexa nr. 9 și care nu desfășoară niciuna dintre activitățile enumerate în anexa nr. 1 la Legea nr. 227/2018 privind emisiile industriale;

2) apele uzate sunt evacuate direct în corpurile de apă receptoare, fără a fi introduse în prealabil într-un sistem public de canalizare conectat la o stație de epurare a apelor uzate urbane.

28³.Operatorii instalațiilor industriale sunt obligați să implementeze sisteme de monitorizare a parametrilor relevanți pentru calitatea apelor uzate nemenajere biodegradabile, cum ar fi cererea biochimică de oxigen (BOD₅), cererea chimică de oxigen (COD) și materiile totale în suspensie. Datele de monitorizare sunt raportate trimestrial către Agenția de Mediu și sunt supuse verificării de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului.”

1.12 Se completează cu capitolul IV¹, cu următorul cuprins:

„Capitolul IV¹

CERINȚE PRIVIND EPURAREA APELOR UZATE URBANE

Secțiunea I

Cerințe privind epurare secundară

40¹. Până la 31 decembrie 2044, evacuările din stațiile de epurare a apelor uzate urbane care epurează ape uzate urbane din aglomerările cu cel puțin 2 000 l.e. îndeplinesc, înainte de evacuarea în apele receptoare, cerințele relevante pentru epurarea secundară stabilite în anexa nr. 2¹ partea B și anexa nr. 3 în conformitate cu metodele de monitorizare și evaluare a rezultatelor prevăzute în partea C din anexa nr. 2¹. Fără a se aduce atingere posibilității de a se utiliza metode alternative, astfel cum sunt menționate în anexa nr. 2¹ partea C punctul 1, numărul maxim permis de probe care nu respectă valorile parametrilor din anexa nr. 2¹ partea B și anexa nr.3 este stabilit în anexa nr. 2¹ partea C și anexa nr. 4.

40². Până la 31 decembrie 2055, autoritățile competente se asigură că evacuările din stațiile de epurare a apelor uzate urbane care epurează ape uzate urbane din aglomerări cu cel puțin 1 000 și sub 2 000 l.e. îndeplinesc, înainte de evacuarea în apele receptoare, cerințele relevante pentru epurarea secundară stabilite în anexa nr. 2¹ partea B și anexa nr.3 în conformitate cu metodele de monitorizare și evaluare a rezultatelor prevăzute în anexa nr. 2¹ partea C. Fără a se aduce atingere posibilității de a se utiliza metode alternative, astfel cum sunt menționate în anexa nr. 2¹ partea C punctul 1, numărul maxim permis de probe care nu respectă valorile parametrilor din anexa nr. 2¹ partea B și anexa nr.3 este stabilit în anexa nr. 2¹ partea C și anexa nr.4.

Secțiunea a 2-a

Cerințe privind epurare terțiară

40³. Evacuările provenite din stațiile de epurare a apelor uzate urbane care epurează ape uzate urbane cu o încărcare de cel puțin 150 000 l.e. și care nu aplică epurarea terțiară la 1 ianuarie 2035 , îndeplinesc, înainte de evacuarea în apele receptoare, cerințele relevante pentru epurarea terțiară în conformitate cu anexa nr. 2¹ partea B și anexa nr.5 până la:

- 1) 31 decembrie 2043 pentru evacuările provenite de la 30 % din respectivele stații de epurare a apelor uzate urbane;
- 2) 31 decembrie 2049 pentru evacuările provenite de la 70 % din respectivele stații de epurare a apelor uzate urbane.

40⁴. Până la 31 decembrie 2051, toate evacuările provenite din stațiile de epurare a apelor uzate urbane care epurează ape uzate urbane cu o încărcare de la cel puțin 150 000 l.e. îndeplinesc, înainte de evacuarea în apele receptoare, cerințele relevante pentru epurarea terțiară din anexa nr. 2¹ partea B și anexa nr.5.

40⁵. Evacuările provenite din stațiile de epurare a apelor uzate urbane care epurează ape uzate urbane care provin de la aglomerările cu cel puțin 10 000 l.e. îndeplinesc, înainte de a fi evacuate în zonele sensibile la eutrofizare, cerințele relevante privind epurarea terțiară stabilite în anexa nr. 2¹ partea B și anexa nr. 5 până la:

- 1) 31 decembrie 2043 pentru 20 % din respectivele aglomerări;
- 2) 31 decembrie 2049 pentru 40 % din respectivele aglomerări;
- 3) 31 decembrie 2054 pentru 60 % din respectivele aglomerări;
- 4) 31 decembrie 2060 pentru toate respectivele aglomerări,
- 5) prin derogare de la subpct. 4), până la 31 decembrie 2068 cu condiția ca cel puțin 50 % din aglomerările în cauză, la 1 ianuarie 2035, încă să nu aplice epurarea terțiară sau să nu îndeplinească cerințele din tabelul nr. 2 al anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 736/2020 privind aprobarea Metodologiei de identificare și

desemnare a zonelor sensibile și primul program național de punere în aplicare să fie elaborat conform pct. 99.

40⁶. Evacuările de ape uzate urbane menționate la pct. 40³ , 40⁴ și 40⁵ îndeplinesc cerințele relevante din anexa nr. 2¹ partea B și anexa nr.5 în conformitate cu metodele de monitorizare și evaluare a rezultatelor prevăzute în anexa nr. 2¹ partea C. Media anuală a probelor pentru fiecare parametru menționat în anexa nr.5 este conformă cu valorile relevante ale parametrilor stabilite în tabelul respectiv.

40⁷. Pentru stațiile de epurare a apelor uzate urbane aflate în construcție, care fac obiectul unei reabilitări substanțiale în ceea ce privește epurarea lor terțiară sau care au fost comandate după 31 decembrie 2020 și înainte de 1 ianuarie 2025, cerințele legate de parametrul aferent azotului se aplică în cel mult 5 ani de la termenele stabilite la pct. 40³ , 40⁴ și 40⁵.

40⁸. Stațiile de epurare a apelor uzate urbane situate într-o zonă sensibilă la eutrofizare nu fac obiectul cerințelor prevăzute la pct. 40⁵ și 40⁶ dacă se certifică că procentul minim de reducere a încărcării totale care intră în toate stațiile de epurare a apelor uzate urbane din această zonă atinge:

1) cel puțin 75 % pentru fosfor total și cel puțin 75 % pentru azot total de la 1 ianuarie 2049;

2) 82,5 % pentru fosfor total și 80 % pentru azot total până la 31 decembrie 2054;

3) 87,5 % pentru fosfor total și 82,5 % pentru azot total până la 31 decembrie 2060.

40⁹. Pentru evacuările de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane cu cel puțin 10 000 l.e. din bazinul hidrografic corespunzător unei zone sensibile la eutrofizare incluse pe lista se aplică, de asemenea, pct. 40⁵ , 40⁶ și 40⁸.

40¹⁰. Evacuările care provin de la stații de epurare a apelor uzate urbane situate într-o zonă sensibilă la eutrofizare, în urma uneia dintre actualizările periodice ale listei, prevăzute la pct. 44¹, îndeplinesc cerințele stabilite la pct. 40⁵ și 40⁶ în termen de 7 ani de la includerea în lista respectivă.

40¹¹. În cazul în care numărul stațiilor de epurare a apelor uzate urbane care trebuie modernizate pentru a îndeplini obiectivele menționate la pct. 40³ , 40⁴ , 40⁵ la nivel național nu este un număr întreg, numărul stațiilor de epurare a apelor uzate urbane se rotunjește la cel mai apropiat număr întreg. În cazul echidistanței dintre două numere întregi, numărul se rotunjește în jos.

Secțiunea a 3-a

Cerințe privind epurare cuaternară

40¹². Evacuările care provin de la stații de epurare a apelor uzate urbane care epurează ape uzate urbane cu o încărcare de cel puțin 150 000 l.e. îndeplinesc, înainte de evacuarea în apele receptoare, cerințele relevante pentru epurarea cuaternară stabilite în anexa nr. 2¹ partea B și anexa nr. 3¹ în conformitate cu metodele de monitorizare și evaluare a rezultatelor prevăzute în anexa nr. 2¹ partea C până la:

1) 31 decembrie 2043 pentru evacuările care provin de la 20 % din respectivele stații de epurare a apelor uzate urbane;

2) 31 decembrie 2049 pentru evacuările care provin de la 60 % din respectivele stații de epurare a apelor uzate urbane;

3) 31 decembrie 2051 pentru toate evacuările provenite de la respectivele stații de epurare a apelor uzate urbane.

40¹³. Numărul maxim permis de probe neconforme cu valorile parametrilor din anexa nr. 3¹ este stabilit în anexa nr. 2¹ partea C și anexa nr. 4.

40¹⁴. Până la 31 decembrie 2035, autoritatea centrală în domeniu protecției mediului în colaborare cu autoritatea centrală în domeniul ocrotirii sănătății și autoritatea centrală în domeniul agriculturii și industriei alimentare asigură prin intermediul autorităților publice subordonate acestora întocmirea unei liste a zonelor în care concentrația sau acumularea de micropoluanti de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane reprezintă un risc pentru mediu sau pentru sănătatea umană. Lista se aprobă prin ordin comun al celor trei autorități centrale și se revizuieste la fiecare 6 ani, precum și ori de câte ori este necesar să fie actualizată.

40¹⁵. Lista zonelor în care concentrația sau acumularea de micropoluanti de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane reprezintă un risc pentru mediu sau pentru sănătatea umană include următoarele zone:

1) bazine hidrografice aferente punctelor de captare a apei destinate consumului uman, astfel cum sunt caracterizate în conformitate cu pct. 27 subpct. 1) din Hotărârea Guvernului nr. 651/2023 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind supravegherea și monitorizarea calității apei potabile, cu excepția cazului în care evaluarea riscurilor în conformitate cu pct. 27, subpct. 2) din Regulamentul respectiv indică faptul că evacuarea de micropoluanti din stațiile de epurare a apelor uzate urbane nu constituie un risc potențial care ar putea duce la deteriorarea calității apei în asemenea măsură încât să constituie un risc pentru sănătatea umană;

2) apa pentru scăldat care intră în domeniul de aplicare al legislației privind gestionarea calității apei pentru scăldat, cu excepția cazului în care profilul apei pentru scăldat indică faptul că evacuarea de micropoluanti din apele uzate urbane nu afectează apele pentru scăldat și nici nu este nocivă pentru sănătatea persoanelor care se scaldă;

3) zonele în care au loc activități de acvacultură, în sensul definiției de la art. 4 alin. 1) al Legii nr. 288/2024 privind politica în sectorul acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură cu excepția cazului în care autoritățile naționale competente au certitudinea că evacuarea de micropoluanți din apele uzate urbane nu poate afecta siguranța produsului alimentar în forma sa finală.

40¹⁶. Lista menționată la pct. 40¹⁵ include și următoarele zone, pe baza unei evaluări a riscurilor pentru mediu sau pentru sănătatea umană reprezentate de evacuarea de micropoluanți în apele uzate urbane:

1) lacurile, în sensul definiției de la art. 2 al Legii apelor nr.272/2011;

2) râurile, în sensul definiției de la art. 2 al Legii apelor nr.272/2011, sau alte cursuri de apă cu o diluție sub 10;

3) zonele în care este necesară o epurare suplimentară în vederea îndeplinirii cerințelor stabilite în Legea apelor nr. 272/2011, Hotărârea Guvernului Nr. 227/2025 cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare și de clasificare a stării corpurilor de apă subterană și Hotărârea Guvernului nr. 890/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață;

4) ariile speciale de conservare, în temeiul Legii nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat și ariile de protecție specială avifaunistică în temeiul Legii nr. 439/1995, care sunt parte din rețeaua ecologică Emerald.

40¹⁷. Evaluarea riscurilor prevăzute la pct. 40¹⁶ se comunică Comisiei UE la cerere.

40¹⁸. Fără a aduce atingere prevederilor specificate la pct. 40¹² evacuările de ape uzate urbane provenite de la aglomerările cu cel puțin 10 000 l.e. îndeplinesc, înainte de a fi evacuate în zonele incluse în lista menționată la pct. 40¹⁴ cerințele relevante pentru epurarea cuaternară stabilite în anexa nr. 2¹ partea B și anexa nr. 3¹ în conformitate cu metodele de monitorizare și evaluare a rezultatelor prevăzute în anexa nr. 2¹ partea C până la:

1) 31 decembrie 2043 pentru 10 % din respectivele aglomerări;

2) 31 decembrie 2049 pentru 30 % din respectivele aglomerări;

3) 31 decembrie 2054 pentru 60 % din respectivele aglomerări;

4) 31 decembrie 2063 pentru 100 % din respectivele aglomerări.

40¹⁹. Numărul maxim permis de probe neconforme cu valorile parametrilor din anexa nr. 3¹ este stabilit în anexa nr. 2¹ partea C și anexa nr. 4.

40²⁰. Evacuările de ape uzate urbane de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane situate într-o zonă inclusă pe lista menționată la pct. 40¹⁴, în urma uneia dintre actualizările periodice ale respectivei liste, îndeplinesc cerințele stabilite la pct. 40¹⁸

și 40¹⁹ și în anexa nr. 2¹ partea B și anexa nr. 3¹ în termen de 7 ani de la includerea în lista respectivă, dar nu mai târziu decât termenele prevăzute la pct. 40¹⁸.

40²¹. În cazul în care numărul stațiilor de epurare a apelor uzate urbane care trebuie modernizate pentru a îndeplini obiectivele menționate la 40¹² subpct. 1) și 2) la nivel național nu este un număr întreg, numărul stațiilor de epurare a apelor uzate urbane se rotunjește la cel mai apropiat număr întreg. În cazul echidistanței dintre două numere întregi, numărul se rotunjește în jos.

40²². Fără a aduce atingere prevederilor 40¹²-40²¹, în vederea asigurării reutilizării apelor uzate urbane epurate în condiții de siguranță pentru mediu și sănătatea populației, autoritățile competente și operatorii de sisteme de canalizare și epurare sunt obligați să garanteze că apele uzate urbane reutilizate sau destinate reutilizării sunt supuse, după caz, proceselor de epurare conform cerințelor de epurare cuaternară prevăzute în anexa nr. 2¹ partea B și în anexa nr. 5¹ la prezenta lege.

40²³. În cazul reutilizării apelor uzate urbane epurate în scopuri agricole, autoritățile competente asigură luarea în considerare a rezultatelor evaluărilor de risc efectuate în conformitate cu legislația privind cerințele minime pentru reutilizarea apei conform Hotărârii Guvernului nr. 265/2025 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Măsurile de protecție a solului în cadrul practicilor agricole.”

1.13 se completează cu punctul 41⁴ cu următorul cuprins:

„41⁴. Autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului în colaborare cu autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale, inclusiv Agenția de Mediu, Administrația Națională „Apele Moldovei”, autoritățile publice locale și operatorii economici responsabili de gestionarea apelor uzate, încurajează recuperarea resurselor valoroase din nămolurile provenite din epurarea apelor uzate și iau măsurile necesare pentru a asigura că managementul nămolurilor respectă ierarhia deșeurilor prevăzută la art. 3 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile. Aceste măsuri se implementează etapizat, prioritizând aglomerările urbane și zonele sensibile ecologic. Un astfel de management al nămolurilor:

1) sporește la maximum prevenirea generării nămolurilor prin măsuri la sursă, cum ar fi reglementarea utilizării substanțelor poluante în industrie și gospodării, coordonate de Agenția de Mediu și autoritățile publice locale;

2) asigură pregătirea pentru reutilizare, reciclare și alte tipuri de recuperare a resurselor, în special a fosforului și azotului, prin tehnologii adaptate, cum ar fi compostarea sau proiecte-pilot, luând în considerare opțiunile locale de valorificare, în special în aglomerările cu stații de epurare moderne, gestionate de operatorii economici sub supravegherea Administrației Naționale „Apele Moldovei”;

3) reduce la minimum efectele negative asupra mediului și sănătății umane prin monitorizarea strictă a calității nămolurilor, realizată de Agenția de Mediu și Agenția Națională pentru Sănătate Publică, și prin reglementarea utilizării nămolurilor în agricultură sau alte scopuri, în conformitate cu legislația națională și angajamentele internaționale. ”

1.14 La punctul 43⁷, după textul „preepurare/epurare a apelor uzate, ” se completează cu textul „, precum și cantitățile și compoziția nămolurilor de epurare evacuate în apele de suprafață, ” și se completează cu textul „Autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului transmite aceste informații Comisiei UE, la cerere.”

1.15 Punctul 44 se modifică și va avea următorul cuprins:

„44. Un emisar poate fi identificat ca zonă sensibilă dacă aparține uneia dintre grupele de mai jos:

- 1) zonele situate în bazinele hidrografice ale Mării Negre identificate ca fiind sensibile la eutrofizare în temeiul Legii apelor nr. 272/2011.
- 2) lacuri naturale cu apă dulce, alte corpuri de apă dulce despre care s-a stabilit că sunt eutrofe sau ar putea deveni în curând eutrofe, dacă nu se iau măsuri de protecție.

La stabilirea nutrientului care trebuie redus printr-o epurare complementară se pot lua în considerare lacurile și cursurile de apă care se varsă în lacuri/bazine de acumulare unde s-a constatat că schimbul de apă este slab, ceea ce poate genera un fenomen de acumulare. Este necesar să se prevadă o îndepărtare a fosforului din respectivele zone, cu excepția cazului în care se poate demonstra că îndepărtarea nu va avea efecte asupra eutrofizării. Se poate, de asemenea, preconiza îndepărtarea azotului în cazul evacuărilor care provin de la aglomerările mari.

3) ape dulci de suprafață destinate captării apei potabile și care ar putea conține o concentrație de nitrați superioară celei prevăzute de dispozițiile corespunzătoare ale Legii nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile, dacă nu se iau măsuri de protecție în acest sens.

4) zone pentru care este necesară o epurare complementară celei terțiare prevăzute în secțiunea a 2-a, Capitolul IV¹ pentru a respecta alte acte legislative din domeniul mediului, incluzând în special corpurile de apă reglementate de Legea apelor nr. 272/2011 care sunt expuse riscului de a nu își menține sau de a nu atinge o stare ecologică bună sau un potențial ecologic bun.

5) orice alte zone identificate de autoritățile competente ca fiind sensibile la eutrofizare, în conformitate cu Metodologia de identificare și desemnare a zonelor sensibile la nutrienți aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 736/2020.”

1.16 Se completează cu punctul 44¹, 44² și 44³, cu următorul cuprins:

„44¹. Până la 31 decembrie 2035, autoritățile competente în domeniul protecției mediului întocmesc și publică o listă a zonelor care sunt sensibile la eutrofizare. Acestea includ împreună cu lista respectivă informații din care să reiasă dacă sunt zone sensibile la fosfor sau la azot sau la ambele. Acestea actualizează lista respectivă la fiecare 6 ani începând cu 31 decembrie 2036. Lista include zonele identificate în conformitate cu pct. 44.

44² Prin derogare de la anexa nr. 5 nota 5, în ceea ce privește evacuările de ape uzate urbane epurate la stațiile de epurare cu o încărcare de cel puțin 150.000 l.e., prevederile privind epurarea mai riguroasă decât cea secundară, în zone sensibile conform pct. 44-48 continuă să se aplice:

- a) până la 31 decembrie 2043 pentru stațiile de epurare a apelor uzate urbane care nu au obligația de a respecta cerințele prevăzute la pct. 40³ până la 1 ianuarie 2035;
- b) până la 31 decembrie 2049 pentru stațiile de epurare a apelor uzate urbane care nu au obligația de a respecta cerințele prevăzute la pct. 40³ până la 1 ianuarie 2043;
- c) până la 31 decembrie 2051 pentru stațiile de epurare a apelor uzate urbane care nu au obligația de a respecta cerințele prevăzute la pct. 40³ până la 1 ianuarie 2049.

44³ Fără a aduce atingere pct. 44², în ceea ce privește evacuările de ape uzate urbane de la aglomerări cu cel puțin 10.000 l.e., prevederile privind epurarea mai riguroasă în zone sensibile conform pct. 44-48 continuă să se aplice:

- a) până la 31 decembrie 2043 pentru aglomerările care nu au obligația de a respecta cerințele prevăzute la pct. 40³ până la 1 ianuarie 2035;
- b) până la 31 decembrie 2049 pentru aglomerările care nu au obligația de a respecta cerințele prevăzute la pct. 40³ până la 1 ianuarie 2043;
- c) până la 31 decembrie 2054 pentru aglomerările care nu au obligația de a respecta cerințele prevăzute la pct. 40³ până la 1 ianuarie 2049;
- d) până la 31 decembrie 2060 pentru aglomerările care nu au obligația de a respecta cerințele prevăzute la pct. 40³ până la 1 ianuarie 2054;
- e) până la 31 decembrie 2068 pentru aglomerările cărora li se aplică derogarea menționată la subpct. 5) al pct. 40³. ”

1.17 Pct. 45 se completează cu următorul text „Aceste prescripții includ cerințele pentru epurarea terțiară prevăzute în Anexa nr. 5, aplicabile de la 1 ianuarie 2035 pentru stațiile și aglomerările existente care îndeplinesc termenele stabilite în planurile naționale de implementare, conform Legii apelor nr. 272/2011, cu respectarea dispozițiilor tranzitorii de la pct. 44² și 44³. ”

1.18 Se completează cu punctele 48¹ și 48² cu următorul cuprins:

„48¹. Autoritatea administrației publice centrale în domeniul protecției mediului asigură promovarea în mod sistematic, a reutilizării apelor uzate epurate provenite de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane, ori de câte ori acest lucru este posibil și justificat din punct de vedere tehnic și economic, în special în zonele expuse riscului de deficit hidric și pentru scopuri adecvate de utilizare.

48². Evaluarea potențialului de reutilizare a apelor uzate epurate se efectuează în conformitate cu Planurile de gestionare ale districtelor bazinelor hidrografice, aprobate potrivit Legii apelor nr.272/2011 și ținând cont de strategiile și programele naționale privind gestionarea durabilă a resurselor de apă.”

1.19 Se completează cu punctele 50¹- 50⁴ cu următorul cuprins:

„50¹. În situațiile în care apele uzate urbane epurate sunt reutilizate sau se planifică reutilizarea acestora, autoritățile competente se asigură că:

- 1) debitul ecologic al apelor receptoare nu este afectat negativ;
- 2) nu apar efecte adverse asupra mediului;
- 3) nu există riscuri pentru sănătatea populației.

50². În cazul în care apele uzate urbane epurate sunt reutilizate pentru irigații în agricultură, acestea trebuie să corespundă cerințelor privind reutilizarea apei conform Hotărârii Guvernului nr. 265/2025 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Măsurile de protecție a solului în cadrul practicilor agricole.

50³. În cadrul strategiilor și programelor naționale privind reziliența și securitatea apei, autoritățile competente includ măsuri de promovare a reutilizării apelor uzate epurate și de creștere a utilizării efective a acestora, în special în sectoarele agricol, industrial și municipal.

50⁴. Autoritățile competente pot deroga de la cerințele privind epurarea terțiară din anexa nr. 2¹ partea B și anexa nr. 5, pentru fracțiunea de ape uzate urbane epurate destinată exclusiv reutilizării pentru irigații în agricultură, dacă se demonstrează cumulativ următoarele condiții:

- 1) conținutul de nutrienți din apa reutilizată nu depășește cererea de nutrienți a culturilor respective;
- 2) reutilizarea nu prezintă riscuri pentru mediu, în special în ceea ce privește eutrofizarea corpurilor de apă din același bazin hidrografic;
- 3) nu există riscuri pentru sănătatea umană, inclusiv în ceea ce privește prezența microorganismelor patogene;
- 4) stația de epurare dispune de capacitate tehnică suficientă pentru epurarea sau stocarea apelor uzate urbane, astfel încât să se evite evacuarea în corpurile de apă a apelor care nu respectă cerințele de calitate stabilite în anexa nr. 2¹

partea B și anexa nr. 5, în conformitate cu metodele de monitorizare și evaluare a rezultatelor prevăzute în anexa nr. 2¹ partea C.”

1.20 Capitolul VII, se completează cu punctele 51¹ -51⁴, cu următorul cuprins:

„51¹. Autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale asigură că toate aglomerările cu cel puțin 2 000 l.e. respectă următoarele cerințe până la data de 31 decembrie 2044:

1) sunt echipate cu sisteme de colectare a apelor uzate menajere.

2) toate sursele de ape uzate menajere ale acestora sunt conectate la sistemul de colectare.

51². Aglomerările cu cel puțin 1 000 și sub 2 000 l.e. asigură respectarea cerințelor prevăzute la pct. 51¹, etapizat, până la 31 decembrie 2055, în conformitate cu programul național de aplicare prevăzut la pct.99.

51³. Încărcarea unei aglomerări exprimate în l.e. se calculează în conformitate cu pct.5.

51⁴. Sistemele de colectare prevăzute la pct. 51¹, îndeplinesc cerințele din anexa nr. 2¹ partea A.”

1.21 La punctul 52:

1.21.1 În prima frază, cuvintele „și epurare” se substituie cu textul „stocare și, după caz epurare”, iar cuvântul „ridicate” se substituie cu cuvântul „excesive”.

1.21.2 În a doua frază, după cuvântul „colectare”, se completează cu textul „, stocarea”.

1.22 La punctul 53, cuvintele „cu mai mult de 2000 EL”, se substituie cu textul „cu cel puțin 1 000 l.e. sau în părți ale respectivelor aglomerări, ”, iar după cuvintele „individuale de” se completează cu textul: „colectare, stocare și, după caz, ”.

1.23 Se completează cu punctele 53¹ - 53⁹ cu următorul cuprins:

„53¹.Sistemele individuale menționate la pct. 52 sunt proiectate, exploatate și întreținute într-un mod care atinge același nivel de protecție a mediului și a sănătății umane ca epurările secundare și terțiare.

53². Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi înființează și țin registrul de evidență a sistemelor individuale care sunt utilizate în aglomerările cu cel puțin 1 000 l.e.

53³. Autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale în colaborare cu autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului asigură efectuarea controlului periodic ale sistemelor individuale de către autoritățile de resort, pe baza unei abordări bazate pe riscuri.

53⁴. Autorizarea, construcția, înregistrarea, controlul și exploatarea sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate se realizează în conformitate cu prevederile Regulamentului privind autorizarea, construcția, înregistrarea, controlul și exploatarea sistemelor individuale de colectare și epurare a apelor uzate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 508/2024.

53⁵. Cerințele referitoare la proiectare menționate la pct. 53⁴ nu se aplică sistemelor individuale menționate la pct. 52 care au fost instituite înainte de 1 ianuarie 2025.

53⁶. Utilizarea sistemelor individuale pentru colectarea și/sau epurarea a peste 2 % din încărcarea de ape uzate urbane la nivel național din aglomerările cu cel puțin 2 000 l.e., se admite de către autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale doar în cazuri justificate. Această justificare:

- 1) demonstrează că se îndeplinesc condițiile pentru utilizarea sistemelor individuale prevăzute la pct. 52;

- 2) descrie măsurile luate în conformitate cu prevederile pct. 53¹, 53² și 53³;

- 3) demonstrează conformitatea cu cerințele minime menționate la pct. 53⁴;

- 4) demonstrează că utilizarea sistemelor individuale respectă obiectivele de mediu prevăzute la art. 37 al Legii apelor nr. 272/2011 și pct. 4¹ al Hotărârii de Guvern nr. 890/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață.

53⁷. Autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale prezintă Comisiei Europene informațiile prevăzute la subpct. 1)-4) la pct. 53⁶ pentru a justifica utilizarea sistemelor individuale.

53⁸. Fără a aduce atingere principiilor subsidiarității și proporționalității și ținând seama de particularitățile locale și regionale, în special de situația în materie de sanitație din zonele rurale, autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului în colaborare cu autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale, autoritățile publice locale și operatorii economici responsabili de gestionarea apelor uzate, iau toate măsurile necesare pentru a asigura accesul la sanitație pentru toate categoriile populației, în special pentru grupurile vulnerabile și marginalizate.

53⁹. Autoritățile prevăzute la pct. 53⁸, până la 12 ianuarie 2029, în conformitate cu un calendar etapizat:

- 1) identifică persoanele care nu au acces sau au acces limitat la grupuri sanitare, acordând o atenție specială grupurilor vulnerabile și marginalizate, și stabilesc cauzele acestei lipse de acces;

- 2) evaluează opțiunile pentru îmbunătățirea accesului la grupuri sanitare al acestor persoane.

3) încurajează, în aglomerările cu cel puțin 10.000 l.e., construirea unui număr suficient de grupuri sanitare în spațiile publice, accesibile în mod liber și în condiții de siguranță, în special pentru femei, și asigură informarea publicului prin campanii de conștientizare coordonate de autoritățile publice locale și operatorii economici;

4) încurajează autoritățile publice locale din aglomerările cu cel puțin 5.000 l.e. să pună la dispoziție un număr suficient de grupuri sanitare gratuite în clădirile publice, în special în clădirile administrative;

5) promovează, prin campanii de informare și parteneriate public-private, punerea la dispoziție a grupurilor sanitare gratuite sau contra unui tarif minim în restaurante, magazine și alte spații private accesibile publicului, încurajând operatorii economici din sectorul privat să contribuie la acest obiectiv. ”

1.24 Se completează cu Capitolele VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII, cu următorul cuprins:

„Capitolul VIII

PLANURI DE MANAGEMENT INTEGRAT AL APELOR UZATE URBANE

59. Până la 31 decembrie 2045, autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale în colaborare cu autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului asigură elaborarea unui plan de management integrat al apelor uzate urbane pentru zonele de drenare ale aglomerărilor cu cel puțin 100 000 l.e. .

60. În termen de cel mult 6 luni de la prima actualizare a planului de management al bazinelor hidrografice elaborat în temeiul art. 19 al Legii apelor nr. 272/2001 după 1 ianuarie 2037, dar nu mai târziu de 22 iunie 2040, autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale stabilește o listă a aglomerărilor cu între 10 000 și 100 000 l.e. în cazul cărora, având în vedere datele istorice, modelarea și proiecțiile climatice de ultimă generație, inclusiv variațiile sezoniere, precum și presiunile antropice și evaluarea impactului efectuată în cadrul planului de management al bazinelor hidrografice, se aplică una sau mai multe dintre următoarele condiții:

1) supraîncărcarea cu apă ca urmare a furtunilor reprezintă un risc pentru mediu sau pentru sănătatea umană;

2) supraîncărcarea cu apă ca urmare a furtunilor reprezintă peste 2 % din încărcarea anuală de ape uzate urbane colectate a parametrilor menționați în anexa nr. 3 și, după caz, în anexa nr. 5, calculată în debitul pe timp uscat;

3) supraîncărcarea cu apă ca urmare a furtunilor împiedică îndeplinirea oricăror dintre următoarele:

a) cerințele stabilite la art. 5 din Legea nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile;

b) cerințele privind starea calității apelor pentru scăldat, aprobate de Guvern;
c) cerințele stabilite în Hotărârea de Guvern nr. 890/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață;

d) obiectivele de mediu prevăzute la art. 37 al Legii apelor nr. 272/2011 și pct. 4¹ al Hotărârii de Guvern nr. 890/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață;

e) cerințele stabilite în Hotărârea de Guvern nr. 227/2025 cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare și de clasificare a stării corpurilor de apă subterană.

f) au fost identificate puncte relevante în sisteme de canalizare separate în care se preconizează că scurgerile de apă urbane vor fi poluate într-o asemenea măsură încât evacuarea lor în apele receptoare poate fi considerată un risc pentru mediu sau pentru sănătatea umană sau împiedică respectarea oricăreia dintre cerințele sau obiectivele de mediu menționate la subpct. 3).

61. Lista a aglomerărilor între 10 000 și 100 000 l.e. se revizuieste la fiecare 6 ani de la întocmirea acesteia și se actualizează atunci când este necesar.

62. Până la 31 decembrie 2051, autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale în colaborare cu autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului asigură elaborarea unui plan de management integrat al apelor uzate urbane pentru zonele de drenare ale aglomerărilor cu între 10 000 și 100 000 l.e..

63. Planurile de management integrat al apelor uzate urbane se pun la dispoziția Comisiei UE, la cerere.

64. Planurile de management integrat al apelor uzate urbane cuprind cel puțin elementele prevăzute în anexa nr.11 și acordă prioritate soluțiilor de infrastructură verde și albastră ori de câte ori este posibil.

65. Planurile de management integrat al apelor uzate urbane se revizuiesc cel puțin la fiecare 6 ani de la introducerea lor și, dacă este necesar, se actualizează.

66. În urma actualizării listei aglomerărilor între 10 000 și 100 000 l.e., autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale elaborează planuri de management integrat pentru aglomerări în termen de 6 ani de la includerea lor în lista respectivă.

Capitolul IX

NEUTRALITATEA ENERGETICĂ ȘI ADAPTAREA LA SCHIMBĂRI CLIMATICE

Secțiunea 1-a

Neutralitate energetică

67. Operatorii stațiilor de epurare a apelor uzate urbane care epurează o încărcare de cel puțin 10 000 l.e. asigură efectuarea auditurilor energetice în conformitate cu prevederile Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică Regulamentului cu privire la auditorii energetici și auditul energetic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 676/2020. Primele audituri energetice se realizează până la data de 31 decembrie 2032 pentru stațiile cu o încărcare de cel puțin 10.000 l.e., dar mai mică de 100.000 l.e., respectiv până la data de 31 decembrie 2028 pentru stațiile cu o încărcare de cel puțin 100.000 l.e., iar ulterior se repetă la intervale de cel mult 4 ani.

68. Auditurile energetice prevăzute la pct. 67 se efectuează de auditori energetici calificați și înregistrați în Registrul electronic al auditorilor energetici gestionat de Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED), conform art. 20 și art. 21 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică și trebuie să cuprindă cel puțin următoarele elemente esențiale:

a) evaluarea detaliată a consumului actual de energie, inclusiv repartizarea pe procese tehnologice (cum ar fi aerarea, pomparea, tratarea nămolurilor), în concordanță cu principiile de îmbunătățire a eficienței energetice stabilite la art. 3 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică;

b) identificarea potențialului de implementare a măsurilor eficiente din punct de vedere al costurilor, cum ar fi instalarea de echipamente cu eficiență ridicată, optimizarea proceselor operaționale sau integrarea sistemelor de cogenerare;

c) identificarea și analiza potențialului utilizării și producției de energie din surse regenerabile, inclusiv analiza fezabilității producției de biogaz sau instalarea de panouri solare pe amplasamentele stațiilor, promovând principiile de promovare a energiei din surse regenerabile menționate la art. 5 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică;

d) evaluarea posibilităților de utilizare a căldurii reziduale fie direct la fața locului (pentru încălzirea clădirilor sau proceselor interne), fie prin intermediul unui punct termic conectat la rețele locale de încălzire;

e) analiza impactului măsurilor propuse asupra reducerii emisiilor de GES, inclusiv calculul echivalentelor de CO₂ evitate și integrarea în planurile naționale de acțiune climatică, contribuind la obiectivele de reducere a emisiilor.

69. Rezultatele auditurilor energetice se documentează în raportul de audit energetic, care include recomandări concrete, estimări de costuri și beneficii, precum și măsurile necesare pentru îmbunătățirea producției de energie din surse regenerabile și se transmit autorităților competente pentru verificare, în conformitate cu art. 20 alin. (8)–(11) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică și

pct. 43–44 din Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 676/2020.

70. Operatorii stațiilor de epurare a apelor uzate urbane care tratează o încărcare de cel puțin 10.000 l.e. asigură tranziția energetică a stațiilor prin producerea energiei din surse regenerabile la fața locului sau în afara amplasamentului, în nume propriu sau prin terți. Această energie:

1) trebuie să atingă niveluri minime progresive, echivalente cu cel puțin următoarele procente din totalul anual al energiei utilizate de stații, contribuind la neutralitatea energetică și reducerea amprente de carbon:

a) 20 % din totalul anual al energiei utilizate de aceste stații până la 31 decembrie 2035;

b) 40 % din totalul anual al energiei utilizate de aceste stații până la 31 decembrie 2040;

c) 70 % din totalul anual al energiei utilizate de aceste stații până la 31 decembrie 2045;

d) 100 % din totalul anual al energiei utilizate de aceste stații până la 31 decembrie 2051.

2) nu poate să includă energie din surse regenerabile achiziționată.

71. Pentru a atinge nivelurile minime progresive a obiectivelor prevăzute la pct. 70, operatorii trebuie să pună în aplicare recomandările auditurilor energetice prevăzute la pct. 69, inclusiv:

1) producția și valorificarea biogazului;

2) instalarea și operarea de panouri solare sau alte tehnologii hibride;

3) integrarea energiei produse în consumul propriu al stației sau în sisteme externe prin contabilizare verificabilă;

4) optimizarea proceselor tehnologice și a echipamentelor pentru creșterea eficienței și maximizarea producției de energie regenerabilă;

5) valorificarea căldurii reziduale, direct sau prin punct termic conectat la rețele locale;

7) elaborarea unui plan de implementare a măsurilor rezultate din auditul energetic;

8) integrarea măsurilor de eficiență energetică în programele de investiții și mentenanță;

9) monitorizarea și raportarea către Centrul Național pentru Energie Durabilă și Agenția de Mediu, până la data de 31 martie a anului următor celui în care se efectuează auditul energetic conform pct. 67 (respectiv 31 martie 2029 pentru stațiile cu încărcare de cel puțin 10.000 l.e., dar mai mică de 100.000 l.e. și 31 martie 2033 pentru stațiile cu încărcare ≥ 100.000 l.e.), și ulterior anual, date privind:

a) consumul total de energie, defalcat pe surse și procese;

b) producția și utilizarea energiei din surse regenerabile, inclusiv volumele generate și procente atinse;

c) măsurile de eficiență energetică implementate, în conformitate cu art. 131 alin. (3) lit. e) și alin. (4) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

72. În cazul în care operatorii stațiilor de epurare a apelor uzate urbane nu ating obiectivele menționate la pct. 70 subpct. 1) lit. c)-d), în pofida faptului că au pus în aplicare toate măsurile de eficiență energetică și toate măsurile necesare pentru îmbunătățirea producției de energie din surse regenerabile, în special cele identificate în auditurile energetice, autoritatea competentă permite în mod excepțional achiziționarea de energie din surse de combustibili nefosili, cu respectarea cerințelor prevăzute în Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Secțiunea a 2-a *Adaptarea la condițiile climatice*

73. Începând cu anul 2030, autoritățile competente iau măsuri în vederea asigurării că stațiile de epurare a apelor uzate urbane construite în conformitate cu cerințele prevăzute la Capitolul IV¹ sunt proiectate, construite, exploatate și întreținute astfel încât să aibă un randament suficient în toate condițiile climatice normale ale locului în care sunt amplasate.

74. Fără a aduce atingere măsurilor luate în temeiul legislației privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice naționale, variațiile sezoniere ale încărcării și vulnerabilitatea la schimbările climatice sunt evaluate și luate în considerare la proiectarea, construirea și exploatarea stațiilor de epurare a apelor uzate urbane și a sistemelor de colectare.

Capitolul X **SUPRAVEGHEREA APELOR UZATE URBANE**

75. Agenția Națională pentru Sănătate Publică în colaborare cu autoritățile competente din domeniul protecției mediului, responsabile cu epurarea apelor uzate, iau măsuri în vederea asigurării supravegherii parametrilor relevanți pentru sănătatea publică, în conformitate cu Legea apelor nr. 272/2011 și Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice. Măsurile includ:

1) identificarea unor parametri de sănătate publică relevanți, care trebuie monitorizați cel puțin la intrarea stațiilor de epurare a apelor uzate urbane, ținând

seama de recomandări disponibile, printre altele, ale Centrului European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC), ale Autorității pentru Pregătire și Răspuns în caz de Urgență Sanitară (HERA) și ale Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), cum ar fi:

- a) virusul SARS-CoV-2 și variantele sale;
- b) virusul poliomieltic;
- c) virusul gripei;
- d) agenții patogeni emergenți;
- e) orice alți parametri de sănătate publică pe care autoritățile competente îi consideră relevanți pentru monitorizare;

2) Distribuirea rolurilor, responsabilităților asociate prelevării de probe și analizei apelor uzate urbane, precum și stabilirea locurilor de prelevare și a frecvenței monitorizării pentru fiecare parametru identificat la litera a), se realizează în conformitate cu procedurile stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 651/2023 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind supravegherea și monitorizarea calității apei potabile și Hotărârea Guvernului nr. 932/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane. Agenția de Mediu, Agenția Națională pentru Sănătate Publică și operatorii stațiilor de epurare a apelor uzate urbane colaborează pentru implementarea acestor proceduri, pe baza datelor epidemiologice disponibile și a necesităților de sănătate publică. Costurile de prelevare și analiză a probelor de apă potabilă prelevate se suportă de către deținătorul sursei de apă, respectiv, operatorul rețelei de alimentare cu apă, conform listei și tarifelor pentru serviciile contra cost în conformitate cu art.8 al Legii nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile.

3) Rezultatele monitorizării sunt comunicate de către operatorii stațiilor de epurare către ANSP, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 651/2023 privind aprobarea Regulamentului sanitar pentru supravegherea și monitorizarea calității apei potabile, precum și pentru facilitarea aplicării art. 7 din Legea nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile, cu respectarea legislației aplicabile în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

76. În cazul în care Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică, în temeiul Legii nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice declară o urgență de sănătate publică, parametrii de sănătate publică relevanți, se monitorizează în apele uzate urbane provenite de la un eșantion reprezentativ al populației naționale, în măsura în care acești parametri sunt detectabili în apele uzate. Monitorizarea se efectuează utilizând procedurile de prelevare și analiză prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 932/2013 și continuă până când Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică declară încheierea urgenței de sănătate

publică sau pentru o perioadă suplimentară, dacă aceasta consideră monitorizarea utilă pentru alte scopuri de sănătate publică.

77. Pentru declararea unei urgențe de sănătate publică, Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică ia în considerare deciziile Comisiei adoptate în temeiul Regulamentului privind amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate, evaluările Centrului European de Prevenire și Control al Bolilor și deciziile Organizației Mondiale a Sănătății adoptate în conformitate cu Regulamentul sanitar internațional.

78. Pentru aglomerările cu o încărcătură de cel puțin 100.000 echivalenți locuitori (l.e.), Agenția Națională pentru Sănătate Publică, asigură, începând cu data de 1 ianuarie 2029, monitorizarea rezistenței la antimicrobiene în apele uzate urbane, în conformitate cu cerințele privind prelevarea probelor și metodologia de măsurare a rezistenței la antimicrobiene în apele uzate urbane, aprobate de Guvern.

79. Agenția Națională pentru Sănătate Publică asigură, până la data de 31 decembrie 2030, configurarea unui set de date care să includă rezultatele monitorizării prevăzute la pct. 115 subpct. 3) lit. c), precum și actualizarea anuală a acestui set de date ulterior acestei date.

Capitolul XI

EVALUAREA ȘI MANAGEMENTUL RISCURILOR

80. Până la 31 decembrie 2033, autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului și autoritatea administrației publice centrale în domeniul sănătății identifică și evaluează riscurile cauzate mediului și sănătății umane de evacuările de ape uzate urbane, ținând seama de fluctuațiile sezoniere și de evenimentele extreme, și cel puțin riscurile legate de următoarele:

1) calitatea unui corp de apă utilizat pentru captarea apei destinate consumului uman, astfel cum este definită în Legea nr.182/2019 privind calitatea apei potabile;

2) calitatea apei pentru scaldat care intră în domeniul de aplicare al cerințelor privind gestionarea calității apei pentru scaldat;

3) calitatea unui corp de apă în care au loc activități de acvacultură, astfel cum sunt definite la art. 4 alin. 1) al Legii nr. 288/2024 privind politica în sectorul acvaculturii și organizarea pieței produselor pescărești și de acvacultură;

4) starea corpului de apă subterană receptor, astfel cum este definit în Legea apelor nr. 272/2011, precum și toate celelalte obiective de mediu prevăzute la art. 38 al Legii nr. 272/2011 pentru corpul de apă subterană receptor;

5) starea corpului de apă de suprafață receptor, astfel cum este definit în Legea apelor nr.272/2011, precum și toate celelalte obiective de mediu astfel cum sunt prevăzute la art. 38 al Legii nr.272/2011 pentru corpul de apă de suprafață receptor.

81. În cazul în care au fost identificate riscuri în conformitate cu pct. 80, autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului, în colaborare cu autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale, autoritățile administrației publice locale și operatorii economici responsabili de gestionarea apelor uzate, asigură adoptarea etapizată a măsurilor necesare pentru prevenirea, reducerea sau eliminarea acestora, inclusiv, după caz, următoarele măsuri:

1) luarea de măsuri suplimentare pentru prevenirea și reducerea poluării de la apele uzate urbane la sursă, unde acest lucru se impune pentru a asigura calitatea corpului de apă receptor, în completarea măsurilor menționate la pct. 11⁷;

2) construirea de sisteme de colectare în conformitate cu pct. 51¹-51⁴ pentru aglomerările cu mai puțin de 1 000 l.e.;

3) aplicarea unei epurări secundare în conformitate cu pct. 40¹-40² evacuărilor de ape uzate urbane din aglomerări cu mai puțin de 1 000 l.e.;

4) aplicarea unei epurări terțiare în conformitate cu pct. 40⁴-40¹¹ evacuărilor de ape uzate urbane din aglomerări cu mai puțin de 10 000 l.e.;

5) aplicarea unei epurări cuaternare în conformitate cu pct. 40¹²-40²³ evacuărilor de ape uzate urbane din aglomerări cu mai puțin de 10 000 l.e., în special în cazul în care apele uzate urbane sunt evacuate în corpurile de apă utilizate pentru captarea apei destinate consumului uman, în apele pentru încălzit, în corpurile de apă în care au loc activități de acvacultură și atunci când apele uzate urbane epurate sunt reutilizate în scopuri agricole;

6) elaborarea unor planuri de management integrat al apelor uzate urbane în conformitate cu pct. 59-66 pentru aglomerările cu mai puțin de 10 000 l.e. și adoptarea măsurilor menționate în anexa nr. 11;

7) aplicarea unor cerințe pentru epurarea apelor uzate urbane colectate mai stricte decât cerințele stabilite în anexa nr. 2¹ partea B.

82. Identificarea riscurilor efectuată în conformitate cu pct.80 se revizuieste la fiecare șase ani, în conformitate cu calendarul actualizării planurilor de management al bazinelor hidrografice, începând cu 31 decembrie 2038. Revizuirea se realizează de către autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului, în colaborare cu Administrația Națională „Apele Moldovei”, Agenția de Mediu, autoritățile publice locale și operatorii economici responsabili de gestionarea apelor uzate.

83. Rezumatul riscurilor și al măsurilor adoptate este inclus în programele naționale de punere în aplicare menționate la capitolul XIII, elaborate sub coordonarea autorității publice centrale pentru protecția mediului, în colaborare cu autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării

regionale și cu implicarea operatorilor economici, cum ar fi întreprinderile de gestionare a serviciilor de apă și canalizare.

84. Rezumatul riscurilor identificate și al măsurilor adoptate se transmite Comisiei Europene, la cerere.

Capitolul XII

IMPLEMENTAREA SISTEMULUI DE RĂSPUNDERE EXTINSĂ A PRODUCĂTORILOR PENTRU MICROPOLUANȚII DIN APELE UZATE URBANE

85. Sistemul de răspundere extinsă a producătorilor pentru micropoluanții din apele uzate urbane se organizează și funcționează în conformitate cu art. 35¹ din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și cu prevederile prezentului capitol.

86. Obiectivele privind implementarea sistemului de răspundere extinsă a producătorilor, corelate cu cerințele și termenele privind epurarea cuaternară prevăzute la secțiunea a 3-a din capitolul IV¹, se includ în Programul național de punere în aplicare prevăzut la capitolul XIII.

87. Organizațiile care implementează răspunderea extinsă a producătorilor îndeplinesc următoarele cerințe minime:

1) au o acoperire geografică clar definită, care este coerentă cu cerințele privind epurarea cuaternară prevăzută la secțiunea a 3-a, capitolul IV¹;

2) dispun de mijloacele financiare și organizatorice necesare pentru îndeplinirea obligațiilor producătorilor în materie de răspundere extinsă a producătorilor, inclusiv garanții financiare pentru a asigura continuitatea epurării cuaternare a apelor uzate urbane în conformitate cu cerințele privind epurare cuaternară prevăzute la secțiunea a 3-a, capitolul IV¹ în toate circumstanțele;

3) pun la dispoziția publicului, fără a aduce atingere asigurării confidențialității informațiilor comerciale și a datelor cu caracter personal, în conformitate cu Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal:

a) informații privind structura de proprietate și membrii săi;

b) informații privind contribuțiile financiare plătite de producători în în conformitate cu art. 35¹ din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare =;

c) informații privind activitățile pe care le desfășoară în fiecare an, inclusiv informații clare cu privire la modul în care sunt utilizate mijloacele sale financiare.

88. Organizațiile care implementează răspunderea extinsă a producătorilor sunt recunoscute de Agenția de Mediu înainte de începerea activității, în baza verificării îndeplinirii cerințelor minime prevăzute la pct. 87.

89. Agenția de Mediu ține evidența organizațiilor recunoscute și examinează datele și informațiile raportate de acestea în vederea evaluării menținerii condițiilor care au stat la baza recunoașterii.

90. În cazul în care, pe teritoriul Republicii Moldova, există mai multe organizații care implementează răspunderea extinsă a producătorilor, Agenția de Mediu supraveghează punerea în aplicare a prevederilor prezentului capitol.

91. În cadrul sistemului de răspundere extinsă a producătorilor se asigură colectarea și raportarea datelor necesare pentru:

- 1) evidența produselor și a substanțelor relevante introduse pe piața Republicii Moldova;
- 2) monitorizarea implementării epurării cuaternare a apelor uzate urbane;
- 3) urmărirea contribuțiilor financiare aferente sistemului de răspundere extinsă a producătorilor;
- 4) evaluarea îndeplinirii obiectivelor privind implementarea răspunderii extinse a producătorilor.

92. Autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului, autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale, Agenția de Mediu și autoritățile administrației publice locale asigură, în limitele competențelor atribuite, schimbul periodic de date și informații necesare pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea sistemului de răspundere extinsă a producătorilor.

93. Mijloacele financiare colectate în cadrul sistemului de răspundere extinsă a producătorilor se utilizează exclusiv pentru acoperirea costurilor prevăzute la art. 35¹ din Legea nr. 303/2013, cu asigurarea evidenței distincte a veniturilor și cheltuielilor aferente sistemului.

94. Operatorii stațiilor de epurare a apelor uzate urbane furnizează organizațiilor care implementează răspunderea extinsă a producătorilor și, la solicitare, Agenției de Mediu datele și documentele justificative privind costurile aferente epurării cuaternare, inclusiv costurile de investiții, de funcționare și de monitorizare, necesare pentru determinarea costurilor care urmează a fi acoperite în cadrul sistemului de răspundere extinsă a producătorilor.

95. Producătorii stabiliți pe teritoriul unui alt stat sau într-o țară terță, care introduc produse pe piața Republicii Moldova:

- 1) desemnează o persoană juridică sau fizică stabilită pe teritoriul Republicii Moldova în calitate de reprezentant autorizat, responsabil pentru îndeplinirea

obligațiilor în materie de răspundere extinsă a producătorilor pe teritoriul Republicii Moldova; sau

2) iau măsuri echivalente cu cele de la subpct. 1).

96. În scopul asigurării implementării eficiente a sistemului de răspundere extinsă a producătorilor, cu accent pe optimizarea raportului cost-beneficii, autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului organizează periodic consultări publice referitoare la aplicarea prevederilor prezentului capitol. Aceste consultări publice vizează stabilirea și promovarea măsurilor necesare adoptării de către autoritățile competente, în vederea:

1) reducerii impactului micropoluantilor la sursă; și

2) identificării tehnologiilor optime pentru epurarea cuaternară a apelor uzate.

97. Consultările publice prevăzute la pct. 96 implică părțile interesate relevante, inclusiv, după caz, a asociațiilor reprezentative ale subiecților implicați în implementarea răspunderii extinse a producătorilor, cum ar fi producătorii, distribuitorii, organizațiile responsabile de implementarea răspunderii extinse a producătorilor, operatorii publici sau privați ai stațiilor de epurare a apelor uzate urbane, autoritățile publice locale și reprezentanții organizațiilor societății civile.

Capitolul XIII

PROGRAMUL NAȚIONAL DE PUNERE ÎN APLICARE

98. Până la 1 ianuarie 2028, autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale în comun cu autoritatea administrației publice centrale în domeniul protecției mediului asigură aprobarea programului național de punere în aplicare a prezentului regulament.

99. Programul cuprinde următoarele:

1) o evaluare a nivelului de punere în aplicare a prevederilor Capitolului IV¹ și Capitolului VII din prezentul regulament;

2) identificarea și planificarea investițiilor necesare pentru punerea în aplicare a prezentului regulament pentru fiecare aglomerare, inclusiv o estimare financiară orientativă și, dacă este disponibilă, o estimare a contribuției financiare din partea organizațiilor care implementează răspunderea extinsă a producătorului instituite în conformitate cu cerințele Capitolului XII, și o prioritizare a investițiilor legate de dimensiunea aglomerării, de nivelul impactului asupra mediului al evacuărilor apelor uzate urbane neepurate și de riscurile aferente pentru mediu sau sănătatea umană;

3) o estimare a investițiilor necesare pentru reînnoirea, modernizarea sau înlocuirea infrastructurii existente de epurare a apelor uzate urbane, inclusiv

a sistemelor de colectare, în funcție de ratele de amortizare și de starea tehnică și operațională, cu scopul de a preveni eventualele scurgeri, infiltrări și erori de conectare a fluxului către sistemele de colectare și utilizând, după caz, instrumente digitale;

4) identificarea sau cel puțin indicarea surselor potențiale de finanțare publică, atunci când aceasta este necesară pentru a completa taxele de utilizare;

5) informații privind aglomerările cu cel puțin 1 000 și sub 2 000 l.e.:

a) numărul de aglomerări cu cel puțin 1 000 și sub 2 000 l.e. care nu dispun de un sistem complet de colectare;

b) un plan care să detalieze investițiile necesare pentru a atinge conformitatea deplină pentru respectivele aglomerări în termenele prevăzute la pct. 40² și la pct. 51²;

c) motivele tehnice sau economice care justifică aplicarea termenelor prevăzute la pct. 40² și la pct. 51².

6) informații privind aglomerările cu cel puțin 10 000 l.e.:

a) numărul de aglomerări cu cel puțin 10 000 l.e. care nu dispun de epurare terțiară și nu îndeplinesc cerințele prevăzute în Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 736/2020 privind aprobarea Metodologiei de identificare și desemnare a zonelor sensibile la nutrienți, inclusiv în tabelul nr. 2 din anexa respectivă.

b) un plan care să detalieze investițiile necesare pentru a atinge conformitatea deplină pentru respectivele aglomerări în termenele prevăzute la pct. 40⁵;

c) motivele tehnice sau economice care justifică prelungirea termenului menționat la subpct. 4) pct. 40⁵.

100. În vederea asigurării implementării eficiente a sistemelor de colectare și epurare a apelor uzate urbane, Republica Moldova poate utiliza resursele financiare disponibile din partea partenerilor externi, în conformitate cu acordurile bilaterale sau multilaterale aplicabile, pentru a garanta accesul echitabil al tuturor cetățenilor la servicii de gestionare sustenabilă a apelor uzate. Schimbul de bune practici privind îmbunătățirea absorbției fondurilor externe și implementarea eficientă a măsurilor prevăzute în Programul național se promovează și se susține, după caz.

101. În cazul în care, pe parcursul implementării Programului național de punere în aplicare, se constată că, din motive legate de conservarea patrimoniului cultural sau de constrângeri tehnice majore, nu este posibilă respectarea termenelor stabilite la pct. 51² și/sau la pct. 40² în anumite zone, autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale actualizează Programul național.

102. Actualizarea Programului național va include:

1) lista aglomerărilor și a zonelor în cauză;

2) o justificare detaliată care demonstrează dificultatea obiectivă a realizării infrastructurii necesare;

3) un calendar ajustat pentru finalizarea lucrărilor în respectivele zone.

102. Prelungirile termenelor menționate la pct. 51² și la pct. 40² se stabilesc în funcție de specificul zonei.

103. Programul național de punere în aplicare actualizat se prezintă, la cerere, Comisiei UE până la data de 31 decembrie a anului în care actualizarea a fost efectuată.

104. Autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale prezintă Comisiei UE, la cerere, programele naționale de punere în aplicare a prezentului regulament, cu excepția cazului în care demonstrează, pe baza rezultatelor monitorizării menționate la capitolul XIV, că respectă cerințe privind epurarea apelor uzate urbane prevăzute la Capitolul IV¹.

105. Autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale actualizează programul național de punere în aplicare a prezentului regulament cel puțin la fiecare 6 ani.

106. Programul național de punere în aplicare actualizat se prezintă dacă e cazul Comisiei UE până la data de 31 decembrie a anului în care actualizarea a fost efectuată.

Capitolul XIV

MONITORIZARE, EVALUARE ȘI RAPORTARE

107. Autoritățile administrației publice centrale competente prin intermediul instituțiilor responsabile asigură monitorizarea:

1) evacuărilor care provin de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane, pentru a verifica respectarea cerințelor din anexa nr. 2¹ partea B, în conformitate cu metodele de monitorizare și evaluare a rezultatelor stabilite în anexa nr. 2¹ partea C. Respectiva monitorizare include încărcările și concentrațiile parametrilor enumerați în anexa nr. 2¹ partea B;

2) cantităților, compoziției și destinației nămolurilor, ținând seama de cerințele Hotărârii Guvernului nr. 265/2025 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Măsurile de protecție a solului în cadrul practicilor agricole”;

3) cantităților pe an și pe lună de ape uzate urbane reutilizate pentru irigații în agricultură care fac obiectul unei derogări menționate la pct. 50⁴. Conținutul de nutrienți al fracțiunii de ape uzate urbane reutilizate pentru irigații în agricultură și perioada în care fracțiunea respectivă este reutilizată în comparație cu cererea lunară de apă și de nutrienți a culturilor vizate de respectivele ape uzate urbane reutilizate;

4) GES, inclusiv cel puțin CO₂, N₂O, CH₄ emise din stațiile de epurare a apelor uzate urbane de cel puțin 10 000 l.e., prin analiză, calcule sau modelare, după caz.

5) energiei utilizate și produse de proprietarii stațiilor de epurare a apelor uzate urbane care epurează o încărcare de cel puțin 10 000 l.e., sau de operatorii unor astfel de stații de epurare, indiferent dacă este utilizată sau generată la fața locului sau în afara amplasamentului, în concordanță cu cerințele menționate la pct. 70, precum și energia achiziționată în temeiul derogărilor menționate la pct. 72.

108. Operatorii sistemelor de colectare, pentru aglomerările prevăzute la punctele 59 și 62, au obligația de a efectua o monitorizare reprezentativă, în puncte relevante, a supraîncărcării corpurilor de apă și a evacuărilor din scurgeri de apă urbane provenite din sisteme separative cu apă ca urmare a furtunilor, în vederea estimării concentrației și încărcărilor parametrilor specificați în anexa nr. 3 și, după caz, în anexa nr. 5, precum și a conținutului de microplastice și poluanți relevanți. Rezultatele acestei monitorizări pot fi utilizate, în funcție de necesități, pentru scopuri de modelare.

109. Operatorii sistemelor de colectare, pentru toate aglomerările cu o capacitate de cel puțin 10.000 l.e., au obligația de a monitoriza, la intrarea și ieșirea stațiilor de epurare a apelor uzate urbane, concentrația și încărcările următoarelor elemente din apele uzate urbane:

1) poluanții care s-ar putea găsi în apele uzate urbane enumerați în:

a) anexa nr. 1, 4 și 5 la Hotărârea de Guvern nr. 890/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață, cerințele prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 802/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă, cerințele capitolului V și anexa nr. 1 la Hotărârea de Guvern nr. 931/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a apelor subterane.

b) lista substanțelor prioritare și poluanții specifici;

c) anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 373/2018 cu privire la Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți;

d) Hotărârea Guvernului nr. 836/2012 privind aprobarea Regulamentului cu privire la utilizarea nămolurilor de epurare în agricultură;

2) parametrii enumerați în anexa nr. 5 a Hotărârii Guvernului nr. 651/2023 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind supravegherea și monitorizarea calității apei potabile, în cazul în care apele uzate urbane sunt evacuate într-un bazin hidrografic aferent punctelor de captare a apei destinate consumului uman. În ceea ce privește substanțele perfluoroalchilate și polifluoroalchilate (PFAS), se pot alege unul sau ambii parametri, „PFAS total” și „suma PFAS”, atunci când este disponibilă o metodologie în temeiul pct.114;

3) parametrii enumerați parametrii enumerați în legislația privind gestionarea calității apei pentru scăldat , în cazul în care există evacuări directe din stațiile de epurare a apelor uzate urbane în apele pentru scăldat în timpul sezonului de scăldat, ceea ce ar putea împiedica respectarea standardelor de calitate;

4) prezența microplasticilor.

110. Poluanții și parametrii menționați la pct. 109 subpct. 1) și 2) pot fi excluși de la monitorizare atâta timp cât se poate demonstra, printre altele pe baza rezultatelor monitorizării, că aceștia sunt absenți în apele uzate urbane.

111.În ceea ce privește toate aglomerările cu cel puțin 10 000 l.e., autoritățile competente asigură monitorizarea prezenței microplasticilor în nămoluri, atunci când este cazul și, în special, atunci când acestea sunt reutilizate în agricultură.

112. Monitorizarea prevăzută la pct.109-111 se efectuează cu următoarea periodicitate:

1) cel puțin 2 probe pe an, cu maximum 6 luni între probe, pentru aglomerările cu cel puțin 150 000 l.e.;

2) cel puțin o probă la fiecare 2 ani pentru aglomerările cu între 10 000 și 150 000 l.e..

113. Respectivele frecvențe de monitorizare pot fi reduse la jumătate în anii următori dacă rezultatele monitorizării pentru poluanții menționați la pct.109 sunt mai mici decât standardele de calitate a mediului aplicabile în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 802/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă în 3 probe consecutive. Frecvențele monitorizării se revizuiesc cel puțin o dată pe an.

114. Metodologiile de măsurare, estimare și modelare a emisiilor directe și indirecte de gaze cu efect de seră provenite de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane, a microplasticilor din apele uzate urbane și din nămoluri, precum și metodologia de măsurare a indicatorilor „PFAS total” și „suma PFAS” în apele uzate urbane se elaborează și se aprobă de Guvern până la data de 1 ianuarie 2030.

115. Autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale, în cooperare cu instituțiile responsabile în domeniile protecției

mediului, protecției sănătății publice și energetic, configurează și actualizează seturi de date privind implementarea prezentului Regulament, după cum urmează:

1) până la 31 decembrie 2038, configurează un set de date care:

a) conține informațiile obținute în temeiul pct. 107-113 și rezultatele testelor cu privire la criteriile de acceptare/respingere stabilite în anexa nr. 2¹ partea C și, ulterior, actualizează anual acest set de date;

b) indică procentul de ape uzate urbane care sunt colectate și epurate în conformitate cu pct. 51¹ -51² și, ulterior, actualizează anual acest set de date;

c) conține informații cu privire la punerea în aplicare a pct. 53⁶ și la procentul încărcării de ape uzate urbane din aglomerările cu peste 2 000 l.e. care sunt epurate în sisteme individuale și, ulterior, actualizează anual acest set de date;

d) conține informații privind numărul de probe recoltate și numărul de probe prelevate în conformitate cu anexa nr. 2¹ partea C care nu sunt conforme și ulterior, actualizează anual acest set de date;

2) până la 12 ianuarie 2039, configurează un set de date care conține informații privind măsurile luate pentru îmbunătățirea accesului la sanitație în conformitate cu pct. 53⁹ subpct. 1) - 3), inclusiv informații privind procentul de populație care are acces la sanitație în aglomerările cu cel puțin 10 000 l.e. și, ulterior, actualizează respectivul set de date la fiecare 6 ani;

3) până la 31 decembrie 2040, configurează un set de date care conține:

a) informații privind emisiile de GES, defalcate în diferitele tipuri de gaze, privind energia totală utilizată și energia din surse regenerabile produsă de fiecare stație de epurare a apelor uzate urbane cu cel puțin 10 000 l.e., precum și un calcul al procentului de realizare a obiectivelor stabilite la pct. 68-69 și al procentului de energie achiziționată din surse de combustibili nefosili, însoțit, dacă este disponibilă, de o defalcare a diferitelor tipuri de surse de energie pe bază de combustibili nefosili utilizate, în cazul în care se utilizează derogarea menționată la pct. 70 și, ulterior, actualizează anual acest set de date;

b) informații privind măsurile luate în conformitate cu prevederile pct. 51¹ - 51² și, ulterior, actualizează anual acest set de date;

c) rezultatele monitorizării menționate la pct. 75 și 78 și, ulterior, actualizează anual acest set de date;

d) lista zonelor identificate ca zone sensibile la eutrofizare și actualizează acest set de date în conformitate cu pct. 44¹;

e) lista zonelor identificate ca zone în care concentrația sau acumularea de micropoluanti reprezintă un risc pentru mediu sau pentru sănătatea umană și actualizează acest set de date în conformitate cu pct. 40¹⁴;

f) în cazul în care se utilizează biomedii, tipul de biomedii utilizate și o scurtă descriere a măsurilor luate la stațiile de epurare a apelor uzate urbane care utilizează

biomedii pentru a evita deversările în mediu și, ulterior, actualizează acest set de date la fiecare 5 ani;

g) rezultatele monitorizării menționate la pct. 107 subct. 3) cu o comparație între cererea lunară de apă și de nutrienți a culturilor vizate de fracțiunea reutilizată de ape uzate urbane epurate menționată la pct.48¹-48² și, ulterior, actualizează anual respectivul set de date.

116. Accesul la seturile de date elaborate în temeiul pct. 115 este asigurat inclusiv Comisiei UE și Agenției Europene de Mediu.

117. Informațiile raportate Comisiei Europene în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 373/2018 cu privire la Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți se iau în considerare la raportarea seturilor de date prevăzute la pct. 115, pentru poluanții aferenți apelor uzate urbane.

118. La solicitarea Comisiei UE, autoritatea administrației publice centrale în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale, în cooperare cu instituțiile responsabile în domeniile protecției mediului, protecției sănătății publice și energetic prezintă următoarele informații:

1) caracterului adecvat al parametrilor de sănătate publică menționați la pct.75;

2) valori adăugate a monitorizării obligatorii a anumitor parametri de sănătate publică;

3) necesitatea potențială de a adapta lista de produse care urmează să facă obiectul răspunderii extinse a producătorilor în funcție de evoluția gamei de produse introduse pe piață, de îmbunătățirea cunoștințelor cu privire la prezența micropoluantilor în apele uzate urbane, de impactul acestora asupra mediului și a sănătății publice și de datele provenite din noile obligații de monitorizare a micropoluantilor la intrarea și ieșirea stațiilor de epurare a apelor uzate urbane, precum și o analiză a necesității de a revizui condiția scutirii de la răspunderea extinsă a producătorului menționată la pct. 87 subpct. 1);

4) valori adăugate și a oportunității impunerii unor planuri naționale obligatorii de reutilizare a apei, inclusiv a unor obiective și măsuri naționale, ținând seama de evoluția documentelor de politici și planificare în materie de management al apei;

5) obiectivului neutralității energetice pentru a analiza fezabilitatea tehnică și economică și beneficiile pentru climă și mediu în vederea obținerii unui nivel al autonomiei energetice sporit pentru sector;

6) posibilităților de măsurare a emisiilor directe și indirecte de GES emise de sectorul apelor uzate urbane, inclusiv a emisiilor de alte GES decât cele menționate la pct. 107 subpct. 4), precum și de stabilire a cerințelor pentru măsurătorile efective în legătură cu monitorizarea, ținând seama de cele mai recente metodologii pentru

măsurarea emisiilor de GES din sectorul apelor uzate urbane stabilite de Grupul interguvernamental privind schimbările climatice;

7) posibilelor efecte asupra funcționării pieței interne ale ratelor de contribuție potențial diferite pentru producători și care sunt menționate în capitolul XII.;

8) fezabilității și oportunității dezvoltării unui sistem de răspundere extinsă a producătorilor pentru produsele care generează PFAS și microplastice în apele uzate urbane, în special pe baza datelor de monitorizare privind PFAS și microplasticele de la intrările și ieșirile stațiilor de epurare a apelor uzate urbane;

9) posibilității ca sectorul epurării apelor uzate urbane să atingă neutralitatea climatică, precum și a timpului necesar pentru aceasta;

10) fezabilității și oportunității stabilirii unor rate minime de reutilizare și reciclare pentru azotul provenit din nămoluri sau din apele uzate urbane sau din ambele.

Capitolul XV

COOPERAREA TRANSFRONTALIERĂ

119. Fără a aduce atingere acordurilor internaționale existente relevante pentru protecția mediului în domeniul apei, în cazul în care apele aflate sub jurisdicția Republicii Moldova sunt alterate de evacuările de ape uzate urbane provenite de la un alt stat sau de la o țară terță, autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului, notifică faptele relevante autorităților competente ale statului sau țării terțe implicate. Notificarea se transmite imediat în cazul poluării care ar putea afecta într-o măsură semnificativă corpurile de apă din aval.

120. În cazul oricărei evacuări de ape uzate urbane provenite din Republica Moldova care afectează sănătatea umană sau mediul dintr-un alt stat, autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului se asigură că autoritatea competentă a statului afectat este informată fără întârziere, prin canale diplomatice dacă este necesar.

121. Autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului asigură transmiterea notificării către Comisia Europeană în ambele situații prevăzute la pct. 119 și 120.

122. În cazul în care un stat terț notifică Republica Moldova în conformitate cu pct. 119, autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului răspunde în mod corespunzător și în timp util, în funcție de tipul și gravitatea incidentului, precum și de posibilele consecințe, respectând termenele stabilite în acordurile internaționale aplicabile, inclusiv cele bilaterale cu statele vecine.

123. Autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului cooperează cu autoritățile competente ale statelor în cauză pentru identificarea

evacuărilor respective și a măsurilor care trebuie luate la sursă în vederea protejării apelor alterate, pentru a asigura conformitatea cu prezentul regulament.

124. Autoritatea administrației publice centrale în domeniul mediului informează Comisia UE cu privire la orice cooperare menționată la pct. 123. Comisia UE participă la această cooperare la cererea statelor în cauză.

Capitolul XVI

INFORMAREA PUBLICULUI

125. Pentru fiecare aglomerare cu un număr mai mare de 1.000 l.e., sau pentru fiecare unitate administrativ-teritorială, autoritățile competente asigură punerea la dispoziția publicului interesat, în format electronic, a informațiilor privind colectarea și epurarea apelor uzate urbane, care trebuie să fie ușor accesibile, actualizate și redactate într-un limbaj clar, incluzând cel puțin datele prevăzute în anexa nr. 12.

126. Informațiile menționate la pct. 125 se furnizează și prin alte mijloace, la cererea persoanelor interesate, în conformitate cu Legea nr.148/2023 privind accesul la informație de interes public.

127. În cazul în care costurile serviciilor sunt recuperate integral sau parțial prin sistemul de tarificare a apei, se asigură ca toate gospodăriile conectate la sistemele de colectare a apelor uzate urbane din aglomerările cu peste 10 000 l.e. și din cele cu peste 1 000 l.e., să primească, la intervale regulate și cel puțin o dată pe an, într-o formă adecvată și ușor de accesat (inclusiv pe factură, dacă este disponibilă, sau prin mijloace digitale precum aplicații mobile sau platforme online), fără a fi necesară o solicitare prealabilă, următoarele informații:

1) informații privind gradul de conformitate al colectării și epurării apelor uzate urbane cu cerințele stabilite la Capitolul IV¹ și Capitolul VII, inclusiv o comparație între emisiile reale de poluanți în corpurile de apă receptoare și valorile-limită prevăzute în anexa nr. 2¹ partea B și anexa nr. 3, anexa nr. 5¹ și anexa nr. 5, prezentate într-un format care permite o comparație clară, de exemplu sub forma unui procent de conformitate;

2) volumul sau volumul estimat al apelor uzate urbane colectate și epurate, exprimat în metri cubi, anual sau pentru fiecare perioadă de facturare, corespunzător gospodăriei sau unității conectate, împreună cu tendințele și prețul aferent serviciilor de colectare și epurare (exprimat în lei per metru cub);

3) o comparație a volumului anual de ape uzate urbane colectate și epurate corespunzător gospodăriei respective, precum și indicarea volumului mediu pentru gospodăriile din aglomerarea respectivă;

4) un link activ către informațiile publicate în format online, prevăzute la pct. 125.

128. În cazul în care nu sunt disponibile date privind consumul individual, informațiile prevăzute la pct. 125 subpct. 1)–3) se furnizează la nivel de aglomerare, prin intermediul paginilor web sau aplicațiilor digitale, într-o formă ușor de utilizat și accesibilă publicului.

Capitolul XVII

DREPTUL LA DESPĂGUBIRI ȘI ACCESUL LA JUSTIȚIE

129. Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

130. Exercițarea dreptului prevăzut la pct. 129 se realizează potrivit dispozițiilor Codului administrativ nr. 116/2018, cu respectarea principiilor legalității, echității, celerității și proporționalității.

131. Nerespectarea prevederilor prezentului regulament atrage, după caz, răspundere contravențională conform Codului Contravențional nr.218/2008 sau penală conform Codului Penal nr. 985/2002.”

1.25 la anexa nr. 2 pct. 6-9 și pct. 16 se exclud.

1.26 anexa nr. 3 și 5, se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Anexa nr.3

la Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale

Prescripții referitoare la evacuările provenite din stațiile de epurare a apelor urbane uzate care fac obiectul epurării secundare (pct. 40¹ -40²)

Se aplică valorile de concentrație sau procente de reducere.

Parametrii	Concentrația	Procentul minim de reducere ¹⁾ (%)	Metoda de măsurare de referință
-------------------	---------------------	--	--

Consum biochimic de oxigen (CBO ₅ la 20 C), fără nitrificare ²⁾ (a se vedea nota 2)	25 mg/dm ³ O ₂	70 –90	Probă omogenă, nefiltrată, nedecantată Determinarea oxigenului dizolvat înainte și după 5 zile de incubare, la 20C ± 1 C, la întuneric total Se adaugă un inhibitor de nitrificare
Consum chimic de oxigen (CCO) (a se vedea nota 2)	125 mg/dm ³ O ₂	75	Probă omogenă, nefiltrată, nedecantată Se utilizează metoda cu bicromat de potasiu
Materii totale în suspensie ³⁾ (a se vedea nota 3)	35 mg/dm ³ (a se vedea nota 3)	90 (a se vedea nota 3)	Filtrarea unei probe reprezentative pe o membrană cu 0,45 μm, uscarea la 105 C și cântărirea, precum și prin metode de centrifugare a unei probe reprezentative (timp de 5 minute cu o accelerație medie 2800 – 3200 g), uscarea la 105C și cântărirea

Nota 1: Parametrul poate fi înlocuit cu un altul, și anume : carbon organic total (COT) sau consum de oxigen total (OT), dacă se poate stabili o relație între CBO₅ și parametrul care îl substituie pe acesta.

Nota 2: Se măsoară fie consumul chimic de oxigen (CCO), fie carbonul organic total.

Nota 3: Această cerință este facultativă.

Nota 4: Reducere în raport cu încărcarea influentului.

la Regulamentul privind cerințele de colectare,
epurare și deversare a apelor uzate în sistemul
de canalizare și/sau în emisare pentru
localitățile urbane și rurale

Cerințe pentru epurarea terțiară a evacuărilor din stațiile de epurare a apelor uzate urbane menționate la pct. 40³ sau a evacuărilor din stațiile de epurare a apelor uzate urbane care deserveșc aglomerări menționate la pct. 40⁵.

Parametri	Concentrație	Procent minim de reducere (a se vedea notele 2 și 3)	Metodă de măsurare de referință
Fosfor total (a se vedea nota 5)	0,7 mg/l (cel puțin 10 000 și sub 150 000 l.e.) 0,5 mg/l (peste 150 000 l.e.)	87,5 (cel puțin 10 000 și sub 150 000 l.e.) 90 (mai mult de 150 000 l.e.)	Spectrofotometrie prin absorbție moleculară
Azot total (a se vedea nota 5)	10 mg/l (cel puțin 10 000 și sub 150 000 l.e.) 8 mg/l (peste 150 000 l.e.) (a se vedea nota 5)	80 (a se vedea nota 4)	Spectrofotometrie prin absorbție moleculară

Nota 1:

Pentru evacuările care provin de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane menționate la pct. 40³, se aplică ambii parametri. Pentru aglomerările menționate la pct. pct. 40⁵, în funcție de condițiile locale, se aplică unul sau doi parametri. Se aplică valorile concentrației sau procentul de reducere.

Nota 2:

Reducere în raport cu încărcarea influentului sau cu încărcarea generată într-o aglomerare dacă se poate asigura același nivel de protecție a mediului.

Nota 3:

În cazul în care o fracțiune de ape uzate urbane epurate este utilizată pentru irigații în agricultură, nutrienții din fracțiunea respectivă pot fi incluși în calculul încărcării influentului și pot fi excluși din încărcarea evacuată.

Nota 4:

În situații excepționale cauzate de circumstanțe locale specifice, retenția naturală de azot poate fi luată în considerare la calcularea procentului minim de reducere în care retenția naturală de azot a fost luată în considerare la calcularea procentului minim de reducere a azotului menționat în tabelul nr. 2 din anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 736/2020 privind aprobarea Metodologiei de identificare și desemnare a zonelor sensibile la nutrienți și în cazul în care se demonstrează că o parte din azotul provenit din apele uzate urbane poate fi eliminat în apele receptoare până la 31 decembrie 2045 pentru calcularea procentului minim de reducere a azotului menționat în tabelul nr. 2 din anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 736/2020 privind aprobarea Metodologiei de identificare și desemnare a zonelor sensibile la nutrienți, dacă sunt îndeplinite toate condițiile următoare:

1. timpul mediu de retenție hidraulică a efluentului evacuat este de cel puțin 1,5 ani înainte ca acesta să ajungă în zona sensibilă la azot desemnată în temeiul pct. 44¹;
2. un program de monitorizare și evaluare continuă a parametrului azot total este asigurat:
 - a) la ieșirile tuturor stațiilor de epurare a apelor uzate urbane și, după caz, în scurgerile de apă urbane din aglomerările cu cel puțin 10 000 l.e. situate în bazinul hidrografic al zonei sensibile la azot desemnate în temeiul pct. 44¹;
 - b) în punctele de intrare relevante din zona desemnată în temeiul pct. 44¹;
 - c) la locurile de prelevare de probe reprezentative din apele receptoare și din corpurile de apă relevante din bazinul hidrografic al zonei desemnate în temeiul pct. 44¹;
3. procentul minim de reducere a azotului din anexa nr. 5 este respectat; respectivul procent se calculează pe baza datelor colectate din programul de monitorizare și evaluare continuă menționat la punctul 2;
4. poate fi demonstrat faptul că emisiile de azot provenite de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane din bazinul hidrografic nu sunt dăunătoare pentru mediu, inclusiv pentru biodiversitate, și pentru sănătatea umană și nu modifică ecosistemul;
5. concentrația de nutrienți în zonele menționate la litera c) de la condiția 2 respectă cerințele stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 932/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane pentru a defini starea ecologică bună a zonelor respective;
6. utilizarea retenției naturale de azot este raportată Comisiei UE în conformitate cu pct. 115 subpct.1) lit. a), precum și statelor învecinate potențial afectate,

împreună cu toate elementele necesare pentru verificarea îndeplinirii condițiilor 1, 2, 3, 4 și 5.

Nota 5:

Această cerință se aplică de la 1 ianuarie 2035 stațiilor de epurare a apelor uzate urbane existente care au obligația de a respecta termenele stabilite la pct. 40³ și aglomerărilor în temeiul pct. 40⁵. Până la respectarea acestor termene, obligațiile prevăzute la pct. 44² și 44³ se aplică respectivelor stații de epurare a apelor uzate urbane.

Nota 6:

În cazul în care temperatura efluentului reactorului biologic este sub 12 °C, rezultatele probelor prelevate pot fi excluse din calculul mediei anuale a azotului, astfel cum se menționează la punctul 4 lit. c) din partea C a anexei nr.2¹, în cazul în care se pot demonstra toate elementele următoare:

1. se asigură lipsa de efecte negative asupra mediului;
2. costurile excesive sau consumul excesiv de energie ar fi necesare pentru a atinge valorile pentru azot din anexa nr. 5.

În cazul în care temperatura în efluentul reactorului biologic este sub 5 °C, rezultatele probelor prelevate pot fi excluse din calculul mediei anuale a azotului, astfel cum se menționează la pct. 4 lit. c) din partea C a anexei nr. 2¹. ”

1.27 se completează cu anexele nr. 2¹, 5¹, 10, 11 și 12, cu următorul cuprins:

„Anexa nr.2¹

la Regulamentul privind cerințele de colectare,
epurare și deversare a apelor uzate în
sistemul de canalizare și/sau în emisare
pentru localitățile urbane și rurale

CERINȚE PRIVIND APELE UZATE URBANE

I. Partea A

Sisteme de colectare

1. Sistemele de colectare țin seama de cerințele din domeniul epurării apelor uzate urbane.

2. Proiectarea, construirea și întreținerea sistemelor de colectare se întreprind pe baza celor mai avansate cunoștințe tehnice, fără a atrage costuri excesive, în special în ceea ce privește:

- 1) volumul și caracteristicile apelor uzate urbane;
- 2) prevenirea scurgerilor de ape uzate urbane, a infiltrării și a erorilor de conectare a fluxului către sistemele de colectare;
- 3) limitarea poluării apelor receptoare care rezultă din supraîncărcarea cu apă ca urmare a furtunilor, având în vedere cerințele relevante de la pct.59-66 și din anexa nr.11

II. Partea B

Evacuările provenind de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane în apele receptoare

1. Stațiile de epurare a apelor uzate urbane sunt proiectate sau modificate astfel încât probele reprezentative din influenți și din efluenții epurați să se poată obține înaintea evacuării în apele receptoare.

2. Evacuările care provin de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane și evacuările de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane care deserveșc aglomerări menționate în capitolul IV¹ îndeplinesc cerințele din anexa nr. 3.

3. Evacuările care provin de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane menționate la **pct. 40³** sau evacuările care provin de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane care deserveșc aglomerări menționate la pct. **pct. 40⁵** îndeplinesc etapizat, conform Programului național de punere în aplicare menționat la Capitolul XIII, în plus față de cerințele menționate la punctul 2 la prezenta anexă, cerințele indicate în anexa nr.5, cu excepția cazurilor în care se aplică prevederile pct. 40⁸.

4. Evacuările care provin de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane menționate la pct. 40¹² - 40¹³, sau evacuările care provin de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane care deserveșc aglomerări menționate la pct. 40¹⁸ - 40¹⁹ îndeplinesc etapizat, conform Programului național de punere în aplicare menționat la Capitolul XIII, cerințele stabilite în anexa nr. 5¹.

5. Reglementările prealabile și autorizațiile specifice pentru evacuările de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane care utilizează biomedii includ:

- 1) o descriere a tehnologiilor care încorporează biomediiile utilizate în epurarea efectuată în stația de epurare a apelor uzate urbane, inclusiv tipul și volumul biomediiilor utilizate în stație, precum și o descriere a măsurilor luate pentru a evita eliberările de biomedii în mediu;

2) obligația de a monitoriza în permanență și de a preveni toate eliberările de biomedii în mediu;

3) obligația de a raporta fără întârziere autorităților competente orice eliberare semnificativă de biomedii în apele receptoare.

6. Dacă este necesar, pentru a garanta că apele receptoare respectă cerințele prevăzute în Legea apelor nr. 272/2011, Hotărârea Guvernului nr. 890/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață și cerințele privind gestionarea calității apei pentru scăldat, autoritatea competentă în domeniul protecției mediului în colaborare cu autoritatea centrală în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale pot stabili cerințe mai riguroase decât cele prevăzute în anexele nr. 3, 5 și 5¹.

7. Punctele de evacuare a apelor uzate urbane se aleg, în măsura posibilului, astfel încât să reducă la minimum efectele dăunătoare asupra apelor receptoare.

III. Partea C

Metode pentru monitorizarea și evaluarea rezultatelor

1. Metoda de monitorizare aplicată trebuie să respecte cerințele prevăzute la punctele 4–8. După caz, metodele de analiză utilizate trebuie să asigure cel puțin același nivel de performanță ca cel stabilit în Hotărârea de Guvern nr. 932/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane.

2. Pot fi utilizate și alte metode decât cele prevăzute la punctele 4, 6 și 7, cu condiția să se demonstreze că acestea asigură obținerea unor rezultate echivalente.

3. Toate informațiile relevante privind metodele de monitorizare aplicate se transmit la cerere Comisiei UE.

4. Probele se prelevă proporțional cu debitul sau la anumite intervale pe o perioadă de 24 de ore, din același punct bine stabilit la ieșirea din și, dacă este necesar, la intrarea în stația de epurare a apelor uzate urbane. Cu toate acestea, toate probele prelevate la anumite intervale utilizate pentru monitorizarea micropoluantilor sunt eșantioane prelevate pe o perioadă de 48 de ore.

5. Se aplică bune practici internaționale de laborator, pentru a reduce la minimum degradarea probelor între momentul colectării și cel al analizei.

6. Numărul minim de probe care trebuie prelevate la intervale regulate într-un an se fixează în funcție de mărimea stației de epurare:

între 1 000 și 9 999 l.e.	- O probă pe lună (a se vedea nota 1)
între 10 000 și 49 999 l.e.	- Două probe pe lună - Pentru micropoluanți, o probă pe lună
între 50 000 și 149 999 l.e.	- O probă pe săptămână. - Pentru micropoluanți, două probe pe lună
cel puțin 150 000 l.e.	- Două probe pe săptămână - Pentru micropoluanți, două probe pe lună

Nota 1:

Pentru aglomerările afectate de activitatea sezonieră, se acceptă intervale de maximum două luni fără prelevare de probe, cu condiția să se preleve probe suplimentare în cursul lunilor de activitate sezonieră. Se prelevă în total 12 probe pe tot parcursul anului.

7. Se consideră că apele uzate urbane epurate respectă valorile stabilite pentru parametri relevanți dacă, pentru fiecare parametru relevant în parte, eșantioanele de apă prelevate arată că acesta respectă valorile corespunzătoare, după cum urmează:

1) pentru parametrii care figurează în anexa nr. 1 și anexa nr. 5, numărul maxim de probe care pot să nu corespundă cerințelor, exprimate în valori de concentrație sau procente de reducere sau ambele, este precizat în anexa nr. 4;

2) pentru parametrii specificați în anexa nr.1 și care sunt exprimați în valori de concentrație, numărul de probe neconforme prelevate în condiții de exploatare normale nu trebuie să se abată cu mai mult de 100 % de la valorile parametrilor, cu excepția parametrului materiilor totale în suspensie, pentru care abaterile de la valorile parametrilor pot merge până la 150 %;

3) pentru parametrii specificați în anexa nr. 3, media anuală a probelor pentru fiecare parametru respectă valorile relevante ale parametrului prevăzute în anexa respectivă; se aplică valorile concentrației sau procentajul minim de reducere;

4) pentru parametrii specificați în anexa nr. 5¹, frecvența prelevării de probe menționată în partea C punctul 3 a anexei nr.2¹ înseamnă că se prelevă o probă la punctul de intrare, iar o probă este prelevată la ieșirea din stația de epurare a apelor uzate urbane pentru a verifica respectarea procentului minim de îndepărtare din anexa nr. 5¹; procentul mediu de îndepărtare a tuturor substanțelor utilizat în calcul se utilizează pentru a evalua dacă s-a atins procentul minim necesar de îndepărtare de 80 %.

8. Probele se prelevă astfel încât să reflecte poluarea debitului pe timp uscat. Pentru calitatea apei avută în vedere, nu se ține seama de valorile extreme, dacă

acestea se datorează unor circumstanțe excepționale provocate de ploi extrem de intense.

9. Analizele privind evacuările care provin din lagune se efectuează pe probe filtrate; cu toate acestea, concentrația materiilor totale în suspensie în probele de apă nefiltrată din astfel de evacuări nu depășește 150 mg/l.

Anexa nr.5¹

la Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale

Cerințe pentru epurarea cuaternară a evacuărilor din stațiile de epurare a apelor uzate urbane menționate la pct. 40¹² sau a evacuărilor din stațiile de epurare a apelor uzate urbane care deserveșc aglomerări menționate la pct. 40¹⁸.

Indicatori	Procent minim de îndepărtare în raport cu încărcarea influentului
Substanțe care pot polua apa chiar și în concentrații scăzute (a se vedea nota 1)	80 % (a se vedea nota 2)

Nota 1:

Se măsoară concentrația substanțelor organice menționate la literele (a) și (b).

(a) Categoria 1 (substanțe care pot fi epurate foarte ușor):

- (i) Amisulprid (nr. CAS 71675-85-9),
- (ii) Carbamazepin (nr. CAS 298-46-4),
- (iii) Citalopram (nr. CAS 59729-33-8),
- (iv) Claritromicină (nr. CAS 81103-11-9),
- (v) Diclofenac (nr. CAS 15307-86-5),
- (vi) Hidroclorotiazidă (nr. CAS 58-93-5),
- (vii) Metoprolol (nr. CAS 37350-58-6),
- (viii) Venlafaxină (nr. CAS 93413-69-5);

(b) Categoria 2 (substanțe care pot fi eliminate ușor):

- (i) Benzotriazol (nr. CAS 95-14-7),
- (ii) Candesartan (nr. CAS 139481-59-7),
- (iii) Irbesartan (nr. CAS 138402-11-6),

(iv) amestec de 4-Metilbenzotriazol (nr. CAS 29878-31-7) și 5-metil-benzotriazol (nr. CAS 136-85-6).

Nota 2:

Procentul de îndepărtare se calculează la debitul pe timp uscat pentru cel puțin șase substanțe. Numărul substanțelor din categoria 1 este de două ori mai mare decât numărul substanțelor din categoria 2. În cazul în care se pot măsura mai puțin de șase substanțe într-o concentrație suficientă, autoritatea competentă desemnează alte substanțe pentru a calcula procentul minim de îndepărtare, atunci când este necesar. Pentru a evalua dacă s-a atins procentul minim de îndepărtare necesar, de 80 %, se utilizează media procentelor specifice de îndepărtare a tuturor substanțelor individuale utilizate în calcul. „

1.28 La anexa nr. 8:

1.28.1 Pct. 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„2. Epurarea apelor uzate provenite din aglomerări umane se realizează în conformitate cu prevederile capitolului IV¹, în funcție de mărimea aglomerării, exprimată în echivalent locuitori și de condițiile specifice ale zonei de evacuare. „;

1.28.2 La pct. 5, cuvintele „prin soluții individuale„ se substituie cu textul „în conformitate cu prevederile capitolului IV¹ „;

1.28.3 La pct. 6, tabelul 1, se modifică și va avea următorul cuprins:

„Tabelul 1

Delimitarea aglomerărilor

Mărime aglomerare	Cerințe privind	
	sistemul de colectare a apelor uzate (canalizare)	epurarea apelor uzate
>10 000 EL	Asigurarea unui sistem de colectare	Aplicarea unei epurări avansate
De la 2 000 la 10 000 EL	Asigurarea unui sistem de colectare	Aplicarea unei epurări secundare sau echivalente
De la 1000 la 2 000 EL	Asigurarea unui sistem de colectare	Aplicarea unei epurări secundare sau echivalente
< 1 000 EL	Nu este obligatorie colectarea centralizată	Epurare prin sisteme individuale sau alte sisteme adecvate

„

1.29 Se completează cu 3 anexe noi cu următorul cuprins:

Anexa nr.10
la Regulamentul privind cerințele de colectare,
epurare și deversare a apelor uzate în sistemul
de canalizare și/sau în emisare pentru
localitățile urbane și rurale

LISTA PRODUSELOR CARE FAC OBIECTUL RĂSPUNDERII EXTINSE A PRODUCĂTORILOR

1. Medicamentele de uz uman care intră în domeniul de aplicare al Legii nr. 153/2025 cu privire la medicamente.
2. Produsele cosmetice care intră sub incidența Hotărârii Guvernului nr. 1207/2016 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind produsele cosmetice.

Anexa nr.11
la Regulamentul privind cerințele de colectare,
epurare și deversare a apelor uzate în sistemul
de canalizare și/sau în emisare pentru
localitățile urbane și rurale

CONȚINUTUL PLANURILOR DE MANAGEMENT INTEGRAT AL APELOR UZATE URBANE

1. O analiză a situației inițiale a zonei de drenare a aglomerației în cauză, incluzând cel puțin următoarele elemente:
 - a) o descriere detaliată a rețelei de sisteme de colectare, a capacităților de stocare și de transport a apelor uzate urbane și a scurgerilor de apă urbane din rețeaua respectivă și a capacităților existente de epurare a apelor uzate urbane în caz de precipitații;
 - b) pentru sistemele de canalizare combinată, o analiză dinamică a fluxurilor de ape uzate urbane în cazul precipitațiilor, bazată pe date de monitorizare sau utilizarea unor modele hidrologice, hidraulice și de calitate a apei care să țină seama de proiecțiile climatice de ultimă generație și care să includă o estimare a încărcărilor de poluare ale parametrilor menționați în anexa nr. 3 și, după caz, în anexa nr. 5 precum și a microplasticelor și a poluanților relevanți eliberați în apele receptoare în caz de precipitații;
 - c) pentru sistemele de canalizare separată, o descriere detaliată a cerințelor de monitorizare în punctele relevante ale sistemelor separate în care se preconizează că evacuările de scurgeri de apă urbane vor fi poluate, astfel cum sunt identificate în

temeiul pct. 60 subpct. 3) lit. f), pentru a identifica măsurile relevante și fezabile, astfel cum se prevede la punctul 3 din prezenta anexă.

2. Obiective pentru reducerea poluării cauzate de supraîncărcarea cu apă ca urmare a furtunilor, incluzând următoarele elemente:

a) un obiectiv orientativ fără caracter obligatoriu ca supraîncărcarea cu apă ca urmare a furtunilor să reprezinte un procent scăzut care nu poate depăși 2 % din încărcarea anuală de ape uzate urbane colectate calculată în condiții de vreme uscată; acest obiectiv orientativ fără caracter obligatoriu se îndeplinește până la:

(i) 31 decembrie 2051 pentru toate aglomerările cu cel puțin 100 000 l.e.;

(ii) 31 decembrie 2057 pentru aglomerările cu cel puțin 10 000 l.e. menționate la pct. 60;

b) reducerea progresivă a macroplasticelor.

3. Măsurile care trebuie luate pentru atingerea obiectivelor menționate la punctul 2, în conformitate cu termenele stabilite la punctul respectiv, însoțite de un calendar pentru punerea în aplicare a măsurilor și de o distincție între măsurile deja în vigoare și cele care urmează să fie luate. Acesta conține, de asemenea, o identificare clară a actorilor implicați și a responsabilităților acestora în implementarea planului de management integrat al apelor uzate urbane.

4. Atunci când evaluează măsurile care trebuie luate în temeiul punctului 3, autoritățile competente iau în considerare cel puțin următoarele elemente:

a) măsuri preventive care au ca scop evitarea pătrunderii apelor pluviale nepoluate în sistemele de colectare, inclusiv măsuri de promovare a reținerii naturale a apei sau a colectării apei pluviale, precum și măsuri care vizează extinderea spațiilor verzi și albastre în zonele urbane pentru reducerea supraîncărcării cu apă ca urmare a furtunilor sau de limitare a suprafețelor impermeabile din aglomerări;

b) măsuri pentru o mai bună gestionare și optimizare a utilizării infrastructurii existente, inclusiv a sistemelor de colectare, a volumelor de stocare și a stațiilor de epurare a apelor uzate urbane, cu scopul de a asigura minimizarea evacuărilor de ape uzate urbane neepurate sau de scurgeri de apă urbane poluate în apele receptoare;

c) în cazul în care sunt necesare pentru atingerea obiectivelor menționate la punctul 2, măsuri suplimentare de atenuare, inclusiv adaptarea infrastructurii pentru colectarea, stocarea și epurarea apelor uzate urbane, cum ar fi conectarea zonelor urbane nou construite la sisteme de canalizare separată, după caz, sau crearea de noi infrastructuri acordându-se prioritate pentru infrastructura verde și albastră, cum ar fi șanțurile cu vegetație, zonele umede de epurare și iazurile de stocare concepute pentru a sprijini biodiversitatea. După caz, reutilizarea apei este luată în considerare în contextul elaborării planurilor de management integrat al apelor uzate urbane menționate la pct.59.

Anexa nr.12
la Regulamentul privind cerințele de colectare,
epurare și deversare a apelor uzate în sistemul
de canalizare și/sau în emisare pentru
localitățile urbane și rurale

INFORMAREA PUBLICULUI

1. Autoritatea competentă și operatorii responsabili cu serviciile de colectare și epurare a apelor uzate urbane, inclusiv informații privind structura de proprietate a operatorilor și datele de contact ale acestora;

2. Încărcarea totală de ape uzate urbane exprimată în locuitori echivalenți (l.e.) generată în aglomerare, cu detalii privind proporția acestei încărcări (în %) care este:

- a) colectată și epurată în stațiile de epurare a apelor uzate urbane;
- b) epurată de sisteme individuale înregistrate;
- c) necollectată sau neepurată;

3. dacă este cazul, o justificare a motivului pentru care o anumită încărcare de ape uzate urbane nu este colectată sau epurată;

4. informații privind calitatea apelor uzate urbane evacuate din aglomerare în fiecare corp de apă receptor, inclusiv următoarele elemente:

a) concentrațiile medii anuale și încărcarea poluanților menționați la pct. 107 -111, emiși de fiecare stație de epurare a apelor uzate urbane;

b) o estimare a încărcării evacuărilor din sisteme individuale din punctul de vedere al parametrilor menționați în anexa nr. 3 și anexa nr. 5;

c) pentru aglomerările cu peste 10 000 l.e., o estimare, din punctul de vedere al parametrilor menționați în nr. 3 și anexa nr. 5, a încărcării evacuărilor provenite de la sistemele de canalizare combinată și de la supraîncărcarea cu apă ca urmare a furtunilor;

5. costurile de investiții anuale totale și costurile de funcționare anuale totale, cu o distincție între costurile de colectare și epurare, costurile anuale totale legate de personal, energie, consumabile, administrare și alte costuri, precum și costurile anuale medii de investiție și costurile de funcționare medii pe metru cub de ape uzate urbane colectate și epurate și per gospodărie medie în cazul în care costurile sunt recuperate integral sau parțial printr-un sistem tarifar pentru apă sau per aglomerare în alte cazuri;

6. informații privind modul în care sunt acoperite costurile menționate la punctul 5 și, în cazul în care costurile sunt recuperate printr-un sistem tarifar, informații privind structura tarifului pe metru cub de ape uzate urbane colectate și epurate, informații privind structura tarifului fie pe metru cub de ape uzate urbane colectate și epurate, fie pe metru cub de apă furnizată, inclusiv costurile fixe și variabile și o defalcare pe costuri de colectare, epurare, administrare și alte costuri;

7. planuri de investiții pentru infrastructura de colectare și epurare a apelor uzate urbane la nivel de aglomerare, incluzând impacturile preconizate asupra tarifelor pentru serviciile de epurare a apelor uzate urbane și beneficiile financiare și societale preconizate;

8. pentru fiecare stație de epurare a apelor uzate urbane de cel puțin 10 000 l.e.:

a) încărcarea totală (în l.e.) epurată și energia necesară pentru epurarea apelor uzate urbane (în kWh, în total și pe metru cub);

b) energia totală din surse regenerabile produsă (GWh/an) în fiecare an, inclusiv o defalcare pe surse de energie;

9. emisiile totale directe de GES (în tone de CO₂ echivalent) produse sau evitate pe an prin exploatarea unei infrastructuri de colectare și epurare a apelor uzate urbane de cel puțin 10 000 l.e. în fiecare aglomerare și, când sunt disponibile, emisiile totale indirecte de GES (în tone de echivalent CO₂) produse în special în timpul construirii infrastructurii respective;

10. un rezumat al naturii plângerilor și al răspunsurilor furnizate de operatorii stațiilor de epurare a apelor uzate urbane cu privire la aspecte care intră în domeniul de aplicare al prezentului regulament, precum și un rezumat al statisticilor referitoare la aceste plângeri și răspunsuri;

11. în urma unei cereri justificate, consumatorilor li se acordă acces la datele istorice pentru informațiile de la punctele 2, 4, 8 și 9, care au o vechime de 10 ani și care nu sunt anterioare datei de 1 ianuarie 2025. ”

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la expirarea termenului de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția pct. 119-124 care intră în vigoare de la 1 august 2027.

PRIM-MINISTRU INTERIMAR

Eugeniu OSMOCHESCU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii și dezvoltării regionale

Vladimir BOLEA

Ministrul mediului

Gheorghe HAJDER

Ministrul sănătății

Emil CEBAN

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950/2013

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii de Guvern privind modificarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950/2013, reprezintă un pas important în direcția modernizării cadrului normativ din domeniul gestionării apelor uzate din Republica Moldova și alinierii acestuia la acquis-ul UE.

Proiectul actului normativ a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) și Ministerul Mediului, în baza unui amplu proces de analiză și consultare interinstituțională. În cadrul acestuia, au fost examinate rezultatele implementării actualului regulament, dificultățile întâmpinate de autoritățile publice locale și operatorii de servicii, precum și necesitatea de a introduce norme mai clare privind monitorizarea, controlul și responsabilitățile privind gestionarea apelor uzate.

În procesul de elaborare, autoritățile naționale au beneficiat de sprijinul Băncii Mondiale, prin intermediul proiectului „*Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova (MWSSP)*”. În cadrul acestui parteneriat, a fost oferită expertiză și asistență pentru analiza cadrului legislativ existent, identificarea lacunelor și elaborarea unor amendamente menite să îmbunătățească eficiența și transparența procesului de reglementare.

De asemenea, în procesul de consultare au fost implicate instituțiile administrative din subordinea Ministerului Mediului, precum Agenția de Mediu și Inspectoratul pentru Protecția Mediului, care au furnizat date relevante privind gradul de conformare a instalațiilor existente de epurare a apelor uzate la cerințele de mediu, precum și principalele probleme tehnice și administrative identificate la nivel local. Contribuțiile acestor instituții au permis o evaluare realistă a situației din teritoriu și formularea unor soluții care răspund nevoilor reale ale localităților urbane și rurale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

În contextul angajamentelor asumate de Republica Moldova în calitate de stat candidat la aderarea la Uniunea Europeană, alinierea legislației naționale la *legislația*

comunitară constituie un pilon fundamental al procesului de integrare europeană. În acest sens, Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, stabilește acțiunile și termenele concrete pentru transpunerea legislației europene în dreptul intern. Potrivit prevederilor acțiunii nr. 64, Capitol 27, Cluster IV din Program, este prevăzută elaborarea proiectului de Hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 950/2013 „pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale”. Această acțiune are drept scop transpunerea în legislația națională a Directivei (UE) 2024/3019 privind epurarea apelor uzate urbane, adoptată la 27 noiembrie 2024.

Directiva (UE) 2024/3019 abrogă Directiva Consiliului 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale (publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 135 din 30 mai 1991, modificată ultima dată prin Directiva 2013/64/UE) și introduce standarde mai stricte privind colectarea, tratarea, reutilizarea și monitorizarea apelor uzate urbane, cu accent pe protecția mediului și sănătatea publică.

Procesul de transpunere a noii directive urmează să fie realizat până în septembrie 2026, prin modificarea corespunzătoare a Hotărârii Guvernului nr. 950/2013, astfel încât normele naționale să reflecte noile cerințe ale Uniunii Europene privind epurarea apelor uzate, eficiența energetică a instalațiilor de tratare, utilizarea surselor regenerabile și responsabilitatea extinsă a producătorilor.

Totodată, proiectul actului normativ a fost elaborat în temeiul art.39 și 40 din Legea apelor nr.272 din 23 decembrie 2011 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 81, art. 264), cu modificările ulterioare, și al art. 22 din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.60-65, art.123), cu modificările ulterioare,

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Gestionarea apelor uzate în Moldova implică 898 de autorități publice locale, cel puțin 44 de operatori de apă (înregistrați de ANRE) și 2,6 milioane de cetățeni, dintre care 57% trăiesc în zone rurale fără acces adecvat la canalizare. Doar 9,9% din localități (53 de orașe și 99 de sate) au sisteme publice de canalizare, iar în zonele rurale acoperirea este de doar 2,9%. Disparitatea urban-rural este semnificativă, cu Chișinăul (77,1%) și UTA Găgăuzia (28,1%) în frunte, față de Sud (6,8%) și Nord (5,2%). Districte precum Briceni, Soroca și Rezina se confruntă, îndeosebi, cu dificultăți financiare și de capacitate în procesul de asigurare a sistemelor de canalizare în mediul rural.

Prin urmare, situația actuală în domeniul gestionării apelor uzate urbane în Republica Moldova este caracterizată printr-un ansamblu de provocări structurale,

instituționale, tehnice și economice semnificative, care impun adoptarea unor măsuri urgente de intervenție, inclusiv prin revizuirea și consolidarea cadrului normativ existent, în vederea alinierii la cerințele Directivei (UE) 2024/3019 privind epurarea apelor uzate urbane. Această directivă aduce o reformă substanțială a Directivei 91/271/CEE, introducând standarde mai stricte în materie de colectare, tratare avansată (terțiară și cuaternară), neutralitate energetică, responsabilitate extinsă a producătorilor și monitorizare integrată, cu scopul de a proteja mediul și sănătatea publică împotriva poluării generate de apele uzate.

În Republica Moldova, infrastructura de colectare și tratare a apelor uzate este, în cea mai mare parte, învechită și insuficientă, fiind moștenită din perioada sovietică și deteriorată ulterior de lipsa investițiilor post-independență, urbanizarea accelerată și presiunile exercitate de activitățile agricole intensive.

Conform datelor furnizate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE), doar 53 de orașe și municipii, respectiv 99 de localități rurale, dispun de sisteme publice de canalizare, ceea ce reprezintă aproximativ 9,9% din totalul localităților țării. Această situație reflectă o discrepanță pronunțată între mediul urban și cel rural: majoritatea conexiunilor la rețelele de canalizare sunt concentrate în municipiul Chișinău (77%) și în UTA Găgăuzia (28%), în timp ce regiunile de Sud și Nord înregistrează rate extrem de reduse (6,8% și 5,2%). În unele raioane – precum Briceni, Ocnița, Soroca, Rezina, Cantemir, Basarabeasca și Vulcănești – nu există deloc sisteme centralizate de canalizare, ceea ce conduce la deversări necontrolate și poluare difuză.

Volumul total de ape uzate deversate în anul 2024 a fost estimat la 71,4 milioane m³, dintre care 68,1 milioane m³ (95,4%) provin din localități urbane și 3,3 milioane m³ (4,6%) din zone rurale. În consecință, aproximativ 63% din totalul apelor uzate generate la nivel național nu sunt colectate și tratate în instalații autorizate. În mediul rural, tratarea apelor uzate este aproape inexistentă, majoritatea gospodăriilor utilizând gropi absorbante sau fose septice rudimentare, care reprezintă un risc major pentru sănătatea publică și pentru calitatea apelor subterane. În mediul urban, numeroase orașe mici și suburbii nu dispun de stații de epurare funcționale.

La nivel național, sunt inventariate 109 stații de epurare a apelor uzate, dintre care 102 sunt funcționale, dar doar 7% respectă standardele naționale și nici una din ele nu îndeplinește cerințele UE. Dintre acestea, 22% oferă tratament parțial, predominant mecanic, incapabil să respecte limitele pentru cererea biochimică de oxigen (BOD₅), cererea chimică de oxigen (COD) și amoniu (NH₄), în timp ce 3% sunt nefuncționale, (conform datelor prezentate de IPM.)

Majoritatea stațiilor utilizează tehnologii depășite, oferind cel mult un tratament primar (decantare) sau secundar biologic parțial. Din volumul total de ape uzate tratate (69,2 milioane m³, adică 97,0%), 94,5% au fost tratate mecanic, 94,9% biologic, iar 2,1% au fost deversate fără tratament. Procesele de

nitricare/denitrificare și eliminare a fosforului (tratament terțiar) sunt absente sau nefuncționale în majoritatea cazurilor, ceea ce împiedică atingerea limitelor de emisii pentru nutrienți prevăzute de noua directivă. În prezent, nicio stație de epurare din Republica Moldova nu dispune de o a patra etapă de tratare (tehnologii de eliminare a micropoluantilor, precum carbon activat sau ozonare). În aceste condiții, nicio aglomerare urbană majoră nu poate fi considerată conformă cu cerințele europene fără investiții majore în extinderea și modernizarea infrastructurii.

Această poluare reziduală provenită din surse urbane și rurale are consecințe grave asupra mediului, sănătății publice și economiei. Râurile Prut și Nistru, principalele artere hidrografice ale țării, cu caracter transfrontalier, sunt afectate de eutrofizare severă cauzată de încărcătura ridicată de nutrienți (azot și fosfor) proveniți din apele uzate menajere, deversări industriale și scurgeri agricole. Conform rapoartelor privind calitatea resurselor de apă, elaborate de Agenția de Mediu, în scopul efectuării monitoringului asupra calității apelor de suprafață din districtul bazinului hidrografic Nistru și Dunărea-Prut și Marea Neagră, anual, de către Agenția de Mediu, au fost prelevate probe de apă conform Programului anual de activitate, fiind supuse încercărilor de laborator pentru determinarea indicatorilor hidrochimici și hidrobiologici. În acest sens, în baza rezultatelor de monitoring, în perioada 2019-2023, clasele de calitate, în secțiunile de monitorizare pentru fluviul Nistru, se încadrează, în medie în limita Clasei III de calitate – moderat poluată, cu excepția unor secțiuni de monitorizare, în care limitele clasei de calitate în media II – bună. De asemenea, pentru secțiunile de monitorizare pentru râul Prut în baza rezultatelor de monitoring, în perioada 2019-2023, clasele de calitate, în secțiunile de monitorizare se încadrează, în medie în limita Clasei III de calitate – moderat poluată, cu excepția unor secțiuni de monitorizare, în care limitele clasei de calitate în media II – bună. Acest fenomen determină reducerea capacității de autoepurare a ecosistemelor acvatice, proliferarea algelor toxice, scăderea nivelului de oxigen dizolvat și pierderea biodiversității. De exemplu, în bazinul râului Nistru, 39% din corpurile de apă sunt expuse unui risc major de poluare, iar în bazinul Prut-Dunăre-Marea Neagră, 32 de corpuri de apă sunt clasificate „la risc”.

Poluarea afectează direct sănătatea populației, crescând incidența bolilor hidrice (gastroenterite, hepatite, afecțiuni renale), precum și sectoarele economice dependente de resursele de apă – pescuitul (cu pierderi anuale de 10–15%), turismul (prin diminuarea atractivității zonelor riverane) și agricultura (prin contaminarea apelor utilizate la irigații, ceea ce generează pierderi de până la 20% din recoltă în unele regiuni). Efectele negative sunt amplificate de schimbările climatice, care accentuează frecvența și intensitatea secetelor și inundațiilor, conducând la colmatarea albiilor râurilor mici și medii, reducerea debitului și degradarea regimurilor hidrologice, hidrochimice și hidrobiologice.

Cadrul normativ aplicabil cuprinde o serie de acte legislative și subordonate, care transpun parțial directivele UE în domeniul protecției apelor, dar prezintă deficiențe semnificative care impun intervenția pentru a asigura o armonizare completă.

Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 stabilește reguli pentru colectarea, epurarea și deversarea apelor uzate, dar, comparativ cu Directiva (UE) 2024/3019 privind epurarea apelor uzate urbane, prezintă numeroase lipsuri. Aceste discrepanțe sunt vizibile în definițiile de bază, în cerințele noi introduse de Directivă și în aspectele netranspuse din vechea Directivă 91/271/CEE.

În primul rând, definițiile de bază din HG nr. 950/2013 sunt imprecise și restrânse comparativ cu Directiva 2024/3019. De exemplu, „apele uzate urbane” sunt definite general, fără subclasificări clare în menajere, nemenajere și scurgeri urbane, ceea ce generează ambiguități în aplicare. Termenul „ape uzate menajere” omite instituțiile ca surse, iar „ape uzate nemenajere” se limitează la cele industriale, excluzând activitățile comerciale. Concepe precum „aglomerare” nu includ „echivalenții-locuitori” (EL), complicând dimensionarea infrastructurii, iar pragul pentru sisteme de colectare rămâne la 2.000 EL, față de 1.000 EL în noua directivă. Lipsesc definiții pentru „epurarea primară”, „terțiară” și „cuaternară”, „micropoluant”, „nămoluri”, „sanitație” și „rezistență la antimicrobiene”, împiedicând adoptarea tehnologiilor avansate pentru eliminarea poluanților emergenți precum PFAS, pesticide și farmaceutice.

Aceste lacune în definiții nu sunt doar detalii tehnice. Ele afectează modul în care autoritățile planifică infrastructura, monitorizează calitatea apelor și raportează către UE. Pentru a rezolva această problemă, Regulamentul trebuie revizuit pentru a adopta definițiile precise ale Directivei, de la „ape uzate urbane” la „micropoluant”, etc., asigurând o bază clară pentru toate cerințele legale.

În al doilea rând, cadrul normativ nu abordează poluarea reziduală din surse non-centralizate, cum ar fi aglomerările mici sub 2.000 EL, instalațiile descentralizate (fose septice) sau apele pluviale, care reprezintă surse majore de poluare difuză. Directiva 2024/3019 extinde domeniul la aglomerări peste 1.000 EL și impune planuri integrate de gestionare a apelor pluviale pentru aglomerări peste 10.000 EL, cu măsuri precum infrastructura verde (parcuri umede, acoperișuri verzi), absentă în legislația națională. Valorile-limită pentru poluanți clasici (azot, fosfor) sunt învechite, iar noii poluanți emergenți (microplastice, micropoluanți din medicamente și cosmetice) nu sunt reglementați, ducând la riscuri pentru ecosisteme și sănătate.

În al treilea rând, alinierea la Pactul Verde European este insuficientă: sectorul apelor uzate consumă energie semnificativă și generează emisii de CO₂, dar normele naționale nu prevăd neutralitatea energetică până în 2045, producția de biogaz din nămoluri sau audituri energetice. Guvernanța este inegală, cu aplicare inconsistentă

a principiului „poluatorul plătește”, lipsa responsabilității extinse a producătorilor și digitalizare limitată pentru monitorizare în timp real. Pandemia COVID-19 a evidențiat potențialul apelor uzate pentru supraveghere sanitară, dar cadrul național nu include monitorizarea parametrilor de sănătate publică (virusi, rezistență antimicrobiană).

Lacunele instituționale agravează problemele:

Din perspectivă instituțională, întâmpinăm mai multe dificultăți. Rata de posturi vacante în cadrul autorităților de reglementare și control este de 41%, iar bugetul anual alocat sectorului apelor, s-a dovedit a fi net inferior necesarului estimat de 2 miliarde EUR pentru atingerea conformității cu standardele europene, conform evaluărilor Băncii Mondiale. Monitorizarea resurselor de apă este fragmentată între mai multe instituții: Agenția de Mediu, Serviciul Hidrometeorologic de Stat (SHS), Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale și Administrația Națională „Apele Moldovei”, ceea ce generează suprapuneri de competențe și incoerență în colectarea datelor. Laboratorul de Calitate a Apei din cadrul Agenției de Mediu monitorizează doar 10 din cei 45 de indicatori recomandați de Directiva cadru ape, iar elementele biologice și hidromorfologice nu sunt analizate sistematic, ceea ce limitează evaluarea stării ecologice conform Articolului 8 al Directivei-cadru privind apa.

Situația este similară pentru apele subterane, unde monitorizarea se află într-un stadiu incipient, lipsind serii de date longitudinale privind evoluția chimică. Substanțe precum tricloroetilena, pesticidele sau PFAS nu au fost niciodată evaluate integral. De asemenea, absența unui sistem informațional centralizat funcțional pentru gestionarea datelor hidrice întârzie integrarea Republicii Moldova în Rețeaua Europeană de Informații și Observații privind Mediul (Eionet).

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 950/2013 propune o serie de modificări și completări esențiale față de reglementările anterioare, având ca scop principal îmbunătățirea gestionării apelor uzate urbane, protecția mediului, sănătății publice, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea transparenței și guvernantei în sector, precum și promovarea accesului la salubritate. Aceste obiective sunt formulate în mod clar, cuantificabil și ancorat în termene precise, pentru a asigura implementarea eficientă și monitorizarea progresului. Prevederile noi și modificările propuse sunt concepute pentru a răspunde provocărilor actuale, inclusiv poluarea cu micropoluanți, gestionarea apelor pluviale și impactul schimbărilor climatice. În continuare, sunt detaliate principalele prevederi ale proiectului, cu accent pe noutățile introduse, evidențiind clar esența și intenția normelor juridice propuse.

Obiectivele proiectului actului normativ și rezultatele scontate:

Obiectivele Proiectului Hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 950/2013 sunt extinse pentru a include, pe lângă protecția mediului, protejarea sănătății publice, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, îmbunătățirea guvernantei sectorului apelor uzate și promovarea accesului universal la salubritate. Un accent particular este pus pe monitorizarea parametrilor relevanți pentru sănătatea publică, inclusiv rezistența antimicrobiană. Proiectul își propune să asigure că toate aglomerările cu o mărime de peste 1.000 EL beneficiază de sisteme de colectare a apelor uzate, iar tratamentul terțiar și cuaternar devine obligatoriu în funcție de mărimea aglomerărilor și riscurile identificate. De asemenea, se urmărește atingerea neutralității energetice la nivel național pentru instalațiile de tratare a apelor uzate, prin promovarea producției de energie regenerabilă, în special biogaz. Rezultatele scontate includ reducerea poluării apelor de suprafață cu micropoluanti cu cel puțin 50%, reducerea debordărilor apelor pluviale la maximum 1% din volumul anual al apelor uzate colectate în condiții de vreme uscată și asigurarea accesului la salubritate pentru toate categoriile de populație, în special pentru grupurile vulnerabile. Aceste ținte sunt măsurabile prin monitorizarea parametrilor specifici, raportarea datelor și evaluările periodice.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Clarificarea și extinderea definițiilor:

Pentru a facilita aplicarea uniformă a Proiectului Hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 950/2013, definițiile existente au fost rafinate, iar noi termeni au fost introduși pentru a reflecta obligațiile inovatoare. Printre aceștia se numără „scurgeri urbane”, „debordări de ape pluviale”, „rețele combinate și separate”, „tratare terțiară și cuaternară”, „micropoluant” și „rezistență antimicrobiană”. Aceste definiții clarifică cadrul juridic și tehnic, asigurând o înțelegere comună a conceptelor și facilitând implementarea noilor cerințe.

Extinderea obligațiilor privind sistemele de colectare:

O noutate majoră este extinderea obligației de a înființa sisteme de colectare a apelor uzate urbane pentru toate aglomerările cu o populație echivalentă de 1.000 sau mai mare, față de pragul anterior de 2.000 EL. Această măsură vizează reducerea poluării în zonele mai puțin populate, asigurând un nivel mai ridicat de protecție a mediului. De asemenea, se introduce obligația ca gospodăriile să fie conectate la sistemele de colectare existente, eliminând lacunele în acoperirea infrastructurii și maximizând eficiența sistemelor.

Sisteme individuale sau alte sisteme adecvate:

O prevedere nouă reglementează utilizarea sistemelor individuale sau altor sisteme adecvate, acolo unde este imposibil de asigurat sisteme centralizate de canalizare.

Utilizarea sistemelor individuale este permisă doar în cazuri excepționale, fiind supusă unor condiții stricte: proiectare, aprobare și control adecvate, precum și justificări detaliate atunci când aceste sisteme reprezintă mai mult de 2% din sarcina tratată în aglomerări de peste 2.000 EL. Această reglementare limitează utilizarea sistemelor individuale pentru a preveni impactul negativ asupra mediului și pentru a încuraja conectarea la sistemele centralizate.

Planuri integrate de gestionare a apelor uzate urbane:

O inovație semnificativă este introducerea obligației de a elabora planuri integrate de gestionare a apelor uzate urbane, menite să combată poluarea cauzată de scurgerile urbane și debordările apelor pluviale. Aceste planuri sunt obligatorii pentru aglomerările cu peste 100.000 EL și pentru cele între 10.000 și 100.000 EL în zonele unde există riscuri pentru mediu sau sănătatea umană. Planurile includ obiective specifice, precum limitarea debordărilor apelor pluviale la 1% din volumul anual al apelor uzate și eliminarea descărcărilor netratate din sistemele separate de colectare.

Tratamentul secundar și terțiar extins:

Obligația de a aplica tratamentul secundar este extinsă la toate aglomerările cu peste 1.000 EL, reducând pragul anterior de 2.000 EL, pentru a spori protecția apelor de suprafață. Tratamentul terțiar devine obligatoriu pentru toate instalațiile care tratează o sarcină de peste 100.000 EL, precum și pentru aglomerările între 10.000 și 100.000 EL situate în zone sensibile la eutrofizare, identificate de autorități. Aceste zone trebuie actualizate periodic pentru a reflecta riscurile actuale, iar cerințele existente au fost menținute și modernizate.

Introducerea tratamentului cuaternar:

O noutate absolută este introducerea tratamentului cuaternar, care vizează eliminarea unui spectru larg de micropoluanți. Acest tratament este obligatoriu pentru instalațiile care tratează peste 100.000 EL și pentru aglomerările între 10.000 și 100.000 EL în zonele cu risc pentru sănătatea umană sau mediu. Autoritățile trebuie să identifice aceste zone pe baza criteriilor specificate, asigurând o abordare ținută pentru reducerea poluării cu substanțe precum produsele farmaceutice sau cosmetice.

Responsabilitatea extinsă a producătorilor:

O prevedere inovatoare introduce principiul responsabilității extinse a producătorilor, obligând producătorii și importatorii care introduc pe piață produse ce generează micropoluanți să contribuie financiar la costurile tratamentului cuaternar. Contribuția financiară se bazează pe cantitatea și toxicitatea produselor, promovând astfel responsabilitatea economică și reducerea poluării la sursă.

Cerințele minime pentru organizațiile de responsabilitate a producătorilor sunt, de asemenea, stabilite pentru a asigura o implementare eficientă.

Neutralitatea energetică a instalațiilor de tratare:

Proiectul introduce obligația de a atinge neutralitatea energetică la nivel național pentru toate instalațiile de tratare a apelor uzate cu peste 10.000 EL. Aceasta presupune ca energia regenerabilă produsă, în special biogazul, să egaleze consumul energetic al acestor instalații. Audituri energetice regulate vor identifica oportunități de reducere a emisiilor de metan și de maximizare a producției de energie regenerabilă, contribuind la obiectivele de sustenabilitate.

Cooperare transfrontalieră și gestionarea poluării accidentale:

Prevederile privind cooperarea transfrontalieră au fost actualizate pentru a include notificarea imediată în caz de poluare accidentală și posibilitatea implicării autorităților centrale în discuțiile dintre entități.

Reutilizarea apelor uzate și gestionarea apelor uzate non-domestice:

Autoritățile sunt obligate să promoveze sistematic reutilizarea apelor uzate tratate, extinzând această cerință la toate instalațiile de tratare. De asemenea, autorizarea descărcărilor de ape uzate non-domestice în sistemele de colectare necesită consultarea operatorilor instalațiilor de tratare și monitorizarea regulată a poluanților pentru identificarea și gestionarea surselor de poluare.

Monitorizarea parametrilor de sănătate publică:

O prevedere nouă instituie măsuri de monitorizare a apelor uzate urbane pentru parametri relevanți sănătății publice, inclusiv rezistența antimicrobiană. Monitorizarea apelor uzate pentru SARS-CoV-2 va continua până când autoritățile sanitare vor confirma absența riscului pandemic, acoperind cel puțin 70% din populația națională.

Evaluarea și gestionarea riscurilor:

Autoritățile au obligația de a evalua riscurile generate de descărcările de ape uzate asupra mediului și sănătății umane, luând măsuri suplimentare, dacă este necesar, dincolo de cerințele minime. Aceste măsuri pot include treptat colectarea și tratarea apelor uzate din aglomerări sub 1.000 EL sau aplicarea tratamentului terțiar și cuaternar în zone mai mici.

Accesul la sanitație:

Potrivit noilor amendamente, autoritățile vor lua măsuri să asigure accesul la salubritate pentru toți, în special pentru grupurile vulnerabile și marginalizate. În acest sens vor fi identificate categoriile de persoane cu acces limitat și promovate măsuri pentru înființarea de facilități de salubritate gratuite și sigure în spațiile publice din aglomerările de peste 10.000 EL.

Gestionarea nămolului și monitorizarea:

Reglementările privind nămolul au fost actualizate pentru a promova tratarea, reciclarea și recuperarea acestuia în conformitate cu ierarhia deșeurilor. Se vor stabili rate minime de recuperare pentru materiale critice, precum fosforul. Monitorizarea este extinsă pentru a include poluarea din scurgeri urbane, debordări de ape pluviale, micro-plastice și poluanți non-domestici, cu cerințe stricte pentru aglomerările mari.

Transparența și accesul la informații:

Informațiile privind conformitatea infrastructurilor, volumul apelor uzate tratate și accesul la salubritate trebuie să fie disponibile publicului online și comunicate anual utilizatorilor conectați la sistemele de colectare, de exemplu prin facturi. De asemenea, accesul la justiție este garantat pentru public și ONG-uri.

Programe naționale de implementare și evaluări periodice:

Autoritățile trebuie să elaboreze și să actualizeze la fiecare cinci ani programul național de implementare, care include evaluarea conformității, planificarea investițiilor și identificarea surselor de finanțare.

Anexe și cerințe tehnice:

Anexele Proiectului Hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 950/2013 au fost actualizate pentru a reflecta noile obligații. Cerințele pentru descărcările din instalațiile de tratare includ tabele noi pentru tratamentul secundar, terțiar și cuaternar. Anexa privind descărcările non-domestice stabilește condiții minime pentru autorizări, iar anexa referitoare la planurile integrate de gestionare detaliază conținutul minim al acestora. O anexă nouă listează produsele supuse responsabilității extinse a producătorilor, concentrându-se pe produse farmaceutice și cosmetice conform Directivei 2024/3019.

Termene tranzitorii de conformare:

Este important de menționat că prevederile Proiectului Hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 950/2013 diferă de cele ale Directivei (UE) 2024/3019, având în vedere necesitatea implementării treptate, de către Republica Moldova – în calitate de țară candidată la aderarea la Uniunea Europeană – a acquis-ului comunitar. Din cauza infrastructurii învechite de gestionare a apelor uzate și a

resurselor financiare limitate, termenele de conformare prevăzute în proiect sunt mai extinse decât cele stabilite în Directivă, impunând perioade de tranziție mai lungi pentru anumite prevederi, în special pentru:

- Sistemele de colectare

Obligația de a înființa sisteme de colectare pentru aglomerări de peste 2.000 EL și pentru cele între 1.000 și 2.000 EL necesită derogări de până la 17 ani (până în 2044 pentru ≥ 2.000 EL și până în 2055 pentru 1.000–2.000 EL), având în vedere că doar 2,9% din zonele rurale au canalizare și 38% din sistemele existente sunt neconectate.

- Planurile integrate de gestionare

Elaborarea planurilor pentru aglomerări de peste 100.000 EL și între 10.000 și 100.000 EL necesită o perioadă suplimentară de 12 ani (până în 2045 și, respectiv, 2051), din cauza lipsei de date și a capacității limitate a autorităților publice locale.

- Tratamentul secundar

Aplicarea tratamentului secundar pentru aglomerări de peste 2.000 EL și între 1.000 și 2.000 EL necesită 17 ani (până în 2044) și, respectiv, 6 ani suplimentari (până în 2055), având în vedere că 93% din stațiile de epurare nu îndeplinesc standardele naționale.

- Tratamentul terțiar

Implementarea pentru stațiile de peste 150.000 EL și pentru aglomerările de peste 10.000 EL în zone sensibile necesită 12 ani suplimentari față de prevederile Directivei 2024/3019 (până în 2051) și, respectiv, 7 ani suplimentari (până în 2060), din cauza lipsei actuale a infrastructurii pentru tratament terțiar.

- Tratamentul cuaternar

Aplicarea pentru stațiile de peste 150.000 EL și pentru aglomerările de peste 10.000 EL în zone cu risc de micropoluanti necesită 6 ani suplimentari (până în 2051) și, respectiv, 15 ani suplimentari (până în 2063), datorită absenței capacității de monitorizare a micropoluantilor și a necesității importului de tehnologii.

- Responsabilitatea extinsă a producătorilor

Implementarea responsabilității financiare pentru producătorii de produse care generează micropoluanti necesită 10 ani suplimentari (până în 2038), din cauza lipsei cadrului legislativ, a capacității tehnice limitate și a structurii pieței dominate de importuri.

- Neutralitatea energetică

Realizarea auditurilor energetice și atingerea țintelor de energie regenerabilă (20% până în 2035, 100% până în 2051) necesită 6 ani suplimentari (până în 2051), din cauza absenței actuale a surselor de energie regenerabilă în stațiile de epurare.

- Evaluarea și gestionarea riscurilor

Identificarea și evaluarea riscurilor necesită 8 ani suplimentari (până în 2033), iar revizuirea periodică 5 ani suplimentari (până în 2038), din cauza infrastructurii limitate.

- Accesul la sanitație:

Identificarea populației fără acces și înființarea facilităților de salubritate necesită 10 ani suplimentari (până în 2039), având în vedere că doar 40% din populație are acces la salubritate îmbunătățită.

- Monitorizarea implementării

Crearea seturilor de date pentru conformitate, salubritate și emisii necesită 10 ani suplimentari (până în 2038–2040), din cauza dependenței de progresul în implementarea altor articole și a lipsei sistemelor centralizate de date.

Aceste perioade de tranziție sunt justificate de costurile estimate (2,04 miliarde EUR pentru infrastructură, 100–150 milioane EUR pentru modernizarea stațiilor de epurare) și de provocările legate de capacitatea instituțională, acoperirea rurală limitată (3,6%) și poluarea actuală a apelor.

Prin urmare, proiectul Hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 950/2013 introduce un cadru modernizat și ambițios pentru gestionarea apelor uzate urbane, punând accent pe inovație, sustenabilitate și incluziune. Noile prevederi, precum tratamentul cuaternar, responsabilitatea extinsă a producătorilor, neutralitatea energetică și planurile integrate de gestionare, reflectă angajamentul de a aborda provocările emergente, precum micro-poluarea și schimbările climatice, asigurând în același timp protecția sănătății publice și a mediului. Termenele clare, obiectivele cuantificabile și cerințele de transparență garantează o implementare eficientă și monitorizarea progresului, consolidând angajamentul pentru un viitor mai curat și mai echitabil.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Pentru a soluționa problemele identificate în gestionarea apelor uzate și pentru a asigura alinierea la cerințele Directivei (UE) 2024/3019, au fost evaluate mai multe opțiuni alternative la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 950/2013. Aceste opțiuni au fost analizate în funcție de fezabilitatea lor, impactul asupra obiectivelor propuse

și capacitatea de implementare în contextul constrângerilor financiare, tehnice și instituționale ale Republicii Moldova. De asemenea, au fost luate în considerare riscurile asociate lipsei de intervenție normativă, precum și soluțiile alternative care ar putea aborda parțial problemele fără a necesita modificări legislative majore. În continuare, sunt prezentate opțiunile alternative analizate, motivele pentru care nu au fost considerate viabile și riscurile asociate nereglementării.

Prima opțiune analizată a presupus menținerea cadrului normativ existent, reprezentat de Hotărârea de Guvern nr. 950/2013, fără modificări substanțiale, și concentrarea eforturilor pe îmbunătățirea implementării prin măsuri administrative, campanii de informare și educare a publicului, precum și instruirea autorităților publice locale și a operatorilor de servicii de apă și canalizare. Această abordare ar viza creșterea gradului de conformare a infrastructurii existente și sensibilizarea populației și a operatorilor economici cu privire la importanța gestionării corecte a apelor uzate. Avantajul principal al acestei opțiuni constă în costurile reduse pe termen scurt, deoarece nu implică modificări legislative complexe sau investiții imediate în infrastructură. Cu toate acestea, această opțiune a fost respinsă din cauza insuficienței cadrului normativ existent, care nu include cerințele stricte ale Directivei (UE) 2024/3019, precum tratamentul terțiar și cuaternar, responsabilitatea extinsă a producătorilor, neutralitatea energetică sau gestionarea apelor pluviale. Menținerea regulamentului actual nu ar permite alinierea la acquis-ul comunitar, compromițând angajamentele Republicii Moldova ca stat candidat la Uniunea Europeană. În plus, infrastructura învechită, cu 93% din stațiile de epurare neconforme standardelor naționale, și lipsa resurselor financiare, limitează eficacitatea măsurilor administrative. Această opțiune nu ar aborda problema accesului limitat la canalizare în zonele rurale, unde doar 2,9% din localități dispun de astfel de sisteme, și ar perpetua poluarea apelor de suprafață și subterane, cu impact asupra sănătății publice prin creșterea incidenței bolilor hidrice și asupra mediului prin eutrofizarea râurilor Prut și Nistru. În absența unei intervenții normative, s-ar risca întârzierea integrării europene, pierderea finanțărilor externe și posibile sancțiuni din partea Uniunii Europene.

A doua opțiune evaluată a fost introducerea stimulentei economice pentru conformarea infrastructurii, fără modificarea legislației existente. Aceasta ar implica mecanisme precum subvenții pentru operatorii de servicii de canalizare, reduceri fiscale pentru investițiile în infrastructura de epurare sau tarife preferențiale pentru gospodăriile care se conectează la sistemele de canalizare existente. Avantajele acestei abordări includ stimularea investițiilor private și implicarea operatorilor economici în modernizarea infrastructurii, accelerarea conectării gospodăriilor la sistemele existente, în special în zonele urbane, și reducerea poverii financiare asupra autorităților publice locale prin atragerea capitalului privat. Totuși, această opțiune a fost considerată insuficientă, deoarece stimulentele economice nu pot compensa

absența unui cadru normativ actualizat care să impună standarde stricte pentru tratamentul avansat, gestionarea apelor pluviale sau responsabilitatea producătorilor. Fără aceste norme, investițiile s-ar concentra pe soluții parțiale, nealiniate la standardele Uniunii Europene. De asemenea, bugetul național limitat nu poate susține subvenții pe scară largă, iar dependența de fonduri externe, necesită un cadru legal clar pentru a asigura utilizarea eficientă a acestora. Stimulentele economice nu ar soluționa problema accesului la salubritate în zonele rurale, unde doar 40% din populație beneficiază de salubritate îmbunătățită, și nu ar aborda poluarea difuză din aglomerările sub 2.000 de echivalenți locuitori. În absența unui cadru normativ care să impună obligații clare, stimulentele riscă să fie ineficiente, ducând la investiții fragmentate și necoordonate, perpetuând poluarea apelor și riscurile pentru sănătate, precum și întârzierea alinierii la acquis-ul comunitar.

A treia opțiune analizată a presupus transpunerea imediată a Directivei (UE) 2024/3019 prin modificarea Hotărârii de Guvern nr. 950/2013, respectând termenele standard ale directivei, fără a reglementa perioade de tranziție extinse. Aceasta ar implica implementarea cerințelor privind sistemele de colectare, tratamentul secundar, terțiar și cuaternar, neutralitatea energetică și responsabilitatea producătorilor conform termenelor stabilite, cum ar fi anul 2027 pentru sistemele de colectare pentru aglomerări de peste 2.000 EL sau 2033 pentru planurile integrate pentru aglomerări de peste 100.000 EL. Această abordare ar asigura o aliniere rapidă la acquis-ul comunitar, consolidând poziția Republicii Moldova ca stat candidat, ar accelera accesul la finanțări europene pentru modernizarea infrastructurii și ar demonstra angajamentul față de obiectivele Pactului Verde European. Cu toate acestea, această opțiune a fost respinsă din cauza capacității insuficiente de implementare. Infrastructura actuală este extrem de limitată, cu doar 7% din stațiile de epurare conforme standardelor naționale și nicio stație capabilă să ofere tratament terțiar sau cuaternar. Investițiile necesare, estimate la 2,04 miliarde EUR, depășesc capacitatea financiară a țării pe termen scurt. Constrângerile instituționale, inclusiv lipsa specialiștilor în 63% din autoritățile publice locale, fac imposibilă implementarea rapidă a cerințelor complexe ale directivei. Implementarea imediată ar crește tarifele la apă și canalizare, afectând gospodăriile vulnerabile, unde 51% din gospodăriile nu își permit cheltuielile de bază pentru conectare. Deși această opțiune ar accelera alinierea formală, lipsa infrastructurii și a capacității instituționale ar duce la neconformitate practică, generând riscuri de sancțiuni din partea Uniunii Europene și ineficiență în utilizarea fondurilor.

Lipsa intervenției prin modificarea Hotărârii de Guvern nr. 950/2013 ar avea consecințe grave. Poluarea apelor de suprafață și subterane ar continua, afectând biodiversitatea, calitatea apei potabile și ecosistemele acvatice, cu 39% din corpurile de apă din bazinul Nistru și 32% din bazinul Prut clasificate ca fiind expuse riscului

de poluare severă. Sănătatea publică ar fi afectată, cu o creștere a incidenței bolilor hidrice, în special în zonele rurale, unde 60% din populație nu are acces la sanitație îmbunătățită. Impactul economic ar include pierderi în sectorul pescuitului, de 10–15% anual, al turismului, prin diminuarea atractivității zonelor riverane, și al agriculturii, cu pierderi de până la 20% din recoltă în zonele afectate de ape contaminate. Nerespectarea angajamentelor din Programul Național de Aderare ar putea duce la pierderea finanțărilor Uniunii Europene și la sancțiuni, afectând credibilitatea Republicii Moldova ca stat candidat. În plus, poluarea râurilor Prut și Nistru ar putea genera tensiuni cu țările vecine, în special România și Ucraina, din cauza impactului asupra apelor transfrontaliere.

Opțiunea selectată este modificarea Hotărârii de Guvern nr. 950/2013 pentru a transpune integral Directiva (UE) 2024/3019, cu perioade de tranziție extinse adaptate contextului Republicii Moldova. Această abordare a fost aleasă deoarece asigură alinierea completă la acquis-ul comunitar, respectând angajamentele din Programul Național de Aderare, răspunde provocărilor structurale prin introducerea unor reglementări moderne pentru colectare, tratare avansată, neutralitate energetică și responsabilitatea producătorilor, și include termene de tranziție realiste, cum ar fi 2044 pentru sistemele de colectare pentru aglomerări de peste 2.000 EL și 2051 pentru neutralitatea energetică, care țin cont de constrângerile financiare și instituționale. Această opțiune minimizează riscurile de mediu, sănătate și economice prin abordarea poluării difuze, a micro-poluantilor și a accesului la sanitație, facilitând accesul la finanțări externe, cum ar fi cele de la Banca Mondială și Uniunea Europeană, prin demonstrarea unui angajament clar față de standardele europene.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Modificarea Hotărârii de Guvern nr. 950/2013 va genera un impact structural și instituțional profund asupra sectorului public, implicând autoritățile publice centrale și locale, agențiile de reglementare și operatorii de servicii de apă și canalizare. În prezent, infrastructura de gestionare a apelor uzate din Republica Moldova este extrem de limitată: doar 9,9% din localități, reprezentând 53 de orașe și 99 de sate, dispun de sisteme publice de canalizare, cu o acoperire urbană de 65,9% și rurală de doar 2,9%. Din cele 109 stații de epurare inventariate, doar 7% respectă standardele naționale, iar niciuna nu îndeplinește cerințele Uniunii Europene. Capacitatea instituțională este, de asemenea, deficitară, cu o rată de funcții vacante de 41% în autoritățile de reglementare și lipsa personalului specializat în 63% din autoritățile publice locale. Implementarea Directivei (UE) 2024/3019 necesită reforme structurale pentru a răspunde cerințelor privind colectarea apelor uzate, elaborarea planurilor integrate de gestionare, tratamentul secundar, terțiar și cuaternar, auditurile energetice, evaluarea riscurilor, accesul la salubritate și raportarea datelor.

Implementarea directivei va impune atribuirea unor responsabilități semnificative instituționale noi pentru autoritățile publice centrale și subordonate. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, prin Direcția pentru Politici de Aprovizionare cu Apă și Sanitație, va coordona elaborarea Planului Național de Amenajare a Teritoriului, programat pentru finalizare în 2028. Acest plan este esențial pentru delimitarea aglomerărilor, identificarea zonelor sensibile și stabilirea priorităților de investiții. Procesul va necesita recrutarea de personal specializat, având în vedere că doar două din cele cinci posturi din direcție sunt ocupate, precum și dotarea cu sisteme informatice și GIS pentru gestionarea datelor. Ministerul Mediului, prin Departamentul de Management Integrat al Resurselor de Apă, va fi responsabil pentru transpunerea normelor tehnice privind tratamentul terțiar și cuaternar și pentru monitorizarea micropoluantilor. Cu doar cinci din cele șapte posturi ocupate, acest departament necesită suplimentarea resurselor umane și a echipamentelor de monitorizare pentru a îndeplini cerințele de monitoring.

Agenția de Mediu, conform Hotărârii de Guvern nr. 159/2019, va prelua responsabilitatea pentru autorizarea și monitorizarea deversărilor, dar capacitatea sa actuală este limitată: doar 37 din cele 109 stații de epurare dețin autorizații valabile, iar absența unui sistem centralizat de gestionare a datelor împiedică raportarea conformă. Inspectoratul pentru Protecția Mediului, conform Hotărârii de Guvern nr. 312/2018, va intensifica inspecțiile, dar cu doar trei din cele cinci posturi ocupate în Departamentul de Control al Resurselor de Apă și Atmosferice, acoperirea este limitată la 50 de stații în 2024, reprezentând doar 18% din total. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, conform Legii nr. 174/2017, va aproba planurile de investiții ale operatorilor, însă patru din cei 34 de operatori nu au prezentat planuri în 2024, reflectând o capacitate limitată de planificare.

Pe termen mediu, autoritățile publice locale, care numără 898 de entități, vor integra planurile de gestionare a apelor uzate în strategiile lor de dezvoltare, conform Legii nr. 303/2013. În prezent, doar 14% dintre acestea includ obiective de salubritate în planurile lor, iar 59% sunt de dimensiune medie, cu 4–10 angajați, lipsiți de personal specializat. Vor fi necesare programe de asistență tehnică și finanțare externă pentru a sprijini autoritățile locale în elaborarea proiectelor tehnice și gestionarea serviciilor de canalizare. Pe termen lung, reformele vor consolida capacitatea instituțională prin crearea unui cadru integrat de gestionare a apelor uzate, cu accent pe regionalizarea operatorilor și standardizarea monitorizării. Aceasta va implica formarea continuă a personalului, dotarea cu echipamente moderne, precum senzori pentru monitorizarea calității apelor, și integrarea datelor în baze centralizate compatibile cu cerințele Agenției Europene de Mediu.

Efectele prognozate includ o coordonare interinstituțională îmbunătățită, o conformitate sporită cu standardele Uniunii Europene și un acces crescut la finanțările externe, esențiale pentru investițiile estimate la 2,04 miliarde de euro.

Reformele structurale vor include recrutarea a 50–100 de specialiști în următorii cinci ani pentru ministere și agenții, programe de formare pe standarde UE, dezvoltarea unei baze de date centralizate integrate cu sisteme GIS, înființarea a 5–7 structuri regionale de coordonare a operatorilor până în 2035 și finalizarea Planului Național de Amenajare a Teritoriului. Aceste măsuri se încadrează în atribuțiile existente ale instituțiilor, dar necesită extinderea competențelor pentru a include gestionarea micropoluantilor, auditurile energetice și planurile integrate. Fără o perioadă de tranziție extinsă, până în 2044 pentru aglomerările ≥ 2.000 EL și 2055 pentru aglomerările 1.000–2.000 EL, sectorul public ar fi supus unei presiuni financiare și administrative excesive, ceea ce ar putea duce la implementare inefficientă și riscuri de neconformitate, afectând poziția Republicii Moldova în negocierile de aderare la Uniunea Europeană.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Amploarea investițiilor necesare pentru implementarea completă a Directivei depășește cu mult capacitatea financiară pe termen scurt a Republicii Moldova. Conform Strategiei Naționale de Aprovizionare cu Apă și Sanitație 2014–2030, costul total al implementării infrastructurii de apă și sanitație în toate localitățile țării a fost estimat la aproximativ 2,04 miliarde de euro, din care 998 milioane de euro pentru sistemele de aprovizionare cu apă potabilă și 1,04 miliarde de euro pentru canalizare și tratarea apelor uzate.

Un astfel de nivel de investiții este provocator și nu poate fi susținut pe termen scurt, având în vedere constrângerile bugetare și capacitatea limitată de absorbție a fondurilor. Această povară financiară ar depăși posibilitățile bugetului de stat, bugetelor locale și operatorilor, dar și capacitatea populației de a suporta costurile de operare și întreținere.

Nevoi de investiții: Atingerea cerințelor Directivei necesită investiții majore de capital în infrastructură: extinderea rețelelor de canalizare în aproximativ 749 de localități fără acces, construcția de noi stații de epurare a apelor uzate, modernizarea celor existente și echiparea lor cu echipamente moderne (de exemplu, stații de tratare avansată, sisteme eficiente de pompare, laboratoare de monitorizare a calității apei). Sunt necesare, de asemenea, investiții în IT (sisteme de monitorizare și control, baze de date pentru raportare) și crearea capacităților instituționale pentru operarea noilor facilități. Aceste estimări naționale (aproximativ 2 miliarde de euro) ilustrează amploarea acestor nevoi, care depășesc posibilitățile de finanțare internă pe termen scurt.

Costuri operaționale și de întreținere: Pe lângă investiția inițială, noua infrastructură va genera costuri anuale semnificative de operare și întreținere: costuri cu electricitatea pentru pompare și stațiile de tratare a apelor uzate, personal calificat, reactivi și materiale de tratare, reparații ale rețelelor etc. Aceste costuri recurente

trebuie susținute fie prin tarife plătite de consumatori, fie prin subvenții, și pot pune presiune pe bugetele locale și gospodării, în special în zonele rurale unde puterea de plată este scăzută. Pentru a fi sustenabilă, implementarea trebuie sincronizată cu creșteri treptate ale bazei de utilizatori conectați și ale veniturilor operatorilor, altfel noile stații riscă să fie subutilizate sau prost întreținute. Perioada de tranziție extinsă oferă posibilitatea de a crește gradual gradul de conectivitate și de a ajusta tarifele pas cu pas, în paralel cu implementarea mecanismelor de sprijin (de exemplu, fonduri de compensare pentru categorii vulnerabile) pentru a asigura recuperarea costurilor de operare.

Surse de finanțare: Având în vedere dimensiunea financiară, atingerea obiectivelor Directivei va depinde de mobilizarea diverselor surse de finanțare, a căror combinație necesită timp:

- Bugetul național: alocări anuale dedicate infrastructurii de ape uzate, care, totuși, trebuie crescute gradual pentru a nu dezechilibra finanțele publice.
- Contribuții de la autoritățile publice locale: cofinanțarea proiectelor de către municipalități și consilii raionale, în limitele resurselor locale, care sunt adesea reduse. O perioadă mai lungă oferă comunităților locale timp pentru a-și planifica bugetele și a participa la investiții.
- Instrumente de preaderare UE: fonduri nerambursabile sau alte facilități europene pentru candidați, care pot acoperi o parte semnificativă a costurilor. Accesarea acestor fonduri implică etape de programare, aplicare și implementare care se desfășoară pe parcursul mai multor ani.
- Sprijin bilateral din partea donatorilor: acorduri cu state partenere sau instituții financiare internaționale (BEI, BERD, Banca Mondială) pentru împrumuturi concesionale și granturi. Această finanțare poate veni eșalonat pe măsură ce proiectele avansează și condiționalitățile (de exemplu, reforme sectoriale) sunt îndeplinite.
- Contribuții ale operatorilor/autofinanțare: veniturile generate de operatorii regionali de apă-canal (din tarife) pot fi reinvestite parțial în extinderea și întreținerea sistemelor. Totuși, capacitatea de autofinanțare a operatorilor este în prezent limitată, deoarece tarifele actuale nu acoperă integral costurile de capital. Pe termen lung, odată cu creșterea eficienței și a bazei de clienți, se așteaptă ca operatorii să își crească participarea la finanțarea investițiilor (inclusiv prin accesarea împrumuturilor comerciale garantate cu venituri viitoare).

Proiectul nu stabilește și nu aprobă tarife concrete pentru serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare. Impactul asupra tarifelor va depinde de volumul și structura investițiilor efectiv realizate, sursele de finanțare utilizate, ponderea granturilor și a împrumuturilor, costurile operaționale suplimentare, ritmul regionalizării serviciilor, numărul de consumatori conectați și metodologia tarifară aplicabilă. Prin urmare, la etapa elaborării prezentului proiect nu poate fi determinată o majorare tarifară unică sau uniformă la nivel național.

Riscul transferării unei părți a costurilor de conformare asupra tarifelor nu poate fi exclus, motiv pentru care proiectul prevede o implementare etapizată, iar planificarea investițiilor trebuie corelată cu principiul accesibilității serviciilor și cu necesitatea protejării gospodăriilor vulnerabile. O evaluare concretă a impactului tarifar urmează a fi realizată la nivelul fiecărui operator și al fiecărui proiect investițional, în cadrul aprobării planurilor de investiții și al procedurilor de stabilire sau ajustare a tarifelor.

Impactul asupra capacității instituționale și de monitorizare

Implementarea noilor cerințe va genera necesități suplimentare de capacitate administrativă și tehnică pentru autoritățile și instituțiile implicate în autorizare, monitorizare, control, raportare și planificare. În prezent, capacitatea instituțională este afectată de un nivel semnificativ al funcțiilor vacante, estimat la aproximativ 41% în structurile relevante de reglementare și control, precum și de deficitul de personal specializat la nivelul autorităților administrației publice locale.

Acoperirea acestui deficit presupune, etapizat, recrutarea și formarea personalului specializat, consolidarea capacităților tehnice și digitale, precum și asigurarea resurselor necesare pentru exercitarea noilor atribuții. Costurile exacte aferente suplimentării personalului nu pot fi determinate exclusiv în baza prezentului proiect, acestea urmând a fi stabilite în funcție de necesarul efectiv de personal, structurile organizatorice aprobate, etapele de implementare și limitele alocațiilor bugetare disponibile.

Totodată, implementarea cerințelor extinse de monitorizare, inclusiv pentru micropoluanți, parametri de sănătate publică și alți indicatori prevăzuți de noul cadru normativ, va necesita consolidarea capacităților laboratoarelor competente, inclusiv prin dotarea cu echipamente analitice corespunzătoare, dezvoltarea metodelor de analiză, asigurarea materialelor de referință și instruirea personalului. Cuantificarea integrală a acestor costuri necesită o evaluare tehnică distinctă a capacităților existente și a necesarului de investiții și va fi realizată în cadrul programării etapizate a implementării și al proiectelor investiționale aferente.

În concluzie, sustenabilitatea financiară a implementării Directivei depinde de combinația optimă a acestor surse. Orizontul de timp extins permite autorităților să structureze un mecanism combinat de finanțare (buget național + local + fonduri externe) care ar face posibil volumul mare de investiții fără a pune în pericol stabilitatea macro-economică. Fără această tranziție graduală, există riscul ca mecanismele de finanțare să fie insuficiente, proiectele să rămână neterminate sau datoria publică să crească nesustenabil.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Modificarea Hotărârii de Guvern nr. 950/2013 va avea un impact moderat asupra sectorului privat, cu accent mai mare asupra producătorilor de produse farmaceutice și cosmetice, precum și asupra altor operatori economici privați. Producătorii din aceste domenii vor fi afectați prin introducerea principiului responsabilității extinse a producătorului, conform Articolului 9 al Directivei, iar întreprinderile mici și mijlocii din sectoarele construcțiilor și tehnologiilor de mediu vor întâmpina atât oportunități, cât și provocări legate de conformarea la noile cerințe.

Principiul REP înseamnă că producătorii sunt obligați să contribuie financiar la gestionarea impactului produselor lor asupra mediului, după ce acestea ajung în apele uzate. Acest lucru se aplică colectiv, prin organizații specializate create de

producători (similar cu sistemele de reciclare pentru ambalaje). Contribuțiile financiare ale producătorilor se calculează proporțional cu cantitatea de produse puse pe piață, gradul de pericolozitate și biodegradabilitate a substanțelor. Directiva estimează că aceste costuri ar duce la o creștere marginală a prețurilor produselor (sub 1%), fără a afecta accesibilitatea medicamentelor esențiale sau concurența pe piață.

4.4. Impactul social

Implementarea Directivei 2024/3019 va avea un impact considerabil asupra peisajului social și economic al Republicii Moldova, în special pentru comunitățile rurale, autoritățile locale și gospodăriile. În zonele rurale și orașele mici, gradul de conectare la rețeaua de canalizare este încă extrem de scăzut, ceea ce indică investiții inițiale masive necesare.

Doar 53 de municipalități și orașe și 96 de localități rurale beneficiază de acces la rețele de colectare a apelor uzate, ceea ce reprezintă doar 9,7% din totalul localităților din țară. Cel mai mare procent de localități cu acces la sisteme publice de canalizare a fost înregistrat în municipiul Chișinău (77,1%), UTA Găgăuzia (28,1%) și regiunea Centru (10,5%), iar localitățile din regiunile Sud și Nord au cele mai scăzute rate de acces (6,8% și, respectiv, 5,2%). Această situație evidențiază decalajul major de infrastructură și arată că efortul de conformare va afecta în principal comunitățile rurale, unde accesibilitatea financiară este limitată.

Crearea sistemelor de canalizare și epurare în toate localitățile rurale va necesita o creștere graduală a tarifelor și coplăți din partea cetățenilor, dar veniturile scăzute din aceste zone impun o abordare treptată. O implementare bruscă ar genera poveri economice insuportabile: operatorii ar trebui să recupereze costurile prin tarife mult mai mari, ceea ce ar afecta accesibilitatea serviciilor pentru populația vulnerabilă. Prin acordarea unei perioade de tranziție extinse, Guvernul și autoritățile locale pot eșalona investițiile și implementa mecanisme de sprijin (subvenții țintite, granturi) astfel încât impactul social negativ (creșterea bruscă a facturilor, riscul de neconectare din motive financiare) să fie atenuat.

Totodată, disparitățile tarifare între regiuni aprofundează și mai mult povara socială și economică. De exemplu, în Chișinău o gospodărie care consumă 10 m³ pe lună plătește aproximativ 186 MDL, în timp ce în Cahul același serviciu ajunge la 381 MDL, iar în Glodeni depășește 880 MDL. Acest lucru înseamnă că gospodăriile din orașele mai mici pot ajunge să plătească de cinci ori mai mult pentru același serviciu de bază comparativ cu capitala. Cazul Cahul este deosebit de ilustrativ: înainte de lansarea proiectului de investiții 2019–2025, tariful total pentru servicii de apă și canalizare era de 19,83 MDL/m³; până în 2025, acesta aproape s-a dublat la 38,11 MDL/m³. Pentru o gospodărie care consumă 10 m³ pe lună, aceasta a însemnat o creștere de la 198 MDL la 381 MDL. Astfel de dinamici arată că, chiar dacă investițiile îmbunătățesc infrastructura, ele pot crește semnificativ costurile pentru gospodării. Conform estimărilor Băncii Mondiale, tarifele actuale reprezintă deja

aproximativ 2% din venitul mediu al gospodăriilor, iar familiile vulnerabile pot cheltui 5% sau mai mult. Acest lucru subliniază importanța unei perioade de tranziție extinse, care să permită statului să introducă mecanisme compensatorii și ajustări tarifare graduale, asigurând că respectarea Directivei nu duce la excluziune socială sau la aprofundarea inegalităților regionale.

Cu toate acestea, aceste creșteri tarifare nu reflectă pe deplin impactul financiar al investițiilor, deoarece politica tarifară a Republicii Moldova oferă în prezent un mecanism de protecție pentru consumatori. Prin ajustări etapizate și considerente de accesibilitate, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică previne transferul imediat al tuturor costurilor de investiții în tarife. Fără astfel de garanții regulatorii, creșterile din Cahul și alte orașe ar fi fost semnificativ mai mari. Acest lucru întărește argumentul că este necesară o perioadă de tranziție mai lungă, atât pentru a distribui costurile investițiilor în timp, cât și pentru a păstra accesibilitatea pentru gospodăriile vulnerabile.

Cele 898 de autorități publice locale (APL) din Republica Moldova sunt responsabile de planificarea locală a serviciilor de apă și sanitație conform Legii nr. 303/2013, dar 59% sunt de dimensiuni medii (4–10 angajați), iar 63% lipsesc personal specializat, ceea ce limitează capacitatea lor de a implementa proiecte complexe de ape uzate (Studiu 2017). Doar 65% dintre APL au acorduri cu operatorii, ceea ce duce la furnizarea inconsistentă a serviciilor. Cei 34 de operatori de aprovizionare cu apă și canalizare, în principal întreprinderi municipale sau asociații de utilizatori de apă, gestionează 90% din sisteme, dar sunt constrânși de capacități limitate: 10% lipsesc statut juridic formal, iar operatorul mediu angajează doar 3 angajați, cu 50% neinstruiți în 2015–2016 (Studiu 2017).

Gospodăriile rurale, care reprezintă 57% din populația de 2,6 milioane a Republicii Moldova (1,5 milioane de persoane), se confruntă cu provocări semnificative de accesibilitate. 75% se bazează pe latrine cu groapă, dintre care 38% raportează mirosuri și 28% arată contaminare fecală, ceea ce reprezintă riscuri pentru sănătate. 80% depind de puțuri sau foraje, și doar 20% au toalete cu apă curentă, cu 51% citând costurile considerabile de conectare în special pentru gospodăriile cu venituri scăzute sub 4.500 MDL/lună.

Modernizarea a 75 de stații de epurare prioritare implică investiții semnificative, iar extinderea rețelelor de canalizare cu 200 km costă sume substanțiale, depășind cu mult bugetul instituțional pentru 2025. Întreținerea a 75 de stații de epurare va genera de asemenea costuri anuale, punând presiune pe bugetele operatorilor care se bazează pe tarife și subvenții limitate.

Din punct de vedere social, sanitația precară crește riscurile de boli transmise prin apă, în special în zonele rurale. Poluarea apelor subterane din apele uzate netratate afectează agricultura (70% din mijloacele de trai rurale) și calitatea apei potabile pentru 80% din gospodăriile rurale. Acoperirea scăzută a canalizării (2,9%

rurală) împiedică standardele de viață și dezvoltarea economică rurală, limitând crearea de locuri de muncă și investițiile.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Modificarea Hotărârii de Guvern nu implică, în mod direct, prelucrarea datelor cu caracter personal. Cu toate acestea, implementarea Articolului 22 din directivă, care vizează crearea unor seturi de date integrate privind conformitatea, accesul la servicii de salubritate și emisiile de gaze cu efect de seră, va contribui semnificativ la îmbunătățirea capacității de monitorizare și raportare a performanței de mediu la nivel național.

Colectarea informațiilor referitoare la gospodării și operatori economici — precum cele privind racordarea la rețelele publice sau utilizarea sistemelor individuale de salubritate — se va realiza exclusiv în scopuri statistice și de analiză, cu respectarea principiilor de proporționalitate și minimizare a datelor. Datele vor fi agregate și anonimizate, asigurând astfel protejarea identității persoanelor și eliminarea oricărui risc de utilizare necorespunzătoare.

Perioada de stocare a datelor va fi conformă cu cerințele directivei, respectiv de minimum șase ani pentru raportările periodice. Prin aceste măsuri, se anticipează o creștere a eficienței administrative, o mai bună fundamentare a deciziilor de mediu și o consolidare a transparenței instituționale. Riscurile potențiale asupra drepturilor și libertăților persoanelor sunt minime, iar beneficiile în termeni de sustenabilitate, conformitate și încredere publică sunt considerabile.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu instituie drepturi, obligații sau condiții de acces la serviciile de apă și canalizare diferențiate în funcție de sex sau gen. Beneficiile urmărite prin îmbunătățirea colectării și epurării apelor uzate, reducerea riscurilor pentru sănătatea publică și extinderea accesului la sanitație au caracter general și sunt destinate întregii populații.

Cu toate acestea, impactul socio-economic indirect al implementării proiectului poate fi resimțit diferit de anumite categorii de populație, inclusiv de gospodăriile cu venituri reduse, gospodăriile monoparentale, persoanele vârstnice și alte persoane vulnerabile. În măsura în care implementarea investițiilor necesare conformării va determina, în anumite localități, ajustarea graduală a tarifelor pentru serviciile de apă și canalizare, povara financiară relativă poate fi mai ridicată pentru gospodăriile cu venituri mici. În această categorie pot fi reprezentate într-o proporție relevantă femeile care întrețin singure gospodării monoparentale sau femeile vârstnice cu venituri limitate.

Totodată, sistemul de răspundere extinsă a producătorilor aplicabil anumitor medicamente de uz uman și produse cosmetice presupune suportarea de către producători a costurilor prevăzute de cadrul normativ. Eventuala reflectare integrală sau parțială a acestor costuri în prețurile finale ale produselor depinde de comportamentul pieței, de structura costurilor producătorilor și importatorilor și de mecanismele de formare a prețurilor și nu poate fi

cuantificată la etapa elaborării prezentului proiect. Din acest motiv, nu poate fi stabilit anticipat un impact diferențiat cert asupra femeilor sau asupra unei anumite categorii de consumatori.

În același timp, proiectul poate produce efecte sociale pozitive relevante din perspectiva egalității de gen prin extinderea accesului la condiții sigure de sanitație, îmbunătățirea calității mediului și reducerea riscurilor sanitare, inclusiv pentru persoanele care desfășoară activități de îngrijire în cadrul gospodăriei.

În procesul de implementare, politicile tarifare, mecanismele de sprijin social și măsurile de extindere a accesului la sanitație urmează să țină seama de accesibilitatea financiară pentru gospodăriile vulnerabile și de necesitatea prevenirii unor efecte socio-economice disproporționate.

4.5. Impactul asupra mediului

Modificarea Hotărârii de Guvern nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale, în vederea alinierii la Directiva (UE) 2024/3019 privind epurarea apelor uzate urbane (reformare), va genera un impact semnificativ asupra mediului, contribuind la reducerea poluării apelor, protejarea biodiversității acvatice, promovarea economiei circulare și alinierea la obiectivele Pactului Verde European. În prezent, râurile Nistru și Prut, principalele artere hidrografice ale Republicii Moldova, cu caracter transfrontalier, sunt grav afectate de deversările necontrolate de ape uzate, care conțin concentrații ridicate de nutrienți, precum azotul și fosforul, substanțe organice, metale grele și micropoluanti, inclusiv substanțe per- și polifluoroalchilice (PFAS), pesticide și reziduurile farmaceutice. Conform raportului UNDP „Advancing Transboundary Co-operation and Integrated Water Resources Management in the Nistru River Basin” din 2025, calitatea apei în bazinul Nistru variază între limita Clasei III de calitate – moderat poluată, cu excepția unor secțiuni de monitorizare, în care limitele clasei de calitate în media II – bună. În mod similar, în bazinul Prut-Dunăre-Marea Neagră, 32% din corpurile de apă sunt clasificate „la risc” din cauza poluării cu substanțe organice și nutrienți. Aceste condiții reduc capacitatea de autoepurare a ecosistemelor acvatice, conduc la proliferarea algelor toxice, diminuează nivelul de oxigen dizolvat și afectează grav biodiversitatea, inclusiv specii sensibile precum peștele și macroinvertebratele, care servesc drept indicatori ai sănătății ecosistemelor. Poluarea apelor subterane, utilizate de 80% din gospodăriile rurale ca sursă de apă potabilă, amplifică riscurile pentru sănătatea publică, contribuind la creșterea incidenței bolilor hidrice, precum gastroenteritele și hepatitele. Schimbările climatice, caracterizate prin secete și inundații din ce în ce mai frecvente, agravează aceste probleme, reducând debitul râurilor mici și medii, colmatând albiile și deteriorând regimurile hidrologice, hidrochimice și hidrobiologice. Inventarul hidrotehnic realizat în 2018–2019, cu sprijinul Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare, a identificat 6.763 de obiective acvatice,

dintre care 24% sunt afectate de procese de uscare activă, necesitând intervenții urgente pentru protecție și restaurare.

Un beneficiu major al implementării directivei constă în reducerea poluării apelor de suprafață și subterane prin măsuri comprehensive de colectare, epurare și monitorizare. Extinderea sistemelor de colectare a apelor uzate pentru aglomerările cu peste 1.000 de echivalenți locuitori, față de pragul actual de 2.000, va reduce semnificativ deversările necontrolate, care reprezintă principala sursă de poluare a apelor de suprafață. În prezent, doar 9,9% din localități dispun de sisteme publice de canalizare, iar în zonele rurale, unde doar 2,9% din populație are acces la astfel de sisteme, gospodăriile se bazează pe gropi absorbante și fose septice rudimentare, care contaminează apele subterane. Conectarea gospodăriilor la sisteme centralizate va elimina aceste surse de poluare difuză, protejând sursele de apă potabilă utilizate de 80% din gospodăriile rurale. Modernizarea stațiilor de epurare prin introducerea tratamentului secundar și terțiar va permite eliminarea nutrienților, precum azotul și fosforul, care provoacă eutrofizarea apelor, un fenomen ce afectează 39% din corpurile de apă din bazinul Nistru. Tehnologii precum sedimentarea secundară, nitrificarea/denitrificarea și eliminarea fosforului vor reduce concentrațiile de cerere biochimică de oxigen (BOD_5), cerere chimică de oxigen (COD) și amoniu (NH_4), îmbunătățind calitatea apei și capacitatea de autoepurare a ecosistemelor acvatice. Introducerea tratamentului cuaternar, utilizând metode precum ozonarea și carbonul activat, va aborda poluarea cu micropoluanti, inclusiv PFAS, microplasticele și reziduurile farmaceutice, care în prezent contaminează apele subterane și de suprafață, reducând riscurile pentru sănătatea publică și ecosisteme. Aceste măsuri vor proteja sursele de apă potabilă și vor reduce poluarea difuză, care afectează 50% din râurile mici.

Protecția biodiversității acvatice reprezintă un alt beneficiu semnificativ al implementării directivei. Poluarea actuală, cauzată de deversările necontrolate și de lipsa tratamentului adecvat, reduce nivelul de oxigen dizolvat, favorizează proliferarea algelor toxice și afectează grav biodiversitatea acvatică. Specii precum peștele și macroinvertebratele, care sunt indicatori esențiali ai sănătății ecosistemelor, sunt în declin din cauza eutrofizării și contaminării cu substanțe toxice. Prin reducerea concentrațiilor de nutrienți, tratamentul secundar și terțiar va diminua proliferarea algelor toxice, restabilind echilibrul ecologic în bazinele hidrografice ale râurilor Nistru și Prut. Eliminarea micropoluantilor prin tratamentul cuaternar va proteja sănătatea organismelor acvatice și lanțurile trofice, reducând impactul substanțelor toxice, precum PFAS și reziduurile farmaceutice, asupra speciilor sensibile. În plus, reducerea poluării va preveni colmatarea albiilor râurilor mici, care sunt esențiale pentru biodiversitate, și va sprijini refacerea habitatelor acvatice degradate, contribuind la conservarea speciilor protejate și la restaurarea ecosistemelor acvatice.

Îmbunătățirea gestionării apelor pluviale va contribui semnificativ la protejarea mediului prin prevenirea poluării cauzate de deversările combinate din sistemele de canalizare în timpul precipitațiilor abundente, care afectează 32% din corpurile de apă din bazinul Prut. Directiva impune elaborarea planurilor integrate de gestionare a apelor pluviale pentru aglomerările cu peste 10.000 de echivalenți locuitori, promovând utilizarea infrastructurii verzi, cum ar fi parcurile umede, acoperișurile verzi și bazinele de retenție. Aceste măsuri vor limita debordările apelor pluviale la maximum 1% din volumul anual al apelor uzate colectate în condiții de vreme uscată, reducând poluarea punctiformă și difuză. Separarea apelor pluviale de apele uzate menajere în sistemele de canalizare va preveni deversările netratate, protejând calitatea apelor de suprafață și reducând presiunea asupra stațiilor de epurare. Aceste intervenții vor diminua impactul inundațiilor, exacerbate de schimbările climatice, asupra ecosistemelor acvatice, contribuind la menținerea stabilității regimurilor hidrologice.

Promovarea economiei circulare prin reutilizarea apelor uzate și gestionarea sustenabilă a nămolurilor va aduce beneficii substanțiale pentru mediu. Reutilizarea apelor uzate tratate în agricultură va reduce dependența de fertilizanți chimici, care contribuie la poluarea difuză a apelor subterane, afectând 50% din râurile mici. Această practică va diminua presiunea asupra resurselor de apă dulce, esențiale pentru 70% din activitățile agricole din zonele rurale, sprijinind securitatea alimentară și reducând impactul asupra mediului. Gestionarea sustenabilă a nămolurilor de epurare, prin reciclare și recuperarea materialelor critice, precum fosforul, va minimiza depozitarea în gropi de gunoi, reducând emisiile de metan și poluarea solului. Aceste măsuri vor promova utilizarea resurselor regenerabile, aliniind gestionarea apelor uzate la principiile economiei circulare și contribuind la conservarea resurselor naturale.

Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin atingerea neutralității energetice reprezintă un beneficiu ecologic major al directivei. În prezent, stațiile de epurare consumă cantități semnificative de energie, contribuind la emisiile de CO₂ și metan. Implementarea neutralității energetice pentru instalațiile cu peste 10.000 EL va implica producția de biogaz din nămolurile de epurare, reducând dependența de sursele de energie fosilă. Auditurile energetice regulate vor identifica oportunități de eficiență energetică, minimizând amprenta de carbon a stațiilor de epurare. Aceste măsuri vor contribui la combaterea schimbărilor climatice, aliniind Republica Moldova la obiectivele Pactului Verde European și reducând impactul sectorului apelor uzate asupra climei.

Monitorizarea avansată a poluanților și a parametrilor relevanți pentru sănătatea publică va consolida protecția mediului prin detectarea și gestionarea eficientă a surselor de poluare. Conform Articolului 22 al directivei, monitorizarea parametrilor precum CBO₅, CCO, NH₄, fosforul total, E. coli și micropoluanții (PFAS,

microplastice, reziduurile farmaceutice) va permite identificarea rapidă a surselor de poluare, reducând impactul asupra apelor de suprafață și subterane. În prezent, Laboratorul de Calitate a Apei al Agenției de Mediu monitorizează doar 10 din cei 45 de indicatori recomandați de Directiva-cadru privind apa, iar elementele biologice și hidromorfologice lipsesc din analizele sistematice. Implementarea unui sistem avansat de monitorizare, cu senzori și laboratoare specializate, va facilita detectarea poluanților emergenți, protejând ecosistemele acvatice și sursele de apă potabilă. Monitorizarea parametrilor de sănătate publică, inclusiv rezistența antimicrobiană și SARS-CoV-2, va preveni riscurile sanitare asociate apelor uzate, reducând impactul asupra mediului și sănătății umane. Aceste măsuri vor facilita raportarea datelor către Agenția Europeană de Mediu, consolidând conformitatea cu standardele Uniunii Europene și gestionarea durabilă a resurselor hidrice.

Consolidarea cooperării transfrontaliere va preveni impactul poluării asupra apelor partajate cu România și Ucraina, protejând ecosistemele transfrontaliere. Directiva actualizează prevederile privind notificarea imediată a incidentelor de poluare accidentală, reducând riscurile de tensiuni diplomatice și sprijinind gestionarea integrată a bazinelor hidrografice ale râurilor Nistru și Prut. Aceste măsuri vor contribui la conservarea biodiversității și la menținerea calității apelor în regiune, consolidând angajamentele Republicii Moldova ca stat candidat la Uniunea Europeană.

Implementarea directivei va sprijini adaptarea la schimbările climatice, care agravează poluarea apelor prin secete și inundații frecvente. Reducerea poluării va preveni colmatarea albiilor râurilor mici, protejând 24% din obiectivele acvatice afectate de uscare activă, conform inventarului hidrotehnic din 2018–2019. Gestionarea integrată a apelor pluviale va diminua impactul precipitațiilor abundente, reducând poluarea cauzată de deversările combinate și protejând ecosistemele acvatice de efectele inundațiilor. Aceste intervenții vor contribui la menținerea stabilității regimurilor hidrologice și la conservarea resurselor hidrice esențiale pentru biodiversitate și agricultură.

Deși implementarea directivei va genera beneficii ecologice semnificative, construcția infrastructurii de canalizare și modernizarea stațiilor de epurare pot produce impacte negative temporare asupra mediului. Lucrările de excavare și construcție pot perturba habitatele locale, în special în apropierea corpurilor de apă din bazinul Nistru, care găzduiesc specii protejate, și pot duce la deversări temporare de sedimente și poluanți. Aceste efecte vor fi atenuate prin planuri de gestionare a impactului de mediu, conforme cu standardele Uniunii Europene, care vor include utilizarea materialelor reciclabile, metode de construcție cu impact redus și sisteme de retenție și filtrare pentru prevenirea contaminării apelor de suprafață. Aceste măsuri vor asigura că impactele negative sunt minime și temporare, fiind compensate de beneficiile substanțiale ale reducerii poluării și restaurării ecosistemelor.

4.6. Alte impacturi și informații relevante
Conformarea va spori competitivitatea Republicii Moldova în contextul integrării europene, facilitând accesul la fonduri externe și consolidând securitatea alimentară prin protejarea resurselor de apă utilizate în agricultură.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul Hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale este un act normativ cu relevanță europeană, având ca scop principal transpunerea în legislația națională a Directivei (UE) 2024/3019 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2024 privind epurarea apelor uzate urbane (reformare). Această directivă, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 3019 din 12 decembrie 2024, intră în vigoare la 1 ianuarie 2025 și nu se află în proces de revizuire de către instituțiile Uniunii Europene, fiind un act normativ final adoptat recent ca reformare a Directivei Consiliului 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale, modificată ultima dată prin Directiva 2013/64/UE. Directiva (UE) 2024/3019 abrogă Directiva 91/271/CEE cu efect de la 1 august 2027 Obiectivele actului juridic al UE Directiva (UE) 2024/3019 stabilește un cadru armonizat pentru colectarea, tratarea și deversarea apelor uzate urbane în Uniunea Europeană, cu scopul fundamental de a proteja mediul acvatic și sănătatea umană, în conformitate cu abordarea „One Health” și principiile Pactului Verde European. Obiectivele principale ale directivei, așa cum sunt enunțate în preambul și articolele sale, includ: protejarea mediului și a sănătății umane împotriva poluării cauzate de apele uzate urbane, prin extinderea obligațiilor de colectare și tratament la toate aglomerările cu peste 1.000 EL (față de pragul anterior de 2.000); reducerea progresivă a emisiilor de gaze cu efect de seră la niveluri sustenabile, prin îmbunătățirea echilibrului energetic al activităților de colectare și tratare a apelor uzate; contribuția la tranziția către o economie circulară, prin promovarea reutilizării apelor uzate tratate, a recuperării nutrienților din nămoluri și a producției de energie regenerabilă, precum biogazul; îmbunătățirea accesului universal la salubritate, în special pentru grupurile vulnerabile și marginalizate; creșterea transparenței și guvernancei sectorului apelor uzate, prin sisteme moderne de raportare și acces la informații; supravegherea regulată a parametrilor relevanți pentru sănătatea publică în apele uzate urbane, inclusiv viruși precum SARS-CoV-2 și rezistența antimicrobiană; și implementarea principiului „poluatorul plătește”, inclusiv prin responsabilitatea extinsă a producătorilor de produse care generează micropoluanti, cum ar fi cele farmaceutice

și cosmetice. Aceste obiective sunt aliniate la Planul de acțiune al Uniunii Europene privind zero poluare pentru aer, apă și sol, precum și la Strategia „De la fermă la masă” și Directiva-cadru privind apa (2000/60/CE), vizând o reducere semnificativă a poluării urbane și o tranziție sustenabilă către o economie cu emisii reduse de carbon.

Gradul de transpunere a actului juridic al UE

Transpunerea Directivei (UE) 2024/3019 prin proiectul Hotărârii de Guvern nr. 950/2013 este parțială în ceea ce privește termenele de implementare, datorită necesității unor perioade de tranziție extinse adaptate contextului național al Republicii Moldova, ca stat candidat cu infrastructură învechită și resurse financiare limitate. De exemplu, obligațiile privind colectarea pentru aglomerări de peste 2.000 EL sunt transpuse integral, dar cu derogări de până la 17 ani pentru aglomerări sub 2.000 EL, reflectând acoperirea rurală de doar 2,9%. Similar, tratamentul cuaternar este transpus selectiv, cu perioade extinse pentru aglomerări mici, din cauza absenței capacității actuale de monitorizare a micropoluantilor. Această abordare parțială este justificată de constrângerile instituționale (rata de vacantare de 41% în autoritățile de reglementare) și tehnice (93% din stații neconforme), conform evaluărilor Băncii Mondiale.

Directiva (UE) 2024/3019 reprezintă o transpunere primară în legislația națională, deoarece Directiva 91/271/CEE a fost transpusă anterior parțial prin acte precum Legea apelor nr. 272/2011, Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 și Hotărârea Guvernului nr. 802/2013, care reglementau colectarea și deversarea apelor uzate, dar fără a include cerințe pentru tratamentul cuaternar, neutralitatea energetică sau supravegherea sănătății publice.

Tabelul de concordanță între prevederile Directivei (UE) 2024/3019 și cele ale proiectului Hotărârii de Guvern nr. 950/2013 a fost elaborat și reflectă gradul de transpunere.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul Hotărârii de Guvern nu introduce reglementări care să depășească cerințele minime ale Directivei (UE) 2024/3019 sau care să nu fie prevăzute expres în actul juridic al UE. Toate prevederile propuse sunt aliniate strict la obiectivele directivei, cu adaptări naționale justificate de contextul specific al Republicii Moldova. Modalitatea de transpunere integrală va include:

Transpunerea integrală a Directivei va presupune aprobarea prin acte normative a:

- Cerințelor privind prelevarea probelor și metodologia de măsurare a rezistenței la antimicrobiene în apele uzate urbane;

- Cerințelor privind definirea rolurilor și responsabilităților subiecților implicați în implementarea răspunderii extinse a producătorilor, inclusiv ale producătorilor, ale organizațiilor care implementează această răspundere, ale operatorilor stațiilor de epurare și ale autorităților publice locale, precum și procedura națională de recunoaștere și certificare a respectării de către respectivele organizații, cerințele de utilizare a mijloacelor financiare ale acestor organizații, împreună cu modalitățile de raportare a datelor fiabile de către toți subiecții cărora le revine răspunderea extinsă a producătorilor către autoritățile competente și, la cerere, către organizațiile care implementează răspunderea extinsă a producătorilor;

- Metodologiile de măsurare, estimare și modelare a emisiilor directe și indirecte de gaze cu efect de seră provenite de la stațiile de epurare a apelor uzate urbane, a microplasticelor din apele uzate urbane și din nămoluri, precum și metodologia de măsurare a indicatorilor „PFAS total” și „suma PFAS” în apele uzate urbane se elaborează și se aprobă de Guvern până în anul 2030.

- Elaborarea Programului național de punere în aplicare a Directivei 2024/3019 până la 1 ianuarie 2028.

- Elaborarea planurilor de management integrat al apelor uzate urbane, după cum urmează:

- până la 31 decembrie 2045, pentru zonele de drenare ale aglomerărilor cu cel puțin 100 000 EL;
- până la 31 decembrie 2051, pentru zonele de drenare ale aglomerărilor cuprinse între 10 000 și 100 000 EL.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În procesul de elaborare a proiectului hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale au fost respectate prevederile procedurale stabilite de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și de Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.

Anunțul de inițiere a elaborării proiectului Regulamentului a fost publicat pe platforma particip.gov.md la data de 09.02.2026, și poate fi consultat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16122.

Pentru consultarea și obținerea opiniilor părților interesate, proiectul hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale împreună

cu Nota de fundamentare și Tabelul de concordanță urmează a fi publicate pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md .
7. Concluziile expertizelor
Informațiile privind expertizarea juridică și anticorupție nu sunt aplicabile în prezent, întrucât proiectul se află la etapa de înregistrare. Datele respective vor fi completate ulterior, pe măsură ce se va desfășura procesul de expertizare.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Aprobarea și implementarea prezentului Regulament nu implică înființarea, reorganizarea sau desființarea unor instituții publice ori autorități ale administrației publice. De asemenea, nu se propune abrogarea integrală a niciunui act normativ existent, întrucât Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 privind gestionarea apelor uzate, precum și actele normative subsecvente, sunt parțial compatibile cu prevederile Directivei (UE) 2024/3019 și pot fi armonizate prin modificări și completări corespunzătoare. Cu toate acestea, anumite dispoziții ale Hotărârii Guvernului nr. 950/2013 urmează a fi abrogate, în vederea eliminării neconcordanțelor cu cadrul legislativ european actualizat. Pentru asigurarea transpunerii integrale a prevederilor Directivei (UE) 2024/3019 și implementarea corespunzătoare a principiului răspunderii extinse a producătorilor în domeniul apelor uzate, va fi elaborată și adoptată o nouă hotărâre a Guvernului privind răspunderea extinsă a producătorilor pentru apele uzate.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea proiectului Hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 950/2013, în vederea alinierii la Directiva (UE) 2024/3019 privind epurarea apelor uzate urbane, necesită un cadru structurat și coordonat interinstituțional, susținut financiar pe termen lung, pentru modernizarea infrastructurii, consolidarea capacității instituționale, asigurarea finanțării și monitorizarea progresului. Implementarea va fi realizată gradual, cu perioade de tranziție extinse, adaptate la constrângerile financiare, tehnice și instituționale ale Republicii Moldova, așa cum s-a detaliat în secțiunile privind impactul financiar și instituțional. Organizarea implementării opțiunii recomandate Implementarea proiectului va fi coordonată printr-un cadru interinstituțional care implică autorități centrale, agenții de reglementare, autorități publice locale (APL) și operatori de servicii de apă și canalizare. Pentru a atinge obiectivele propuse, se vor elabora și adopta planuri naționale și regionale de acțiune. Planul Național de Amenajare a Teritoriului, coordonat de Ministerul Infrastructurii și

Dezvoltării Regionale (MIDR) și programat pentru finalizare în 2028, va delimita aglomerările, va identifica zonele sensibile la eutrofizare și va stabili prioritățile de investiții pentru extinderea sistemelor de canalizare și modernizarea stațiilor de epurare, incluzând termene clare pentru aglomerările de peste 1.000 EL, cu derogări până în 2044 pentru ≥ 2.000 EL și 2055 pentru 1.000–2.000 EL. Planurile integrate de gestionare a apelor uzate, obligatorii pentru aglomerările de peste 10.000 EL, vor fi elaborate de APL în colaborare cu operatorii, sub supravegherea MIDR și a Ministerului Mediului, până în 2045 pentru aglomerări > 100.000 EL și 2051 pentru 10.000–100.000 EL, abordând gestionarea apelor pluviale și reducerea debordărilor la maximum 1% din volumul anual al apelor uzate. Programele regionale de investiții, vor facilita implementarea proiectelor de infrastructură în cele 898 de APL, prioritizând zonele rurale cu acoperire scăzută (2,9%).

Modernizarea și extinderea infrastructurii vor include extinderea rețelelor de canalizare pentru conectarea a 749 de localități fără sisteme de canalizare, prioritizând aglomerările de peste 2.000 EL până în 2044 și cele între 1.000–2.000 EL până în 2055, prin extinderea rețelelor cu 200 km, conform estimărilor Băncii Mondiale. Din cele 109 stații de epurare existente, 75 vor fi modernizate, incluzând instalarea tehnologiilor pentru tratamentul secundar până în 2044, terțiar până în 2051 și cuaternar până în 2063 pentru aglomerări > 10.000 EL, utilizând tehnologii precum nitrificare/denitrificare, eliminare a fosforului, ozonare și carbon activat. Gestionarea apelor pluviale va implica promovarea infrastructurii verzi, cum ar fi parcuri umede, acoperișuri verzi și bazine de retenție, pentru aglomerările > 10.000 EL, reducând poluarea difuză.

Consolidarea capacității instituționale va presupune recrutarea a 50–100 de specialiști până în 2030 de către MIDR, Ministerul Mediului, Agenția de Mediu și Inspectoratul pentru Protecția Mediului, pentru a reduce rata de funcții vacante de 41% și a acoperi nevoile de monitorizare și control. Programe de instruire vor fi organizate pentru operatorii de servicii (34 la nivel național) și personalul APL, cu accent pe tehnologii de epurare avansată, audituri energetice și gestionarea datelor. Crearea a 5–7 structuri regionale până în 2035 va reduce fragmentarea actuală, unde 10% dintre operatori nu au statut juridic formal. Dotarea cu sisteme informatice și GIS va sprijini gestionarea datelor, iar integrarea într-o bază de date centralizată compatibilă cu cerințele Agenției Europene de Mediu va facilita raportarea.

Instituțiile implicate și responsabilitățile acestora

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR) va coordona implementarea generală, inclusiv elaborarea Planului Național de Amenajare a Teritoriului și supravegherea planurilor integrate de gestionare a apelor uzate. Direcția pentru Politici de Aprovizionare cu Apă și Sanitație, cu doar două din cinci posturi ocupate, va necesita recrutarea de personal specializat și dotarea cu sisteme

informatică. **Ministerul Mediului**, prin Departamentul de Management Integrat al Resurselor de Apă, va transpune normele tehnice privind tratamentul terțiar și cuaternar și va monitoriza micropoluanții, necesitând suplimentarea a două posturi vacante. **Agencia de Mediu** va autoriza și monitoriza deversările, dar cu doar 37 din 109 stații de epurare având autorizații valabile, va necesita un sistem centralizat de gestionare a datelor și extinderea capacității laboratorului de calitate a apei, care monitorizează doar 10 din 45 de indicatori recomandați de Directiva-cadru privind apa. **Inspectoratul pentru Protecția Mediului** va intensifica inspecțiile, dar cu doar trei din cinci posturi ocupate în Departamentul de Control al Resurselor de Apă și Atmosferice, va necesita suplimentarea resurselor umane pentru a acoperi mai mult de 50 de stații anual. **Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE)** va aproba planurile de investiții ale operatorilor, dar cu patru din 34 de operatori fără planuri în 2024, va necesita asistență tehnică pentru planificare. **Autoritățile publice locale (898)** vor integra gestionarea apelor uzate în strategiile de dezvoltare, dar cu doar 14% incluzând obiective de salubritate și 63% lipsite de personal specializat, vor necesita programe de asistență tehnică și finanțare externă. **Operatorii de servicii de apă și canalizare (34)** vor implementa proiectele de infrastructură, dar cu 50% din personal neinstruit și 10% fără statut juridic formal, vor necesita sprijin pentru modernizare și formare.

Capacități de competență, materiale, umane și financiare

Capacitatea instituțională actuală este limitată, cu o rată de vacantare de 41% în autoritățile de reglementare și lipsa personalului specializat în 63% din APL. Investițiile estimate la 2,04 miliarde de euro pentru infrastructură depășesc bugetul național anual alocat sectorului apelor (8,4 milioane de euro în 2025). Sursele de finanțare vor include bugetul național, contribuții locale, fonduri UE de preaderare, sprijin bilateral (BEI, BERD, Banca Mondială) și autofinanțare din tarifele operatorilor. Operatorii rurali, cu venituri scăzute din tarife, vor necesita subvenții pentru a acoperi costurile operaționale (energie, personal, reactivi). Dotarea materială va include senzori pentru monitorizarea calității apelor, laboratoare specializate pentru micropoluanți și sisteme GIS pentru gestionarea datelor. Perioadele de tranziție extinse (până în 2044–2063) vor permite eșalonarea investițiilor și consolidarea capacității instituționale prin recrutare, formare și digitalizare.

Modalitatea și periodicitatea de măsurare a performanței

Performanța proiectului va fi monitorizată prin indicatori specifici, raportați anual și evaluați la fiecare cinci ani, conform cerințelor Directivei (UE) 2024/3019. Indicatorii principali includ: procentul de aglomerări >1.000 EL cu sisteme de colectare (țintă: 100% până în 2055), procentul stațiilor de epurare conforme cu

standardele UE (țintă: 50% până în 2044, 100% până în 2063), reducerea poluării apelor de suprafață cu nutrienți și micropoluanti (țintă: 50% până în 2051), reducerea debordărilor apelor pluviale (țintă: $\leq 1\%$ din volumul anual până în 2051), procentul populației cu acces la sanitație (țintă: 100% până în 2039) și atingerea neutralității energetice pentru stațiile >10.000 EL (țintă: 20% energie regenerabilă până în 2035, 100% până în 2051). Monitorizarea va fi realizată de Agenția de Mediu, cu raportare către MIDR și Ministerul Mediului, utilizând o bază de date centralizată integrată cu Eionet. Rapoartele anuale vor fi publicate online, iar evaluările la cinci ani vor verifica conformitatea cu termenele de tranziție, ajustând planurile de acțiune dacă este necesar. Un mecanism de feedback va implica societatea civilă și ONG-urile pentru a asigura transparența.

Suport în implementare

Implementarea va fi sprijinită prin asistență tehnică și financiară din partea partenerilor internaționali, inclusiv Banca Mondială (prin proiectul MWSSP), BEI, BERD și fonduri UE de preaderare. Programele de formare vor fi susținute de agenții precum Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare și Agenția Austriacă pentru Dezvoltare. Societatea civilă și ONG-urile vor contribui la consultările publice și monitorizarea progresului, conform Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Un mecanism de compensare pentru daunele cauzate de neconformitate va fi instituit, iar accesul la justiție va fi garantat pentru public și ONG-uri, consolidând încrederea în implementare.

Viceprim-ministru, ministru

Vladimir BOLEA